

**STRATEGIA ROZWOJU
GMINY PONIEC
NA LATA 2026-2036**

Opracowanie:

Urząd Miejski w Poniecu

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Strategię Rozwoju Gminy Poniec na lata 2026-2036 opracowano w oparciu o materiały źródłowe Urzędu Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych.

Strategia Rozwoju Gminy Poniec na lata 2026-2036 zawiera dane według stanu na 31 grudnia 2023 roku, o ile nie zaznaczono inaczej.

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	5
CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY PONIEC.....	8
1. <i>Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej</i>	8
2. <i>Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej</i>	11
3. <i>Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej</i>	14
4. <i>Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych</i>	17
4.1. <i>Ocena sytuacji Gminy.....</i>	18
5. <i>Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej</i>	25
CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY PONIEC	29
1. <i>Misja i wizja</i>	29
2. <i>Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia</i>	30
3. <i>Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Poniec</i>	43
4. <i>Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie.....</i>	51
5. <i>Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.....</i>	60
6. <i>System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych</i>	67
7. <i>Ramy finansowe i źródła finansowania</i>	70
<i>Załącznik 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Poniec .</i>	73
<i>Załącznik 2: Wzór ankiety</i>	126
<i>Załącznik 3: Tabela ewaluacyjna.....</i>	133

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Poniec na lata 2026-2036 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania Gminą. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju Gminy w perspektywie do 2036 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne, czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych. Strategia Rozwoju Gminy Poniec na lata 2026-2036 jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznym obowiązującym w Gminie Poniec, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu – Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030. Będzie ona wyznaczała również ramy dla planów i programów powstających w Gminie podczas jej obowiązywania.

Prace nad Strategią rozpoczęto w grudniu 2024 roku, kiedy to Burmistrz Gminy Poniec podjął decyzję o przystąpieniu do opracowywania dokumentu. Kolejnym krokiem było podjęcie uchwały nr VIII/63/2024 Rady Miejskiej w Poniecu z dnia 20 grudnia 2024 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Poniec na lata 2026-2036, w tym trybu konsultacji. Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej Gminy, którą pogłębiono podczas badania ankietowego mieszkańców. Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej pozwoliła na zdefiniowanie obszarów problemowych i najważniejszych wyzwań w zakresie powyższych sfer, a także silnych stron jednostki i jej szans. Informacje pogłębiono podczas warsztatów strategicznych, w którym udział wzięli urzędnicy, mieszkańcy oraz władze Gminy. Podczas warsztatów opracowano również misję i wizję Gminy, a także założenia do celów i kierunków działań, których realizacja wpłynie na urzeczywistnienie określonej na 2036 rok wizji. Ustalenia oraz rekomendacje w zakresie prowadzenia gminnej polityki przestrzennej omówiono i zdefiniowano na wywiadzie pogłębionym z planowania przestrzennego, w którym wzięły udział osoby odpowiedzialne za inwestycje, gospodarkę przestrzenną oraz ochronę środowiska w Gminie Poniec. Propozycje zapisów skonsultowano z przedstawicielami władz Gminy i w kwietniu 2025 roku przygotowano projekt Strategii. Następnie został on poddany konsultacjom społecznym oraz przedłożony Zarządowi Województwa Wielkopolskiego do opiniowania.

Ważnym elementem prac nad Strategią była partycypacja społeczna. Analiza wyników ankiet wypełnionych przez mieszkańców jest istotnym i integralnym elementem diagnozy strategicznej, a część programową zawierającą cele i kierunki działań współtworzyli uczestnicy warsztatów strategicznych. Projekt Strategii przed przyjęciem został poddany konsultacjom społecznym, aby zweryfikować jego zapisy z oczekiwaniami mieszkańców.

Urząd Miejski w Poniecu wspierali eksperci z Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju z Poznania:

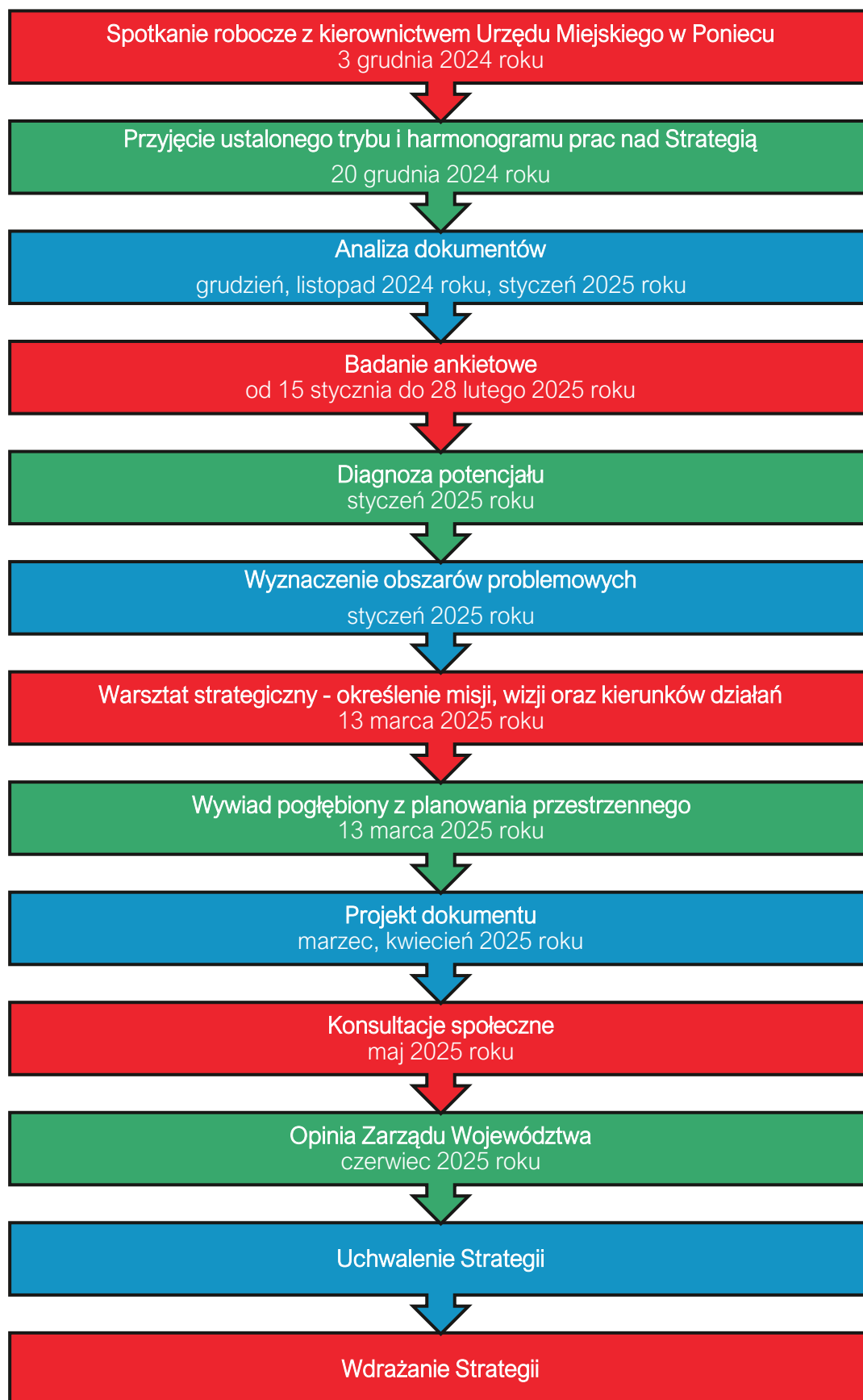
- Irma Kuznetsova, Dyrektor Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego – kierownik zespołu,
- Iwona Nowacka, Zastępca Dyrektora Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego – recenzent,
- Nina Jędrusik, Ekspertka ds. Strategii i Rozwoju Lokalnego – koordynatorka projektu,
- Alicja Marjańska, Młodsza Specjalistka ds. Strategii i Rozwoju Lokalnego.

Powyższe działania miały na celu ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii. Dokument został opracowany na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Podstawowym dokumentem prawnym wykorzystywanym podczas przygotowania Strategii była ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Poniżej przedstawiono poszczególne etapy procesu prac na Strategii:

CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY PONIEC

Na podstawie przeprowadzonej Diagnozy sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Poniec zidentyfikowane zostały najważniejsze potencjały rozwojowe oraz problemy dotyczące Gminy i jej najbliższego otoczenia. Poniższe wyszczególnienie zawiera wnioski w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym opracowane w oparciu o Diagnozę, która stanowi Załącznik nr 1. Wnioski stanowią jedną z podstaw do sporządzenia celów strategicznych i kierunków działań zaplanowanych do realizacji w ramach niniejszej Strategii.

1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

- Gmina Poniec jest gminą miejsko-wiejską położoną w południowej części województwa wielkopolskiego, w zachodniej części powiatu gostyńskiego. Centrum jednostki stanowi miasto Poniec, w którym zlokalizowany jest Urząd Miejski. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), w 2023 roku Gminę Poniec zamieszkiwało 7 476 osób, łącznie stanowiących 10% mieszkańców powiatu gostyńskiego. W 2023 roku całkowita powierzchnia Gminy wynosiła 132 km², co stanowiło 16,3% powierzchni powiatu gostyńskiego. Przełożyło się to na gęstość zaludnienia równą 56,6 os./km².
- Dominującym typem zabudowy w Gminie jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, która koncentruje się wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych. Głównym ośrodkiem wielofunkcyjnym Gminy jest miasto Poniec, w którym obserwuje się największą koncentrację usług oraz funkcji administracyjnych, kulturowych oraz sportowo-rekreacyjnych. Natomiast największy ruch budowlany obserwuje się w Poniecu oraz Dzieńczynie.
- Dostępność komunikacyjna jednostki samorządu terytorialnego jest istotnym czynnikiem stanowiącym o atrakcyjności osadniczej oraz usługowo-produkcyjnej Gminy. Gmina Poniec charakteryzuje się względnie dobrym układem komunikacyjnym, a na jej sieć drogową składają się drogi powiatowe (ok. 80,4 km) oraz drogi gminne (ok. 65 km). Należy dodać, że pozytywnym czynnikiem dla rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy jest bliskość drogi krajowej nr 12 relacji Leszno – Jarocin oraz drogi krajowej S5 relacji Poznań – Wrocław. Szczególną mocną stroną lokalizacji Gminy Poniec jest bliskość węzła drogowego Bojanowo, który umożliwia wjazd na drogę S5.
- Przez centralną część Gminy przebiega linia kolejowa nr 14. Jednak na terenie Gminy Poniec brak jest zlokalizowanego dworca kolejowego. Najbliższy dworzec kolejowy znajduje się na terenie miasta Leszno. Natomiast w mieście Poniec oraz miejscowości Dzieńczyna znajdują się stacje kolejowe, z których można dojechać m.in. do Leszna lub Ostrowa Wielkopolskiego.
- Przez teren Gminy Poniec planowany jest przebieg linii kolejowej nr 14, która stanowi fragment ciągu nr 9 łączącego Warszawę i CPK z Łódzkiem, Dolnym Śląskiem, Opolszczyzną, Wielkopolską i Lubuskiem. Jest ona istotnym elementem największego w Europie Środkowo-Wschodniej, wieloletniego programu inwestycyjnego i komunikacyjnego – Centralnego Portu Komunikacyjnego.
- Publiczny transport na terenie Gminy świadczony jest przez Starostwo Powiatowe oraz przewoźnika prywatnego. Jednak nie obejmuje on miejscowości Bogdanki oraz Kopanie

oraz niewystarczająca jest liczba oferowanych połączeń, w związku z czym zauważa się potrzebę jego rozwoju.

- o Istotnym uwarunkowaniem dla współczesnego rozwoju jest dostęp do sieci światłowodowej. Zgodnie z raportem „Polska w zasięgu stacjonarnego dostępu do Internetu za I kwartał 2025”, w Gminie Poniec jest 1 919 punktów adresowych. Na koniec marca 2025 roku w zasięgu stacjonarnego dostępu do usług szerokopasmowych było 1 907 punktów adresowych, a 12 pozostało bez zasięgu. Na wskazanym obszarze było 768 białych plam NGA.
- o Zgodnie z zapisami zawartymi w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego „Wielkopolska 2020+”, Gmina Poniec włączona została do Wiejskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz Południowo-Zachodniego Obszaru Funkcjonalnego. Natomiast w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku, Gmina została włączona do Południowo-Zachodniego Obszaru Funkcjonalnego oraz Leszczyńskiego Obszaru Funkcjonalnego.
- o Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (MPZP) stanowią akty prawa miejscowego, które regulują funkcję oraz sposób wykorzystania danego terenu. Na terenie Gminy Poniec obowiązuje 17 planów zagospodarowania przestrzennego, z czego część z nich zostało uchwalonych przed 2003 rokiem, w związku z czym wymagają aktualizacji. Obejmują one swoim zasięgiem ok. 16,2% powierzchni całej Gminy. Dodatkowo na moment powstawania niniejszego opracowania, procedowane są dwa miejscowe plany zagospodarowywania przestrzennego.
- o Głównym ciekim wodnym przebiegającym przez teren Gminy Poniec jest Rów Polski, należący do zlewni Baryczy. Jego dolina przebiega prawie równoleżnikowo przez środkową część Gminy. Dodatkowo na terenie Gminy znajduje się 31 drobnych zbiorników wodnych o łącznej powierzchni 24 ha, przy czym brak jest większych zbiorników wodnych.
- o Na terenie Gminy Poniec znajdują się Stawy Dzieczyńskie, które są zespołem pożwirowych zbiorników wodnych. Na terenach zbiorników oraz w ich pobliżu zlokalizowane są siedliska flory i fauny charakterystycznych dla śródlądowych zbiorników wody słodkiej. Są one atrakcyjnym miejscem przeznaczonym do rekreacji.
- o Na obszarze Gminy Poniec istnieją niekorzystne warunki wodne – występuje deficyt wody dla potrzeb rolnictwa. Według Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy, w łącznym zestawieniu Gmina jest silnie zagrożona suszą. Kolejnym problem klimatycznym jest zagrożenie powodziowe – wzdłuż Rowu Polskiego występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi 0,2%, 1% i 10%.
- o Na terenie Gminy Poniec nie zlokalizowano obszarów objętych Krajowym Systemem Obszarów Chronionych (rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu) ani NATURĄ 2000. Natomiast na jej terenie występuje 9 pomników przyrody.
- o W Gminnej Ewidencji Zabytków znajduje się 417 obiektów, natomiast do Rejestru Zabytków prowadzonego przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu, wpisane zostały 42 obiekty. Wśród istotnych obiektów należy wyróżnić m.in.: kościół par. pw. Narodzenia NMP, zespół pałacowy w Rokosowie, ratusz w Poniecu oraz kościół par. pw. św. Stanisława wraz z bramą w murze kościelnym w Żytowiecku. Co istotne, na terenie Gminy znajduje się wiele istotnych miejsc pamięci narodowej.

- o Bogata historia Gminy Poniec oraz jej wiejski charakter są potencjałem do rozwoju turystyki oraz agroturystyki na jej terenie. Czynnikiem wpływającym na jej rozwój są również szlaki turystyczne przebiegające przez granice Gminy: Niebieski Pieszy Szlak Czemiń – Kobylin, Ziemiański Szlak Rowerowy, Szlak Czartoryskich (rowerowy), Szlak Powstańców Wielkopolskich (rowerowy) oraz Szlak Mickiewicza.

2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

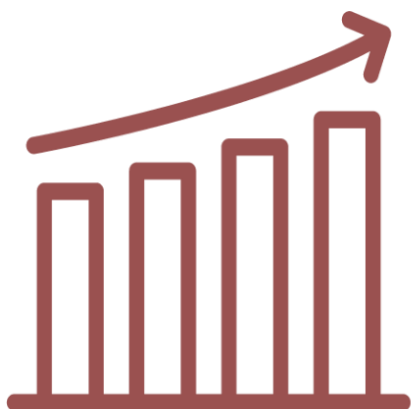
- Jednym z elementów charakteryzujących lokalny rynek pracy oraz sytuację gospodarczą gminy jest liczba podmiotów gospodarczych działających na jej obszarze. Stanowi ona istotny wskaźnik poziomu przedsiębiorczości w granicach danej jednostki samorządu terytorialnego. Analiza liczby zarejestrowanych przedsiębiorstw na terenie Gminy Poniec na tle powiatu gostyńskiego pozwala na stwierdzenie, że charakteryzuje się ona względnie niskim poziomem przedsiębiorczości. Jednak co istotne Gmina Poniec na przestrzeni lat 2019-2023 rozwinęła się pod tym względem, a dynamika zmian wyniosła wówczas 112%. Struktura podmiotów gospodarczych działających na jej terenie w podziale na sekcje PKD wskazuje, że lokalny rynek pracy kształtowany jest przede wszystkim przez przedsiębiorstwa związane z budownictwem (27% wszystkich podmiotów) oraz handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą pojazdów samochodowych, włączając motocykle (19% wszystkich podmiotów).
- Istotnym czynnikiem przyciągającym nowe podmioty gospodarcze są tereny inwestycyjne. Na terenie Gminy zlokalizowano dwie Strefy Aktywności Gospodarczej, które zostały wyznaczone na podstawie: Uchwały Rady Miejskiej w Poniecu nr III/33/2018 z dnia 20 grudnia 2018 r. (plan dotyczy fragmentu miasta Ponieca i wsi Janiszewo) oraz Uchwały Rady Miejskiej w Poniecu XXXI/274/2022 z dnia 23 lutego 2022 r. (plan dotyczy fragmentu wsi Janiszewo). Istotną strefą aktywności gospodarczej jest również obszar przemysłowo-składowy w rejonie ul. Rydzyskiej (ok. 9 ha). Kluczowym elementem istotnym dla inwestorów jest uzbrojenie terenów inwestycyjnych. Według danych Urzędu Miejskiego, w pełni uzbrojone są tereny wyznaczone na podstawie uchwały Nr III/33/2018 z dnia 20 grudnia 2018 r. Rady Miejskiej w Poniecu, natomiast tereny wyznaczone na podstawie uchwały Nr XXXI/274/2022 z dnia 23 lutego 2022 r. Rady Miejskiej w Poniecu pozbawione infrastruktury. Jednak co istotne, w przypadku pojawienia się inwestora zainteresowanego kupnem nieruchomości, Gmina deklaruje się wykonać przyłącze do kanalizacji sanitarnej.
- Lokalny rynek pracy jest kolejnym z czynników kształtujących potencjał gospodarczy jednostek samorządu terytorialnego. Gmina Poniec charakteryzuje się wysokim udziałem osób bezrobotnych na tle średniej dla gmin województwa wielkopolskiego oraz powiatu gostyńskiego, który w latach 2019-2023 wyniósł 3,82%.
- Gmina Poniec jest gminą rolniczą. Związane jest to z licznie występującymi terenami przeznaczonymi pod grunty rolne. Według Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Poniec, 60% powierzchni gleb ornych charakteryzuje się wysoką klasą bonitacyjną – klasa II – III b. Warto zaznaczyć, iż na terenie Gminy swoją działalność prowadzi 420 gospodarstw rolnych, które stanowią ok. 12,74% wszystkich podmiotów zlokalizowanych w powiecie gostyńskim. W 2020 roku największy udział gospodarstw rolnych w Gminie Poniec stanowiły te o powierzchni 15 ha i więcej (29%) oraz 5-10 ha (24%). Zgodnie z danymi Powszechnego Spisu Rolnego 2020, łączna powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwach rolnych Gminy Poniec wyniosła wówczas ok. 7 780 ha, z czego 96% stanowiły użytki rolne. W gospodarstwach rolnych znajdujących się na analizowanym obszarze pozostałe grunty stanowiły 3% powierzchni,

natomiast 1% powierzchni przeznaczony był pod lasy i grunty leśne. Z kolei analizując strukturę użytków rolnych zaobserwować można, że największą część stanowiły tereny pod zasiewami (82% użytków rolnych). Największą powierzchnię użytków rolnych w Gminie Poniec przeznacza się pod zasiew zbóż – 57%, z czego największą część upraw stanowią mieszanki zbożowe (13%), pszenica (12%) oraz jęczmień (11%). Według Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Poniec, potencjał środowiska rolniczego sytuuje gminę na stosunkowo wysokim miejscu w województwie. Gmina w dotychczasowym rozwoju posiada pozytywne efekty i tradycje w uprawie zbóż, ziemniaka, pasz, hodowli bydła mlecznego i trzody chlewnej. Należy umacniać i propagować ten kierunek produkcji.

- Wpływ na rozwój gospodarczy oraz atrakcyjność inwestycyjną obszaru Gminy ma nie tylko jakość i dostępność dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą, ale również pozostałych sieci i urządzeń technicznych. Zgodnie z danymi GUS w 2023 roku udział korzystających z sieci wodociągowej na terenie Gminy Poniec kształtował się na poziomie 98,3%, co świadczy o dobrze rozwiniętej infrastrukturze wodociągowej na terenie Gminy Poniec. W tym samym roku odsetek mieszkańców badanej jednostki posiadających przyłącze do sieci kanalizacyjnej wyniósł 58,4%. Niski udział mieszkańców posiadających dostęp do sieci kanalizacyjnej może prowadzić do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego poprzez emisję zanieczyszczeń płynnych do wód gruntowych oraz gleb, co w rezultacie może doprowadzić do ich zakwaszenia i degradacji biosfery. Dlatego konieczna jest bieżąca rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej – oprócz jej rozbudowy na terenach siecią nieobjętych i obszarach nowej zabudowy konieczna jest również modernizacja istniejącej sieci i jej urządzeń. Do najważniejszych działań w zakresie rozwoju sieci kanalizacyjnej zalicza się modernizację oczyszczalni ścieków. W Gminie zauważa się również konieczność budowy i modernizacji infrastruktury służącej zaopatrzeniu mieszkańców w wodę pitną. Natomiast, w 2023 roku odsetek mieszkańców Gminy korzystających z infrastruktury gazowej wyniósł 42,7%.
- Na terenie Gminy funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), z którego mogą skorzystać mieszkańcy Gminy Poniec znajduje się przy ulicy Krobskiej 39 w Poniecu. PSZOK pozostaje czynny przez cały rok, we wtorki i soboty w godzinach 10-14 oraz w czwartki w godzinach 14-18. Działalność PSZOK ma zapewnić prawidłowe gospodarowanie przez mieszkańców odpadami wielkogabarytowymi, budowlanymi, czy potencjalnie niebezpiecznymi (przeterminowane leki, baterie).
- Gmina Poniec przeprowadza inicjatywy środowiskowe, które mają na celu podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców, wśród nich należy wyróżnić akcję „Drzewko za makulaturę” oraz Dzień Wody w Poniecu.
- Gmina Poniec charakteryzuje się korzystnymi warunkami do rozwoju OZE, w szczególności instalacji geotermalnych i fotowoltaicznych.
- Aspekt finansowy Gminy Poniec należy ocenić jako dobry. Na przestrzeni lat 2019-2022 dochody ogółem jednostki charakteryzowały się corocznym wzrostem, a w przeliczeniu na 1 mieszkańca od 2022 roku były one wyższe od średniej dla gmin powiatu gostyńskiego. Jednak warto zauważyć, iż w 2023 roku zanotowano wyraźny spadek (o 1 379,13 zł).

Należy też zaznaczyć, że wraz ze wzrostem dochodów odnotowano sukcesywny wzrost wydatków ogółem Gminy. W 2019, 2022 i 2023 roku wydatki ogółem przewyższyły dochody ogółem o kolejno ok. 38,0 tys. zł, ok. 2,4 mln zł oraz ok. 5,5 mln zł. Analizując strukturę dochodów Gminy dostrzec można, iż największy udział w ostatnich latach posiadały dotacje, których średni udział kształtował się na poziomie 33,7% wszystkich dochodów budżetowych. Biorąc pod uwagę z kolei dochody podatkowe Gminy Poniec zaobserwowano, że najważniejszymi źródłami jej dochodów były: udział w podatku od osób fizycznych (PIT), podatek od nieruchomości oraz podatek rolny. Analizując strukturę wydatków Gminy Poniec w latach 2018-2023 zaobserwowano, że największy średni udział wydatków w tym okresie dotyczył następujących działów: Dział 801 – Oświata i wychowanie (ok. 33% wszystkich wydatków), Dział 855 – Rodzina (ok. 22%), Dział 750 – Administracja publiczna (ok. 10%), Dział 600 – Transport i łączność (ok. 7%), Dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (ok. 6%) oraz Dział 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (ok. 5%). Co istotne, od 2020 roku wydatki inwestycyjne Gminy Poniec zaczęły znacząco wzrastać, przy czym w 2022 roku osiągnęły swoją rekordową wartość i stanowiły 18,8% wydatków ogółem. Wzrost wydatków inwestycyjnych w tych latach związany był przede wszystkim z dotacjami Polskiego Ładu. Kluczową kwestią jest również obecny kształt wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Poniec, który pozwala na obsługę dodatkowych zobowiązań finansowych w kolejnych latach.

3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

- o Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2023 roku Gminę Poniec zamieszkiwało 7 476 osób, co stanowiło 10% ludności powiatu gostyńskiego. W tym samym roku gęstość zaludnienia na jej terenie wyniosła 56,6 os./km².
- o Analizując liczbę ludności w Gminie Poniec w latach 2019-2023, zauważyć można że odznaczała się powolnym trendem malejącym (średnia dynamika na poziomie 99,2%) – zanotowano spadek o 258 mieszkańców. Liczba ludności kształtowana jest poprzez względne tj. przyrost naturalny oraz saldo migracji. Wartość przyrostu naturalnego w Gminie wyniosła -3,87 dodatkowo, średnia zmiana wskaźnika od 2019 roku w Gminie Poniec wyniosła -1,00, co świadczy o stopniowym pogłębianiu się niekorzystnego trendu demograficznego. Natomiast wartość wskaźnika salda migracji w Gminie w 2023 roku wyniosła -2,40. Oznacza to, że na każde 1000 mieszkańców Gminy przypadało 2,40 osób więcej, które wolały wyemigrować niż imigrować i osiedlić się na jej obszarze. Biorąc pod uwagę zarówno ujemne wartości wskaźnika przyrostu naturalnego, jak również salda migracji w 2023 roku oraz średnią dynamikę obu procesów od 2019 roku, można prognozować, że ogólna liczba jej mieszkańców będzie dalej stale malała.
- o Kluczowym czynnikiem mającym wpływ na sytuację demograficzną Gminy jest udział mieszkańców w wieku 25-34 lat w ludności Gminy ogółem oraz liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym w Gminie. Te grupy wiekowe w znacznym stopniu determinują sposób rozwoju jednostki samorządu terytorialnego. W 2023 roku udział mieszkańców w wieku 25-34 lat w ludności Gminy ogółem kształtował się na poziomie 12,31%, co było wartością niższą od średnich dla powiatu (12,66%) oraz województwa (12,83%). Dynamika zmian tego zjawiska wyniosła 79%, co oznacza, iż udział mieszkańców w wieku kreatywnym w Gminie Poniec spada szybciej niż dzieje się to średnio w powiecie oraz województwie. Spadek liczby i udziału osób w wieku kreatywnym jest sytuacją niekorzystną, świadczącą o odpływie ludzi młodych z terenu Gminy, który może wskazywać na niską atrakcyjność jednostki dla mieszkańców wchodzących w dorosłość. Natomiast udział ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Poniec w 2023 roku wyniósł 26,80%. Dynamika zmian wyniosła zatem 112%. Oznacza to, że na terenie Gminy Poniec następuje stosunkowo szybki spadek udziału osób młodych w społeczeństwie, a coraz szybciej wzrasta odsetek seniorów.
- o Na terenie Gminy Poniec funkcjonuje jeden niepubliczny klub dziecięcy – Motylkowa Kraina zlokalizowany przy ulicy Kościuszki 11 w Poniecu. Placówka świadczy opiekę dla 25 dzieci. Co więcej, na terenie Gminy funkcjonuje dzienny opiekun, który swoją działalność prowadzi przy ulicy Polnej 5 w Poniecu. Placówka świadczy opiekę dla 8 dzieci.
- o Opieka przedszkolna realizowana jest przez dwa przedszkola samorządowe – Przedszkole Samorządowe w Poniecu oraz Przedszkole Samorządowe w Łęce Wielkiej. W latach 2019-2023 udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym oscylował w granicach od 76,0 w 2021 roku do 84,3 w 2023 roku. W całym badanym okresie udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Poniec był niższy od średniej dla gmin powiatu gostyńskiego oraz województwa wielkopolskiego. Zauważa się zatem konieczność rozwoju usług przedszkolnych na terenie badanej jednostki, które

umożliwią zwiększenie liczby dzieci objętych opieką, a także szybszy powrót młodych rodziców na rynek pracy.

- o Na terenie Gminy Poniec funkcjonowały dwie publiczne szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa im. ppłk. dr. Bernarda Śliwińskiego w Poniecu (451 uczniów) oraz Szkoła Podstawowa im. gen. dyw. Stefana Roweckiego „Grota” w Żytowiecku (175 uczniów). Wszystkie szkoły z terenu Gminy w roku szkolnym 2023/2024 zapewniały swoim uczniom dostęp do obiektów sportowych, szafek, świetlicy oraz wsparcia psychologa. Żadna ze szkół nie prowadziła klas dwujęzycznych, sportowych ani integracyjnych. Na terenie Gminy nie były przyznawane stypendia Burmistrza z tytułu osiągnięć sportowych, artystycznych ani za dobre wyniki w nauce. W przypadku egzaminu ósmoklasisty uczniowie szkół podstawowych z terenu Gminy Poniec osiągalni wyższe wyniki w porównaniu do średniej dla powiatu i województwa.
- o Podmiotami realizującymi zadania w zakresie kultury w Gminie Poniec, których organem prowadzącym jest Gmina, są: Gminne Centrum Kultury w Poniecu oraz Ośrodek Sportu i Rekreacji w Poniecu (OSiR). **Gminne Centrum Kultury w Poniecu** to samorządowa instytucja kultury realizująca zadania w dziedzinie wychowania, edukacji kulturalnej oraz promowania kultury wśród mieszkańców Gminy. Mieszkańcy mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań w sekcjach organizowanych przez Centrum Kultury. GCK jest organizatorem wydarzeń cyklicznych takich jak Dni Ziemi Ponieckiej, Operacja Poniec, Koncerty Noworoczne, festyny z okazji Dnia Dziecka, Gminnych Mikołajek, Mikołajkowy Marsz Nordic-Walking oraz Rodzinną Majówkę Rowerową. W Centrum Kultury funkcjonuje również biblioteka, która wśród swoich zbiorów posiada pozycje z kategorii m.in. literatury pięknej dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych, literatury niebeletrystyczna również dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Biblioteka oferuje: wypożyczanie książek, czasopism i regionalistów oraz korzystanie z czytelni książek i czasopism, materiałów informacyjnych, bezpłatny dostęp do Internetu na pięciu stanowiskach komputerowych oraz udostępnianie zebranych w księgozbiorniku podręcznym encyklopedii, słowników i informatorów. **Ośrodek Sportu i Rekreacji w Poniecu (OSiR)** jest spółką, w której Gmina Poniec posiada 100% udziałów. Głównymi celami OSiR-u jest tworzenie warunków do rozwoju w gminie amatorskiego ruchu sportowego oraz organizowanie imprez o charakterze sportowym, sportowo-rekreacyjnym, skierowanych do mieszkańców Gminy oraz zarządzanie gminną infrastrukturą sportową. W skład bazy infrastrukturalnej zarządzanej przez Spółkę wchodzi hala widowiskowo-sportowa, kompleks boisk sportowo-rekreacyjnych „Orlik” oraz plac fitness. Ośrodek Sportu i Rekreacji organizuje również m.in. wakacyjne pólkolonie dla dzieci, rozgrywki Zakładowej Ligi Bowlingowej, spływy kajakowe czy też biegi dla dzieci podczas Dni Ziemi Ponieckiej.
- o Na terenie Gminy Poniec zlokalizowany jest Posterunek Policji, w którym zatrudnionych jest czterech funkcjonariuszy. Zgodnie z Planami priorytetowymi realizowanymi przez dzielnicowych na terenie Gminy Poniec, wśród najczęstszych zagrożeń na jej terenie wymienić można: spożywanie alkoholu w miejscu ustawowo zabronionym, nie zachowywanie zwykłych lub nakazanych środków ostrożności przy trzymaniu zwierzęcia - zwłaszcza swobodnie biegających psów oraz poruszanie się pojazdami niedopuszczonymi do ruchu typu "cross" lub "quad", a także łamanie zakazu wjazdu pojazdami do lasu.
- o W Gminie funkcjonuje 14 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, z czego jednostki OSP w Poniecu oraz Szurkowo ujęte zostały w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym, w

związku z czym ich rejonem operacyjnym chronionym jest powiat gostyński. Wszystkie gminne jednostki OSP współpracują z Gminą Poniec poprzez zabezpieczenie obchodów Dni Ziemi Ponieckiej, pokazy sprzętu i działań ratowniczych z okazji Dnia Dziecka, organizację festynów charytatywnych, udział w uroczystych obchodach świąt państwowych i kościelnych. Warto dodać, iż w Gminie organizowane są również gminne zawody sportowo-pożarnicze dla jednostek OSP z terenu Gminy Poniec. W związku z tym, zauważa się potrzebę wsparcia i doposażania jednostek OSP.

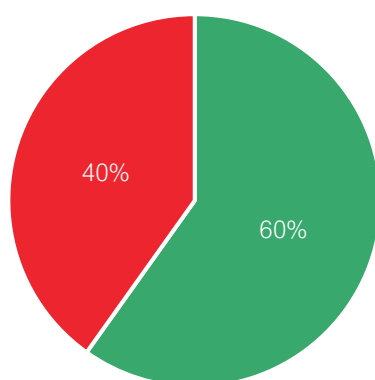
- Gmina Poniec jest członkiem Wielkopolskiej Lokalnej Grupy Działania Kraina Lasów i Jezior (WLDG), w skład której wchodzi łącznie 12 gmin z południowo-zachodniej Wielkopolski i obejmuje 1 726 km². WLDG powstało w celu wdrażania unijnego Programu LEADER, który miał przyczynić się do aktywizacji społeczności wiejskich poprzez włączenie partnerów społecznych i gospodarczych do planowania i wdrażania lokalnych inicjatyw. Członkostwo w WLDG zwiększa możliwości współpracy z innymi gminami.
- Mieszkańcy Gminy Poniec w zakresie ochrony zdrowia mogą skorzystać z Niepublicznego Zakładu Podstawowej i Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej „Poradnie Lekarskie” znajdującego się w Łęce Wielkiej 80/7 oraz Zespołu Przychodni Lekarza Rodzinnego „MEDICA” znajdującego się przy ul. Dworcowej 2B w Poniecu. Poza podstawową opieką zdrowotną, w przychodni w Poniecu mieszkańcy mogli skorzystać z pomocy położnej, ginekologa i okulisty oraz badań profilaktycznych. Warto zwrócić uwagę, iż w Poniecu funkcjonowała przychodnia specjalizująca się w fizjoterapii – NZOZ Centrum Fizjoterapeutyczne i Edukacyjne Maria Radojewska. Od maja 2025 r., funkcjonuje również Kutzmann & Milecki Clinic – Nowoczesna stomatologia. Oferta placówek nie jest wystarczająca dla mieszkańców, w związku z tym zauważa się konieczność rozszerzenia oferty medycznej na terenie Gminy, bądź wsparcie mieszkańców w tym zakresie.
- Podmiotem świadczącym usługi społeczne na terenie Gminy jest Ośrodek Pomocy Społecznej zlokalizowany przy ulicy Krobskiej 45a, którego nadrzędnym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie same pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, Art.2). Poziom ubóstwa określić można m.in. za pomocą wskaźnika przedstawiającego liczbę beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej. Co zadawałające na przestrzeni lat 2019-2023, wartość tego wskaźnika w Gminie Poniec zmalała o 119 beneficjentów na 10 tys. ludności.

4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych

W celu zdiagnozowania stanu społeczno-gospodarczego Gminy Poniec przeprowadzone zostało badanie ankietowe wśród mieszkańców. Odpowiedzi na poszczególne pytania udzielać można było poprzez kwestionariusz on-line. Badanie było anonimowe, a udział dobrowolny dla wszystkich zainteresowanych. Celem badania było poznanie opinii mieszkańców oraz interesariuszy Gminy Poniec na temat jakości życia na jej obszarze oraz określenie priorytetów rozwojowych na najbliższe lata. Ankietowani odpowiadali na pytania z zakresu wielu obszarów funkcjonowania Gminy, a poruszane tematy dotyczyły społeczeństwa, gospodarki, przestrzeni i środowiska, infrastruktury technicznej, turystyki i rekreacji, edukacji i kultury.

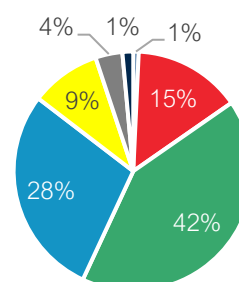
Respondenci składali odpowiedzi od 15 stycznia do 21 lutego 2025 roku. Łącznie zebrano 137 odpowiedzi. Większą część respondentów stanowiły kobiety (60%). Pod względem wieku mieszkańców, najwięcej osób było w przedziale wiekowym 26-35 lat (42%). Wśród odpowiadających, zdecydowaną większość stanowiły osoby pracujące (85%), w tym rolnicy (2% ankietowanych) oraz przedsiębiorcy (10% ankietowanych). Szczegółowe dane na temat ankietowanych przedstawiają poniższe wykresy.

■ kobieta ■ mężczyzna

Ryc. 1. Metryczka - struktura płci ankietowanych

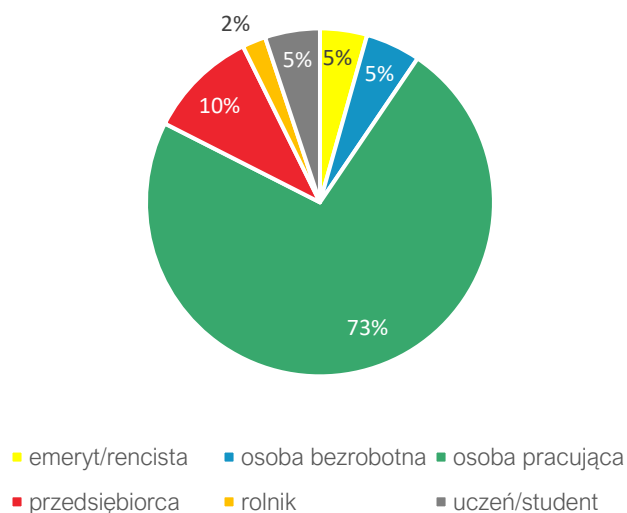
Źródło: opracowanie własne.

■ poniżej 18 lat ■ 18-25 lat ■ 26-35 lat
■ 36-45 lat ■ 46-55 lat ■ 56-65 lat
■ powyżej 65 lat

Ryc. 2. Metryczka - struktura wiekowa ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Ryc. 3. Metryczka - ankietowani według zatrudnienia

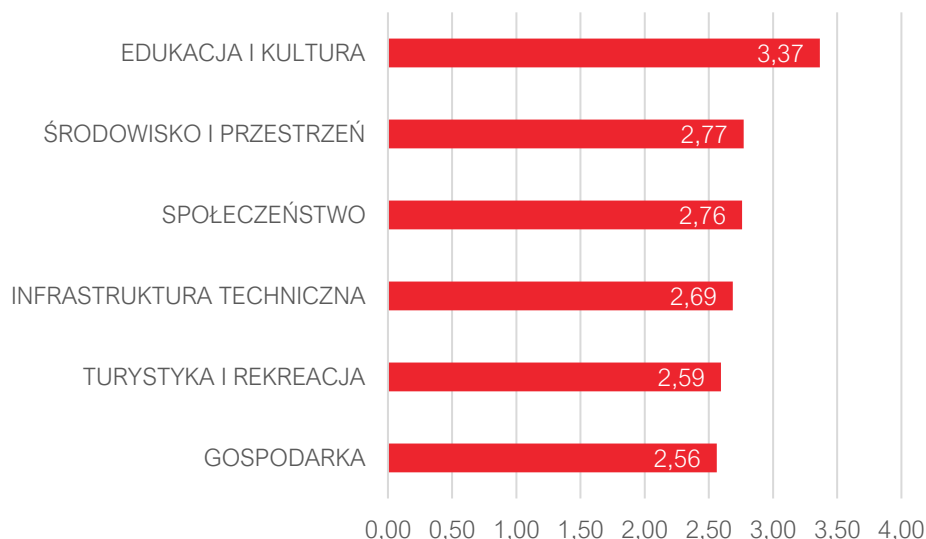
Źródło: opracowanie własne.

4.1. Ocena sytuacji Gminy

W Gminie Poniec, w skali od 1 do 5, gdzie:

- 1 – oznacza „bardzo źle”,
- 2 – oznacza „źle”,
- 3 – oznacza „dostatecznie/zadawalająco/neutralnie”,
- 4 – oznacza „dobrze”,
- 5 – oznacza „bardzo dobrze”.

Mieszkańcy najkorzystniej oceniają sytuację i działania gminy w zakresie edukacji i kultury – choć i tak średnia ocen dla tego obszaru wyniosła 3,37, więc jest zaledwie „zadawalająca”. Z kolei najmniej korzystnie oceniony został obszar gospodarki – średnia ocen dla tego obszaru to 2,56 oraz turystyki i rekreacji (2,59). Średni wynik dla Gminy Poniec we wszystkich badanych kategoriach wyniósł 2,79, co oznacza, że poszczególne aspekty większości ocenione zostały jako zadowalające (neutralnie) lub złe.

Ryc. 4. Poziom rozwoju poszczególnych obszarów według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Społeczeństwo

W obszarze społeczeństwa mieszkańcy najlepiej ocenili wsparcie osób starszych (DPS, Klub Seniora) – średnia ocen to 3,51. Na podobnym poziomie oceniono również jakość opieki żłobkowej (3,43), a także dostępność budynków administracji publicznej (3,31). Natomiast najniżej oceniono dostęp do specjalistycznej opieki medycznej (1,43), możliwość zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Gminy (1,76) oraz dostęp do podstawowej opieki medycznej ze średnią ocen 2,13.

Tab. 1. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze społeczeństwo

aktywność mieszkańców na rzecz Gminy (np. wolontariat, partycypacja, inicjatywy oddolne)	3,09
skuteczność działania pomocy społecznej	2,78
dostęp do podstawowej opieki medycznej	2,13
dostęp do specjalistycznej opieki medycznej	1,43
możliwość zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Gminy	1,76
dostęp do żłobków/klubów malucha	3,24
jakość opieki żłobkowej	3,43
wsparcie osób starszych (DPS, Kluby Seniora)	3,51
wsparcie osób niesamodzielnych (m.in. opieka wytchnieniowa, usługi opiekuńcze, asystent rodziny)	2,56
zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy	2,77
bezpieczeństwo publiczne	3,09
dostępność budynków administracji publicznej	3,31

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Gospodarka

W obszarze gospodarki najlepiej ocenionym przez mieszkańców aspektem była dostępność usług na terenie gminy – średnia ocen to 3,81. Ocenę zadowalającą otrzymała również atrakcyjność inwestycyjna Gminy (2,93) oraz perspektywy rozwojowe działalności rolniczej (2,81). Z kolei

najniżej ocenionymi aspektami były możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem (1,72) oraz połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami (1,84).

Tab. 2. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze gospodarka

atrakcyjność inwestycyjna	2,93
możliwość uzyskania zatrudnienia	2,18
możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem	1,72
warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej	2,50
połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami	1,84
dostępność usług (np. poczta, bank, fryzjer, sklepy spożywcze)	3,81
perspektywy rozwojowe działalności rolniczej	2,81
konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym	2,70

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Infrastruktura techniczna

W obszarze dotyczącym infrastruktury technicznej najlepiej ocenionym przez mieszkańców aspektem była jakość sieci gazowej – średnia ocen to 3,10. Z kolei najniżej oceniono stan dróg, dla których średnia ocen wyniosła 2,21.

Tab. 3. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze infrastruktura techniczna

stan dróg	2,21
mała infrastruktura drogowa (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)	2,44
bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych	2,54
jakość sieci wodociągowej	2,52
jakość sieci kanalizacyjnej	3,00
jakość sieci gazowej	3,10
dostęp do szerokopasmowego Internetu	3,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Środowisko i przestrzeń

W obszarze dotyczącym środowiska naturalnego oraz przestrzeni mieszkańcy najlepiej ocenili system odbioru odpadów – średnia ocen to 3,38. Wysoko oceniono również walory środowiska przyrodniczego (3,33) oraz dostępność terenów zieleni (3,07). Z kolei najniżej oceniono infrastrukturę melioracji szczegółowej, dla której średnia ocen wyniosła 2,17.

Tab. 4. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze środowisko i przestrzeń

estetyka (czystość na obszarach publicznych)	2,68
jakość powietrza	2,95
oferta w działaniach wspierających ochronę środowiska (np. dofinansowania do wymiany źródeł ciepła)	2,58
czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających	2,50
infrastruktura melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)	2,17
dostępność terenów zieleni (parków, skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)	3,07
czystość terenów zieleni (parków, skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)	2,89
świadomość ekologiczną mieszkańców	2,37
system odbioru odpadów	3,38
efektywność zagospodarowania przestrzeni (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)	2,67
walory środowiska przyrodniczego	3,33
rozwój odnawialnych źródeł energii	2,45

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Turystyka i rekreacja

W obszarze turystyki i rekreacji mieszkańcy najlepiej ocenili ofertę spędzania czasu wolnego dla seniorów – średnia ocen to 3,46. Równie wysoko oceniono również jakość istniejących dróg rowerowych ze średnią ocen 3,39. Natomiast najniżej ocenionymi przez mieszkańców aspektami był poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (1,80), działania promocyjne władz (2,01), a także poziom bazy gastronomicznej (2,10).

Tab. 5. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze turystyka i rekreacja

atrakcyjność turystyczna	2,22
poziom bazy sportowo-rekreacyjnej	3,30
poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (m.in. szlaki turystyczne, miejsca noclegowe)	1,80
poziom bazy gastronomicznej	2,10
wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych	3,14
system ścieżek rowerowych (połączenia, ciągłość, możliwość traktowania ich jako alternatywę dla transportu samochodowego)	2,30
jakość istniejących dróg rowerowych	3,39
jakość istniejących chodników	2,64
oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci	2,91
oferta spędzania wolnego czasu dla młodzieży	2,22
oferta spędzania wolnego czasu dla dorosłych	2,23
oferta spędzania wolnego czasu dla seniorów	3,46
działania promocyjne władz, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów	2,01

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Edukacja i kultura

W obszarze edukacji i kultury mieszkańcy najwyżej ocenili dostęp do edukacji przedszkolnej – średnia ocen to 4,20. Wysoko ocenionymi aspektami były również jakość infrastruktury przedszkolnej (4,12) oraz dostęp do edukacji w szkołach podstawowych (4,12). Natomiast najniżej oceniono: wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce (2,49), dojazd do szkół ponadpodstawowych (2,64) oraz wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach i działalność świetlic wiejskich (2,73).

Tab. 6. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze edukacji i kultury

dostęp do edukacji przedszkolnej	4,20
jakość edukacji przedszkolnej	3,77
jakość infrastruktury przedszkolnej	4,12
dostęp do edukacji w szkołach podstawowych	4,12
jakość edukacji w szkołach podstawowych	3,18
jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)	3,72
dojazd do szkół ponadpodstawowych	2,64
wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach	2,73
wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach	2,49
dodatkowa oferta (kółka zainteresowań, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach	2,92
organizacja dowozu dzieci do szkół	3,61
jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych	3,32
dostęp do obiektów kulturalnych (godziny i dni otwarcia, itp.)	3,37
działalność domu kultury i biblioteki	3,55

działalność świetlic wiejskich

2,73

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Celem podsumowania w poniższej tabeli zestawione zostały najlepiej i najgorzej ocenione elementy w każdym z obszarów.

Tab. 7. Najniżej i najwyżej ocenione aspekty w Gminie Poniec

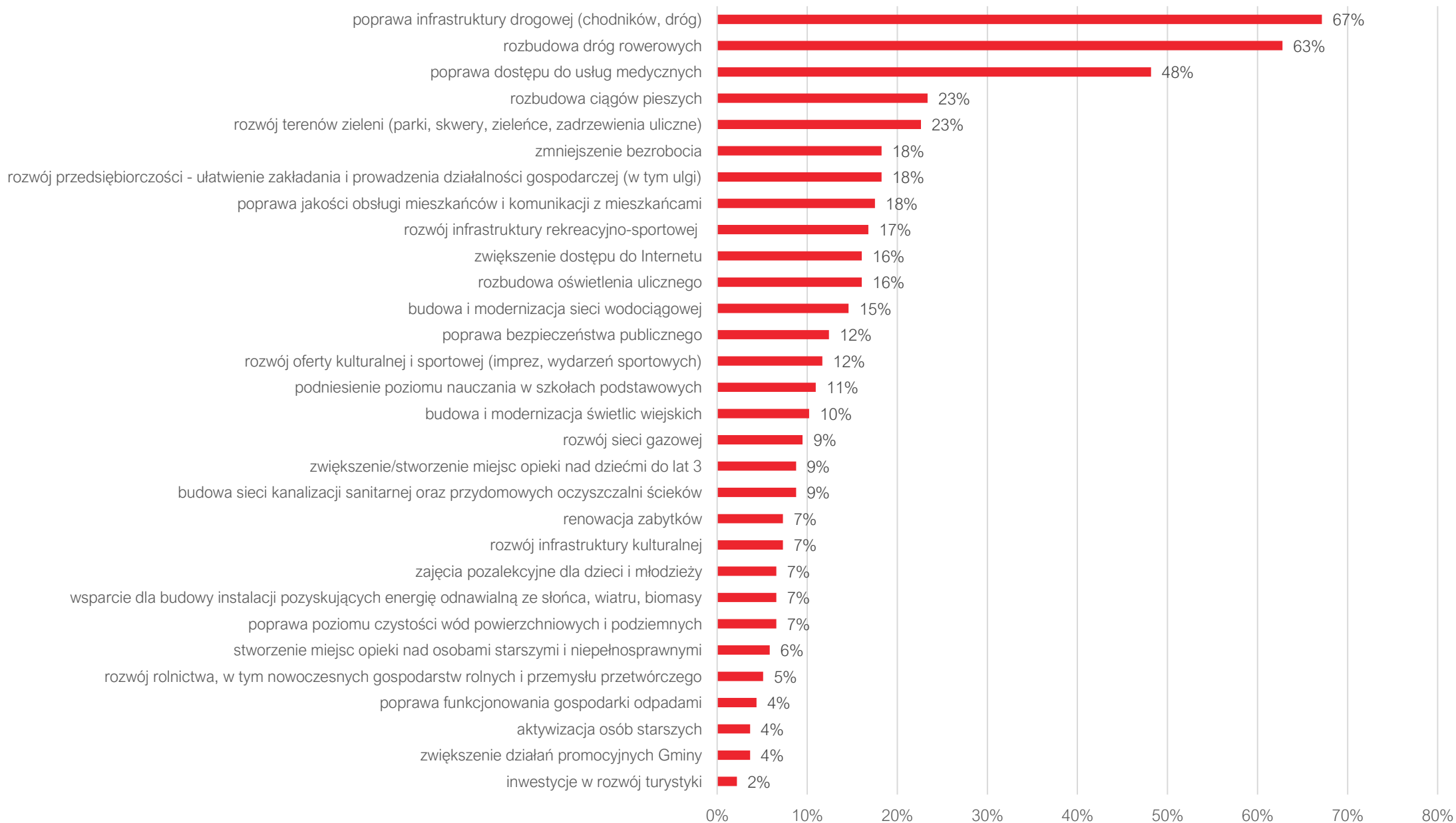
Obszar	Najlepiej ocenione	Najniżej ocenione
Społeczeństwo	Wsparcie osób starszych (DPS, Kluby Seniora)	Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej
Gospodarka	Dostępność usług (np. poczta, bank, fryzjer, sklepy spożywcze)	Możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem
Środowisko i przestrzeń	System odbioru odpadów	Infrastruktura melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)
Infrastruktura techniczna	Jakość sieci gazowej	Stan dróg
Turystyka i rekreacja	Oferta spędzania wolnego czasu dla seniorów	Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (m.in. szlaki turystyczne, miejsca noclegowe)
Edukacja i kultura	Dostęp do edukacji przedszkolnej	Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Pożądane priorytety rozwojowe

W przeprowadzonym badaniu ankietowym należało również wskazać główne priorytety rozwojowe Gminy Poniec na kolejne lata. Zdecydowanie najczęściej wskazywanymi odpowiedziami były: poprawa infrastruktury drogowej (67%), rozbudowa dróg rowerowych (63%), poprawa dostępu do usług medycznych (48%), rozbudowa ciągów pieszych (23%) oraz rozwój terenów zieleni (23%). Pozostałe kwestie zostały uznane za „priorytetowe” przez mniej niż 20% osób biorących udział w badaniu ankietowym. Szczegółowe zestawienie przedstawia to wykres poniżej. Na przeprowadzonych warsztatach strategicznych opinie uczestników pokrywały się z odpowiedziami ankietowanych. Gmina podejmować będzie działania na rzecz poprawy wyżej wymienionych kwestii. Zaznacza się, iż usługi zdrowotne nie zawsze są zależne od władz gminnych, jest to ogólnokrajowy problem.

Natomiast najrzadziej wskazywanymi priorytetami było: inwestycje w rozwój turystyki (2%), zwiększenie działań promocyjnych Gminy (4%), aktywizacja osób starszych (4%), poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami (4%) oraz rozwój rolnictwa, w tym nowoczesnych gospodarstw rolnych i przemysłu przetwórczego (5%). Szczegóły przedstawia wykres poniżej.

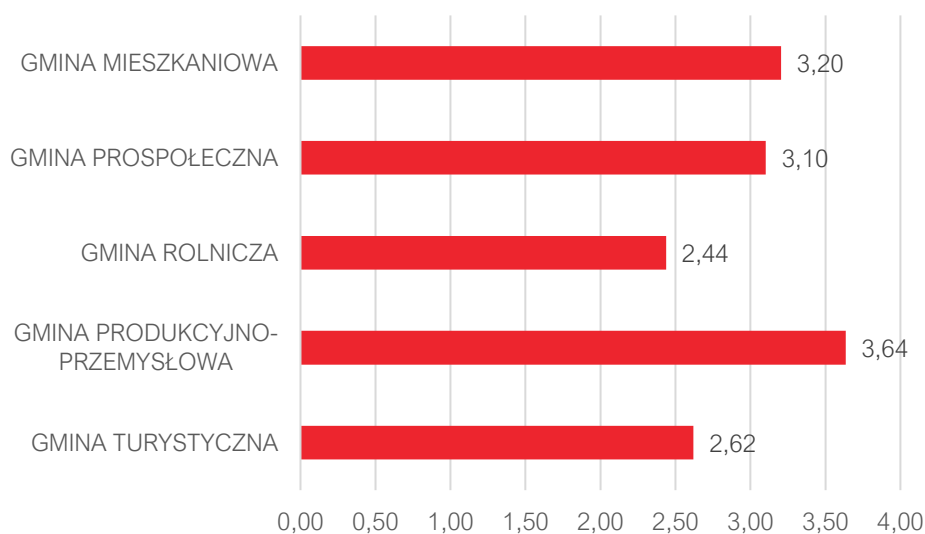
Ryc. 5. Główne priorytety rozwoju Gminy Poniec

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

W ankiecie pojawiło się także pytanie, o kluczowe **elementy**, z których Gmina może być **dumna**. Wśród najczęściej wskazywanych odpowiedzi należy wymienić:

- Dni Ponieca,
- Piast Poniec,
- Młodzieżowo-dziecięca Orkiestra Dęta,
- Hala widowiskowo-sportowa.

Ostatnią część ankiety stanowiło uszeregowanie profili Gminy do 2036 według ich ważności. Wyniki jasno wskazują, iż Gminę Poniec należy rozwijać w kierunku produkcyjno-przemysłowym, mieszkaniowym oraz prospołecznym.

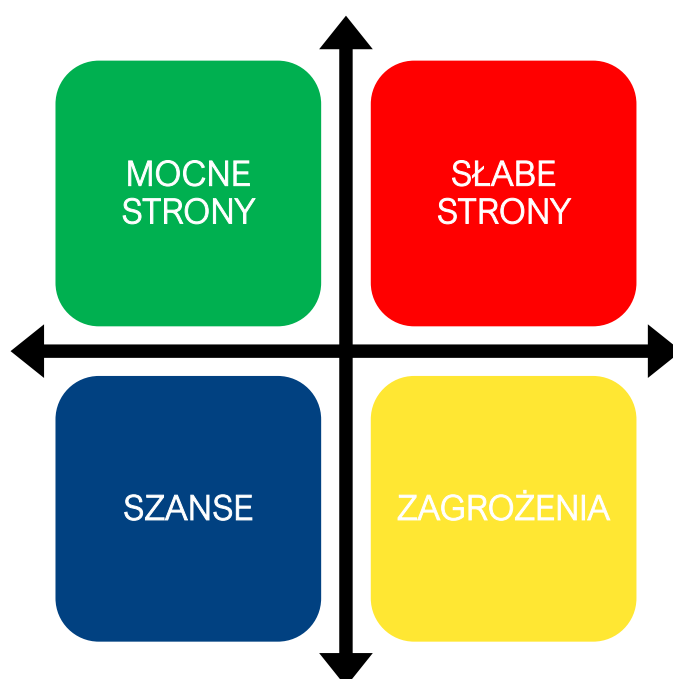
5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej

Podstawowym elementem planowania strategicznego jest ustalenie długofalowych kierunków rozwoju, które pozwolą na wykorzystanie istniejących zasobów i czynników rozwoju. W celu identyfikacji tych zasobów oraz czynników wykorzystano macierz SWOT, będącą częścią analizy SWOT wykorzystywanej w zarządzaniu od lat 60. XX wieku, a obecnie powszechnie stosowanej m.in. w procesie sporządzania strategii rozwoju gmin. SWOT to akronim czterech następujących angielskich słów:

- **S (ang. strengths)** – mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę, na które bezpośredni wpływ ma Gmina;
- **W (ang. weaknesses)** – słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę, na które bezpośredni wpływ ma Gmina;
- **O (ang. opportunities)** – szanse: wszystko to, co stwarza szansę korzystnej zmiany, których występowanie jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu Gminy;
- **T (ang. threats)** – zagrożenia: wszystko to, co stwarza warunki dla niekorzystnej zmiany, których występowanie jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu Gminy.

Analizę SWOT dla Gminy Poniec opracowano bazując na:

- wnioskach zawartych w Diagnozie sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Poniec,
- danych liczbowych, opisowych i przestrzennych pozyskanych z Urzędu Miejskiego w Poniecu a także ze źródeł zewnętrznych,
- warsztatów strategicznych oraz wywiadu pogłębionego,
- wyników badań ankietowych.

Macierz SWOT dla Gminy Poniec przedstawia poniższe zestawienie:

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Strefa przestrzenna: - dostęp do terenów rekreacyjnych tj. m.in. Stawy Dzieczyńskie, Pałac w Rokosowie, - przebieg linii kolejowej nr 14 relacji Łódź Kaliska – Tuplice oraz lokalizacja stacji kolejowych w Poniecu oraz Dzieczynie, - ład przestrzenny gwarantowany poprzez zwartą zabudowę skoncentrowaną w miejscowościach, - atrakcyjna oferta sportowa, zapewniona poprzez lokalizację na terenie Gminy hali sportowej i obiektów sportowych, - względnie dobrze uregulowana gospodarka odpadami oraz funkcjonujący PSZOK na terenie Gminy, - wysoki stopień zwodociągowania Gminy 98,3% - przewodzenie aktywnych działań na rzecz podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców n.in. poprzez organizację akcji „Drzewko za makulaturę” oraz organizację „Dnia Wody”, Strefa gospodarcza: - atrakcyjne zlokalizowane tereny przeznaczone pod aktywizację gospodarczą, - organizacja wydarzeń kulturalnych, które integrują lokalną społeczność oraz przyczyniają się do promocji Gminy, m.in. Dni Ponieca oraz Operacja Poniec, - rozwinięta działalność rolnicza – 29% wszystkich gospodarstw to gospodarstwa 15 ha i więcej, - wysoki poziom rozwoju rolnictwa, w zakresie uprawy zbóż i ziemniaka oraz hodowli bydła mlecznego i trzody chlewnej - dobre warunki rozwoju rolnictwa, zapewnione m.in. poprzez zadawalającą jakość gleb (ok. 60% ogółu powierzchni gruntów ornych stanowią gleby klasy II – III b),	Strefa przestrzenna: - niewystarczająco rozwinięta sieć drogowa, w tym zły stan nawierzchni, co wpływa na bezpieczeństwo i komfort życia mieszkańców w zakresie komunikacji, - niewykorzystany potencjał zabytków gminnych spowodowany złym stanem tych obiektów, - słaba jakość infrastruktury melioracji szczegółowej, - występowanie w centralnej części Gminy zagrożenia powodziowego, - brak dostępu do Internetu szerokopasmowego w części Gminy, - niewystarczająca liczba ujęć wody oraz stacji uzdatniania wody, - niski poziom skanalizowania gminy (58,4%), stwarzający ryzyko wystąpienie zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb, - transport zbiorowy niedostosowany do potrzeb mieszkańców, niedający możliwości dojazdu do pracy lub podstawowych usług w siedzibie gminy i większych pobliskich miejscowości, - niedostatecznie rozwinięta infrastruktura gazowa (42,7% mieszkańców korzystających z niej), przyczyniająca się do korzystania z mniej ekologicznych źródeł energii, przekładająca się na obniżenie jakości powietrza w Gminie, - infrastruktura sieci wodno-kanalizacyjnej wymagająca modernizacji, - niewielki stopień pokrycia obszaru Gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (16,2%), skutkujący realizacją polityki przestrzennej na podstawie decyzji o warunkach zabudowy oraz stwarzający zagrożenie dla ładu przestrzennego,

- istniejące szlaki turystyczne, tworzące bazę do rozwoju turystycznego gminy, w tym m.in. przebieg przez Gminę szlaków pieszych i rowerowych,

Strefa społeczna:

- prężnie działające podmioty tzw. III sektora, w szczególności m.in. Piast Poniec, Bractwo Kurkowe, Koła Gospodyń Wiejskich, PERKOZ, Jastrzębie Żytowiecko oraz OSP,
- bogata oferta wydarzeń kulturowo-sportowych, które przyczyniają się do integracji międzypokoleniowej mieszkańców,
- nowoczesna, dobrze rozwinięta infrastruktura sportowa w szkołach podstawowych i przedszkolach,
- dobrze funkcjonujący Ośrodek Pomocy Społecznej, który świadczy pomoc osobom dotkniętym ciężką sytuacją życiową, m.in. poprzez zapewnienie wystarczającej dostępności do usług opiekuńczych asystentów osobistych dla osób z niepełnosprawnością oraz zapewnienie opieki wychnieniowej,
- bogata oferta zajęć dla seniorów, zapewniana między innymi poprzez funkcjonowanie Klubu Seniora,
- bogata oferta zajęć dodatkowych w przedszkolach,
- aktywna współpraca samorządu ze stowarzyszeniami w zakresie kultury i sportu,
- funkcjonowanie na terenie Gminy posterunku policji, który zwiększa poczucie bezpieczeństwa mieszkańców aktywnie działające 14 jednostek OSP (w tym dwie ujęte w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym) zwiększające poczucie bezpieczeństwa mieszkańców i budujące postawę zaangażowania i współodpowiedzialności za lokalną społeczność.

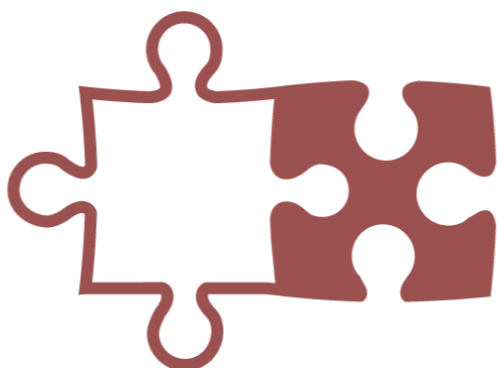
Strefa gospodarcza:

- zaburzona estetyka przestrzeni spowodowana złym stanem obiektów zabytkowych – większość z nich wymaga renowacji,
- niewystarczająca infrastruktura pieszo-rowerowa na terenie Gminy, w tym przede wszystkim mała liczba ścieżek rowerowych, hamująca m.in. rozwój turystyki,
- zanieczyszczenia z rolnictwa, spowodowane problemem z utylizacją niektórych materiałów,
- zagrożenie wystąpienia zdarzeń drogowych z powodu niedostosowanej infrastruktury drogowej m.in. oświetlenie,
- słabo rozwinięta baza rekreacyjna,
- niedostateczna uzbrojona strefa przemysłowa, spowalniająca rozwój gospodarczy Gminy,
- wysoki udział osób bezrobotnych w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym w Gminie – w 2023 3,6%,

Strefa społeczna:

- niewystarczająca oferta opieki zdrowotnej, w szczególności trudny dostęp do specjalistów takich jak fizjoterapeuta,
- niedostosowanie przestrzeni oraz budynków publicznych do wymagań z zakresu dostępności w wymiarze architektonicznym,
- niewykorzystana infrastruktura świetlic wiejskich hamująca integrację społeczną,
- niekorzystna sytuacja demograficzna – ujemny i stale malejący przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji,
- rosnące senioralne obciążenie demograficzne oraz spadający odsetek osób w wieku kreatywnym.

SZANSE	ZAGROŻENIA
• planowana przebudowa linii kolejowej w ramach projektu Centralnego Portu Komunikacyjnego, a w konsekwencji przyływ nowych mieszkańców oraz stworzenie dla nich bazy mieszkaniowej, • lokalizacja na terenach z korzystnymi warunkami do rozwoju odnawialnych źródeł energii, w szczególności instalacji geotermalnych oraz fotowoltaicznych, • dalsza współpraca w ramach Wielkopolskiej Lokalnej Grupy Działania Kraina Lasów i Jezior oraz Związku Komunalnego Gmin „Regionu Leszczyńskiego (rozwój gospodarczy, aktywizacja mieszkańców, promocja gminy), • korzystne położenie – bliskość węzła drogowego umożliwiającego wjazd na drogę krajową S5 relacji Ostróda – Wrocław, • zmieniające się przepisy prawne w zakresie planowania przestrzennego – przygotowanie Planu Ogólnego może pomóc w uporządkowaniu polityki przestrzennej.	• ograniczenie produkcji rolniczej spowodowane planowaną budową Kolei Szybkich Prędkości, • rosnąca konkurencja wśród gmin w zakresie pozyskiwania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych, • zagrożenia związane z kryzysami międzynarodowymi i globalnymi, które mają bezpośredni wpływ na sytuację gospodarczą kraju, • występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią wzdłuż Rowu Polskiego, • postępujący proces starzenia się społeczeństwa, mogący przełożyć się na brak zastępowalności pokoleń na rynku pracy, • zwiększenie się skali zjawiska zagrożenia suszą, • pogarszający się stan środowiska naturalnego, zmiany klimatyczne oraz zjawiska ekstremalne.

CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY PONIEC

1. Misja i wizja

Strategia Rozwoju Gminy Poniec na lata 2026-2036 została opracowana na podstawie analizy obecnej sytuacji Gminy, wywiadu pogłębionego, badań ankietowych oraz warsztatów strategicznych. Przyjęto holistyczne podejście, uwzględniając zarówno potencjały (strony silne, umożliwiające wykorzystanie szans rozwojowych), jak i problemy (strony słabe, stanowiące zagrożenia dla przyszłego rozwoju Gminy). W trakcie procesu strategicznego, szczególnie podczas warsztatów strategicznych, ustalono **misję** oraz **wizję** Gminy Poniec, które stanowiły fundament do określenia celów strategicznych i operacyjnych.

Misja jest kluczowym elementem strategii, który określa główne kierunki rozwoju gminy. Koncentruje się na fundamentalnych wartościach, które przyświecają władzom Gminy Poniec i jej mieszkańcom w procesie rozwoju. Misja wskazuje również na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Jest to ścieżka, którą należy podążać w celu osiągnięcia wizji. Odpowiada na pytania: Kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Co jest naszym priorytetem? Uwzględniając przyjęte założenia misja Gminy Poniec brzmi następująco:

P RZEDSIĘBIORCZOŚĆ

O TWARTOŚĆ

N OWOCZESNOŚĆ

I NNOWACYJNOŚĆ

E DUKACJA

C ZŁOWIEK

Poniec – Gmina otwarta na rozwój i nowe możliwości!

W procesie powstawania dokumentu istotne było również stworzenie wizji, czyli obrazu Gminy, który będzie efektem realizacji przyjętej strategii rozwoju. **Wizja** ukazuje Gminę Poniec w perspektywie strategicznej – zmienionej dzięki realizacji przyjętych działań i osiągnięciu zamierzonych przez władze celów.

Wizja Gminy obrazuje stan docelowy Gminy w 2036 roku, ukazuje aspiracje władz i mieszkańców Gminy oraz jednoczy społeczność lokalną wokół określonej idei.

W 2036 roku Gmina Poniec skutecznie stawia czoła wyzwaniom gospodarczym, społecznym i przestrzenno-środowiskowym. Zapewnia mieszkańcom wysoką jakość infrastruktury technicznej oraz społecznej. Atrakcyjność życia i pracy w gminie łączy się z możliwością aktywnego wypoczynku na terenach o wysokich walorach historyczno-przyrodniczych. Gmina stwarza dogodne warunki do bezpiecznego, przyjaznego i komfortowego życia oraz wypoczynku.

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Na podstawie analizy aktualnej sytuacji Gminy Poniec, jej aspektów ekonomicznych, społecznych oraz przestrzennych, a także uwzględniając czynniki wewnętrzne i zewnętrzne, określono trzy główne cele strategiczne, które mają być osiągnięte w zgodzie z wizją rozwoju Gminy. W celu realizacji założeń strategicznych, ustalono również cele szczegółowe, nazywane celami operacyjnymi, które stanowią konkretne działania do osiągnięcia

Wyznaczone dla Gminy Poniec cele strategiczne odpowiadają zdefiniowanym obszarom rozwojowym w sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej, które są od siebie zależne i wzajemnie się przenikają. Podstawą do podejmowania działań w sferze gospodarczej i społecznej powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona ładu przestrzennego. Z kolei zadania realizowane w zakresie infrastruktury technicznej będą podstawą do realizacji zadań w sferze gospodarczej, rozwoju usług społecznych, a także pozytywnie wpłyną na poprawę jakości środowiska przyrodniczego. Cele osiągnięte w ramach sfery społecznej i gospodarczej wpłyną również na poprawę jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni.

Poniżej zaprezentowano cele strategiczne wraz z odpowiadającymi im celami operacyjnymi. Realizacja założonych celów będzie kluczowym elementem dla osiągnięcia zakładanych rezultatów rozwoju Gminy Poniec. Do każdego z celów operacyjnych przyporządkowano również kierunki działań, które wpłyną na możliwość osiągnięcia określonych celów, a także zaproponowano wskaźniki, których analiza pozwoli na monitorowanie stopnia spełnienia zaplanowanych założeń.

WYMIAR PRZESTRZENNY

CEL STRATEGICZNY 1

Dobrze zorganizowana i zadbana przestrzeń Gminy Poniec

CELE OPERACYJNE

- 1.1. Funkcjonalna przestrzeń
- 1.2. Rozwój infrastruktury technicznej
- 1.3. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatycznych

WYMIAR GOSPODARCZY

CEL STRATEGICZNY 2

Gmina Poniec rozpoznawalna w regionie i aktywna gospodarczo

CELE OPERACYJNE

- 2.1. Aktywizacja gospodarcza
- 2.2. Innowacyjne i zrównoważone rolnictwo
- 2.3. Pozytywny wizerunek Gminy

WYMIAR SPOŁECZNY

CEL STRATEGICZNY 3

Zintegrowani mieszkańcy Gminy Poniec

CELE OPERACYJNE

- 3.1. Kompleksowe wsparcie dla mieszkańców
- 3.2. Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży
- 3.3. Aktywne społeczeństwo

WYMIAR PRZESTRZENNY

CEL STRATEGICZNY 1

Dobrze zorganizowana i zadbane przestrzeń Gminy Poniec

CELE OPERACYJNE

1.1. Funkcjonalna przestrzeń

1.2. Rozwój infrastruktury technicznej

1.3. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatycznych

Odpowiednio zagospodarowana oraz zadbane przestrzeń gwarantuje lepszą jakość życia w jednostce. W ramach planowanych działań, Gmina skoncentruje się na opracowaniu Planu Ogólnego, który będzie stanowił fundament dla zrównoważonej polityki przestrzennej, odpowiadającej na wyzwania lokalne. Kluczowym celem jest objęcie jak najszerszego obszaru Gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co pozwoli na harmonijny rozwój oraz ochronę zasobów naturalnych. W planach uwzględnione zostanie przede wszystkim wyznaczenie terenów pod zabudowę mieszkaniową, które odpowiadają na rosnące potrzeby mieszkańców. Istotnym elementem będzie rozwój terenów rekreacyjnych, w tym na terenach Stawów Dzieńczyńskich, oraz wzrost liczby terenów zielonych, które poprawią jakość powietrza i stanowią miejsca wypoczynku. W ramach rewitalizacji przestrzeni publicznych, podjęte zostaną działania na rzecz nadania nowych funkcji społecznych, edukacyjnych i kulturalnych obiektom w obszarze rewitalizacji. Równocześnie zostaną zapewnione udogodnienia w zakresie dostępności budynków użyteczności publicznej, szczególnie dla osób z niepełnosprawnościami. Ważnym elementem będzie także wsparcie dla działań konserwatorskich na zabytkach wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków, co zapewni poprawę estetyki przestrzeni.

Kolejnym czynnikiem mającym wpływ na jakość życia mieszkańców w danej jednostce przestrzennej jest bezpieczna i dostępna infrastruktura komunikacyjna oraz techniczna. Na infrastrukturę gminną składają się nowoczesne drogi, bezpieczne i zadbane ciągi komunikacyjne, rozwinięta komunikacja publiczna jak również rozbudowane i utrzymane w dobrym stanie sieć: wodno-kanalizacyjna. Działania mające na celu rozwój powyższych sieci oraz elementów infrastrukturalnych umożliwią wygodne i efektywne korzystanie z usług i zasobów wszystkim mieszkańcom, jak również przyciągną inwestorów i przedsiębiorców, co wpłynie pozytywnie na rozwój gospodarczy Gminy i regionu.

Na skutek obecnie postępujących przemian klimatycznych, konieczne jest podejmowanie działań w celu ich łagodzenia oraz adaptacji do nich, poprzez wprowadzenie do przestrzeni odpowiednich rozwiązań. Priorytetowym działaniem ze względu na postępującą transformację energetyczną, będzie m.in. dalszy rozwój odnawialnych źródeł energii oraz wykorzystanie jej w budynkach użyteczności publicznej. W związku z suszą oraz występowaniem terenów zagrożonych powodzią występującymi na terenie Gminy Poniec, jak i większości regionu konieczne będą działania w zakresie poprawy stosunków wodnych, w tym działania w zakresie retencji wód minimalizujące deficyt wód. Co więcej, konieczne będzie również podjęcie działań związanych z modernizacją infrastruktury melioracji szczegółowej, a także zadań związanych ze zwiększaniem powierzchni czynnych biologicznych wpływających na poziom bioróżnorodności. Istotnym czynnikiem będzie również prawidłowa reakcja na występujące kryzysy środowiskowe, w związku z tym konieczne będzie wyposażenie jednostek służb ratowniczych.

Szczegółowy opis celów operacyjnych, kierunków działań oraz rezultatów i wskaźników ich osiągnięcia, znajduje się w tabeli poniżej

CEL STRATEGICZNY 1 – DOBRZE ZORGANIZOWANA I ZADBANA PRZESTRZEŃ GMINY PONIEC

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
1.1. Funkcjonalna przestrzeń	- opracowanie Planu Ogólnego, które zawierał będzie wytyczne do prowadzenia doprowadzenia zrównoważonej polityki przestrzennej, odpowiadającej na wyzwania Gminy, - dążenie do pokrycia jak największej części Gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, - wyznaczenie terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, - rozwój terenów rekreacyjnych, m.in. na terenach Stawów Dzieczyńskich, - rozwój terenów zielonych na terenie Gminy m.in. poprzez utworzenie nowych nasadzeń, - wyznaczenie terenów przeznaczonych na rozwój odnawialnych źródeł energii, - przywrócenie lub nadanie nowych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych lub rekreacyjnych, obiektom lub przestrzeniom publicznym, w szczególności znajdujących się na obszarze rewitalizacji, - zapewnienie wysokiego poziomu dostępności do budynków użyteczności publicznej dla osób z niepełnosprawnościami, - wsparcie działań konserwatorskich i restauratorskich na zabytkach wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków oraz Rejestru Zabytków.	- zagospodarowanie przestrzeni w sposób tworzący harmonijną całość, uwzględniający w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne, - zwiększenie funkcjonalności, dostępności oraz estetyki przestrzeni Gminy oraz obiektów użyteczności publicznej, - zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej Gminy i podniesienie jakości życia mieszkańców.	- obowiązujący Plan Ogólny (tak/nie), - udział powierzchni Gminy objętej MPZP (%), - powierzchnia terenów przeznaczona pod zabudowę mieszkaniową (ha), - liczba podjętych działań na terenach rekreacyjnych (szt.), - liczba nowych nasadzeń (szt.), - powierzchnia terenów przeznaczonych pod rozwój OZE (ha), - liczba przeprowadzonych działań na obiektach zabytkowych (szt.), - liczba obiektów lub przestrzeni publicznych poddanych procesom rewitalizacji (szt.), - liczba obiektów użyteczności publicznej spełniające zasady dostępności architektonicznej (szt.), - liczba przeprowadzonych / wspartych działań na obiektach zabytkowych (szt.).
1.2. Rozwój infrastruktury technicznej	- budowa, rozbudowa, modernizacja sieci kanalizacyjnej w tym, m.in. modernizacja i usprawnienie oczyszczalni ścieków, wsparcie mieszkańców w tworzeniu przydomowych oczyszczalni ścieków, - budowa, rozbudowa, modernizacja sieci wodociągowej, w tym m.in. budowę stacji uzdatniania wody, - rozbudowa, przebudowa i modernizacja infrastruktury drogowej, w celu jak najlepszego skomunikowania Gminy, - zwiększenie dostępu do Internetu szerokopasmowego na terenie Gminy, - rozbudowa, budowa oraz remonty oświetlenia ulicznego, przejść dla pieszych, sygnalizacji świetlnej i poprawa stanu oznakowania drogowego,	- poprawa jakości i zwiększenie liczby osób korzystających z sieci kanalizacyjnej, - zmniejszenie zanieczyszczeń wód i gleb poprzez ograniczenie niekontrolowanego odpływu ścieków, - poprawa jakości i zwiększenie liczby osób korzystających z sieci wodociągowej, - rozbudowa sieci drogowej na terenie Gminy, - poprawa stanu i jakości dróg na terenie Gminy, co przyczyni się do zwiększenia	- długość rozbudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej (km), - liczba przydomowych oczyszczalni ścieków powstałych przy wsparciu Gminy (szt.), - długość rozbudowanej/zmodernizowanej sieci wodociągowej (km), - liczba zmodernizowanych/utworzonych stacji uzdatniania wody (szt.),

	• budowa ścieżek oraz ciągów pieszo-rowerowych tworzących spójny system umożliwiający wybór alternatywnego, niskoemisyjnego środka transportu, • zapewnienie połączeń komunikacji zbiorowej i dostosowanie jej do potrzeb mieszkańców, m.in. poprzez zwiększenie częstotliwości przejazdów oraz wyznaczenie nowych tras przejazdu, • budowa stacji ładowania dla pojazdów elektrycznych i hybrydowych.	bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, • rozwój alternatywnych środków transportu.	• długość nowych/wyremontowanych dróg gminnych (km), • liczba nowych punktów oświetlenia (szt.), • liczba kolizji i wypadków drogowych na 1 tys. mieszkańców, • długość ścieżek/ciągów-pieszo-rowerowych (km), • liczba kursów transportu zbiorowego w ciągu jednego dnia (szt.), • utworzenie stacji ładowania pojazdów elektrycznych i hybrydowych (szt.).
1.3. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatycznych	• utworzenie biogazowni w celu przetworzenia odpadów organicznych, • rozwój odnawialnych źródeł energii i wykorzystanie OZE w budynkach użyteczności publicznej wraz z utworzeniem magazynów energii, • podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków użyteczności publicznej m.in. szkół podstawowych, • wsparcie mieszkańców (m.in. organizacyjne i finansowe) w termomodernizacji obiektów mieszkalnych oraz wymianie źródeł ciepła na mniej emisyjne, • rozwój działań adaptacyjnych do zmian klimatu, m.in. poprzez rozwój błękitnej i zielonej infrastruktury, • podjęcie działań mających na celu zatrzymanie wód opadowych na terenie Gminy, m.in. poprzez budowę zbiornika retencyjnego m.in. w Rokosowie, • poprawa gospodarki wodnej prowadzonej na terenie Gminy poprzez działania melioracyjne, • poprawa efektywności działania i potencjału służb ratowniczych poprzez modernizację i doposażenie strażnic OSP, w celu zwiększenia bezpieczeństwa m.in. w zakresie reagowania na skutki anomalii pogodowych, klęsk żywiołowych i wypadków, • kształtowanie świadomości i postaw ekologicznych społeczeństwa, m.in. poprzez działania edukacyjne zróżnicowanej tematyce (np. dalsza organizacja Dnia Wody) oraz trwałe działania edukacyjne w przestrzeni publicznej (np. utworzenie ścieżek edukacyjnych).	• wysoka efektywność energetyczna i zwiększenie samowystarczalności energetycznej Gminy poprzez pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych, • utrzymanie dobrej jakości powietrza poprzez wykorzystanie nowoczesnych i ekologicznych źródeł ciepła, • zmiana nawyków społecznych na bardziej proekologiczne i wsparcie mieszkańców w przechodzeniu na ekologiczne źródła energii adaptacja do zmian klimatu i zwiększenie odporności na klęski żywiołowe oraz przeciwdziałanie negatywnym skutkom suszy, • zapewnienie bioróżnorodności na terenie Gminy, • zwiększenie powierzchni zielonej i niebieskiej infrastruktury, a także poziomu zagospodarowania wód opadowych, • służby ratownicze posiadające możliwości i narzędzia służące ochronie bezpieczeństwa mieszkańców i środowiska.	• utworzenie biogazowni (tak/nie), • udział budynków użyteczności publicznej korzystających z odnawialnych źródeł energii (%), • udział budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji (%), • liczba podjętych działań w zakresie promocji odnawialnych źródeł energii (szt.), • liczba wdrożonych rozwiązań z zakresu błękitnej i zielonej infrastruktury (szt.), • liczba wybudowanych zbiorników retencyjnych (szt.), • środki przekazane na doposażenie jednostek OSP (zł), • liczba podjętych działań w zakresie kształtowania świadomości i postaw ekologicznych (szt.).

WYMIAR GOSPODARCZY

CEL STRATEGICZNY 2

Gmina Poniec rozpoznawalna w regionie i aktywna gospodarczo

CELE OPERACYJNE

- 2.1. Aktywizacja gospodarcza
- 2.2. Innowacyjne i zrównoważone rolnictwo
- 2.3. Pozytywny wizerunek Gminy

W ramach działań mających na celu rozwój lokalnej gospodarki oraz wzrost rozpoznawalności Gminy w regionie, planuje się wprowadzenie szeregu inicjatyw, które będą miały długofalowy wpływ na jej rozwój. Kluczowe, w tym procesie jest podjęcie działań w zakresie rozwoju terenów inwestycyjnych, wsparcie inwestorów oraz edukacja w zakresie przedsiębiorczości. Wyznaczenie nowych stref inwestycyjnych wraz z odpowiednim uzbrojeniem stanowi podstawę rozwoju gospodarczego, przyciągając inwestorów, którzy tworzą nowe miejsca pracy i przyczyniają się do wzrostu lokalnej konkurencyjności. Dodatkowo, w celu zachęcenia inwestorów do działania w gminie, zostanie wprowadzony system lokalnych preferencji podatkowych, który pozwoli na zwiększenie liczby firm tworzących nowe miejsca pracy i rozwijających lokalną gospodarkę. Ważnym elementem jest także inwestowanie w kapitał ludzki, dlatego gmina planuje organizację kampanii, szkoleń oraz warsztatów, które będą miały na celu podniesienie kwalifikacji mieszkańców oraz nabycie nowych umiejętności. Takie działania przyczynią się do poprawy sytuacji na rynku pracy i zwiększenia zatrudnienia. Równocześnie, aby zapewnić przyszłość przedsiębiorczości, planowane są inicjatywy mające na celu promowanie postaw przedsiębiorczych wśród dzieci i młodzieży, m.in. poprzez spotkania edukacyjne w placówkach oświatowych.

W zakresie rolnictwa, Gmina skupi się na wsparciu rozwoju gospodarstw ekologicznych. Oferowane będzie wsparcie organizacyjne dla mieszkańców, którzy zdecydują się na założenie takiego gospodarstwa. Dodatkowo, realizowane będą programy mające na celu odbiór odpadów rolniczych, takich jak folie czy opakowania po nawozach, co pomoże w ochronie środowiska. W kontekście zmian klimatycznych, przewiduje się również organizowanie szkoleń dla rolników dotyczących przeciwdziałania skutkom suszy, co pozwoli na zwiększenie odporności lokalnego rolnictwa na zmieniające się warunki atmosferyczne. Wspierane będzie także pszczelarstwo, poprzez m.in. zwiększenie obszarów roślin miododajnych, co wpłynie na poprawę bioróżnorodności.

Ze względu na bogate dziedzictwo historyczne, Gmina będzie dążyć do rozwoju oferty rekreacyjno-turystycznej poprzez współpracę z właścicielami obiektów zabytkowych oraz organizowanie wydarzeń kulturalnych i sportowych. Utworzenie szlaków tematycznych, które będą prezentować dziedzictwo kulturowe Gminy, umożliwi mieszkańcom i turystom lepsze poznanie regionu, jego historii oraz tradycji. Organizacja wydarzeń takich jak Dni Ponieca czy Operacja Poniec będzie miała na celu integrację społeczności lokalnej oraz promocję Gminy. Z kolei rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi pozwoli na efektywniejsze realizowanie zadań w obszarze kultury, turystyki oraz innych inicjatyw społecznych.

Szczegółowy opis celów operacyjnych, kierunków działań oraz rezultatów i wskaźników ich osiągnięcia, znajduje się w tabeli poniżej.

CEL STRATEGICZNY 2 – GMINA PONIEC ROZPOZNAWALNA W REGIONIE I AKTYWNA GOSPODARCZO

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
2.1. Aktywizacja gospodarcza	- wyznaczenie nowych stref inwestycyjnych wraz z ich uzbrojeniem, - stworzenie systemu lokalnych preferencji podatkowych dla inwestorów tworzących nowe miejsca pracy, - organizacja kampanii, szkoleń, warsztatów w celu podniesienia kwalifikacji lub nabycie nowych umiejętności dla mieszkańców, - promowanie przedsiębiorczości wśród dzieci i młodzieży poprzez organizację spotkań w gminnych placówkach oświatowych.	- podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy, - wzrost wpływu do budżetu Gminy, - zwiększenie się liczby miejsc pracy, skutkujące zmniejszeniem wskaźnika bezrobocia, - wzrost gospodarczy w wyniku zwiększającej się liczby działalności gospodarczych.	- powierzchnia uzbrojonych terenów inwestycyjnych (ha), - stopień bezrobocia na terenie Gminy (%), - liczba zrealizowanych inicjatyw wsparcia dla przedsiębiorców (szt.), - liczba zrealizowanych spotkań
2.2. Innowacyjne i zrównoważone rolnictwo	- wsparcie organizacyjne dla mieszkańców chcących założyć gospodarstwo ekologiczne, - realizacja programów w zakresie odbioru odpadów powstałych w rolnictwie, w tym folii, opakowań po nawozach czy środkach ochronnych roślin, - realizacja szkoleń w zakresie zmian klimatycznych dla rolników, w szczególności związanych z przeciwdziałaniem skutkom suszy, - wsparcie rozwoju pszczelarstwa m.in. poprzez zwiększenie obszaru roślin miododajnych, - wsparcie rolników indywidualnych w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych.	- wzmacnianie pozycji konkurencyjnej lokalnego rolnictwa, - zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska ze źródeł rolniczych dzięki nowoczesnemu rolnictwu i uprawom ekologicznym, - zmniejszenie negatywnych skutków suszy, - zwiększenie wykorzystania potencjału pszczelarstwa na terenie Gminy.	- liczba nowopowstałych gospodarstw ekologicznych (szt.), - liczba zrealizowanych programów w zakresie gospodarowania odpadami powstałymi w rolnictwie (szt.), - liczba zrealizowanych szkoleń w zakresie przeciwdziałania suszy (szt.), - liczba podmiotów zajmujących się pszczelarstwem (szt.), - liczba zrealizowanych spotkań w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych dla rolników (szt.).
2.3. Pozytywny wizerunek Gminy	- promocja Gminy w środkach masowego przekazu, - utworzenie i oznakowanie szlaków tematycznych przebiegających wzdłuż najważniejszych zabytków kulturalnych Gminy, ukazujących element dziedzictwa kulturowego i edukacyjnego Gminy wraz z ich funkcją edukacyjną, - rozwój oferty rekreacyjno-turystycznej poprzez nawiązanie współpracy z właścicielami obiektów zabytkowych, - umacnianie i rozwijanie inicjatyw lokalnych promujących Gminę tj. wydarzeń sportowo-kulturalnych, m.in. Dni Ponieca, Operacja Poniec i Koncert Noworoczny, - rozszerzenie gminnego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi – szerszy zakres zadań gminy przekazywanych lub	- wzrost rozpoznawalności Gminy w regionie jako miejsca atrakcyjnego turystycznie i rekreacyjnie, - rozwój oferty turystyczno-rekreacyjnej na terenie Gminy, - zapewnienie mieszkańcom i turystom odpowiedniej jakości oferty wypoczynkowej oraz zróżnicowanych form spędzania czasu wolnego, - zwiększenie zainteresowania Gminą przekładające się na napływ nowych mieszkańców i turystów,	- liczba podjętych działań promocyjnych (szt.), - liczba szlaków tematycznych mających na celu promocję lokalnego dziedzictwa kulturalnego i historycznego (szt.), - liczba ogólnodostępnych obiektów zabytkowych (szt.) - liczba wydarzeń sportowo-kulturalnych (szt.), - liczba organizacji pozarządowych współpracujących z samorządem

realizowanych wspólnie z jednostkami tzw. „trzeciego sektora” zwłaszcza w obszarze kultury i turystyki.

- wzrost znaczenia trzeciego sektora w Gminie.

gminnym w realizacji zadań własnych gminy (szt.).

WYMIAR SPOŁECZNY

CEL STRATEGICZNY 3

Zintergowani mieszkańcy Gminy Poniec

CELE OPERACYJNE

- 3.1. Kompleksowe wsparcie dla mieszkańców
- 3.2. Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży
- 3.3. Aktywne i zaangażowane społeczeństwo

Dążąc do zapewnienia jak najwyższej jakości życia swoich mieszkańców, planuje wprowadzenie szeregu działań, które obejmują zarówno obszar zdrowia, edukacji, jak i infrastruktury społecznej i kulturalnej. Celem tych działań jest poprawa dostępności usług, wsparcie dla osób w różnych grupach wiekowych oraz rozwój lokalnej infrastruktury, co wpłynie na integrację mieszkańców Gminy.

Jednym z priorytetów jest dążenie do utworzenia nowego ośrodka podstawowej opieki zdrowotnej, który zapewni mieszkańcom łatwy dostęp do niezbędnych usług medycznych. Współpraca z zewnętrznymi podmiotami w zakresie realizacji programów profilaktycznych będzie dodatkowo wspierać zdrowie lokalnej społeczności, umożliwiając dostęp do programów zapobiegających chorobom i poprawiających jakość życia. Kluczowym działaniem będzie również, poszerzenie oferty Ośrodka Pomocy Społecznej, szczególnie w zakresie usług opiekuńczych, takich jak opieka dzienna nad osobami starszymi czy opieka wytchnieniowa, co pozwoli poprawić komfort życia osób ze szczególnymi potrzebami. Wsparcie seniorów będzie również obejmować innowacyjne rozwiązanie, jakim jest uruchomienie tzw. „taksówki dla seniora”, zapewniającej transport do placówek medycznych. Dodatkowo, wolontariat senioralny oraz inicjatywa „złota rączka dla seniora” umożliwią starszym mieszkańcom korzystanie z pomocy w codziennych obowiązkach.

W zakresie wychowania i edukacji Gmina skoncentruje się na poprawie dostępu do wysokiej jakości opieki nad dziećmi do lat 3. Z kolei rozwój oferty przedszkolnej ma na celu wzmocnienie potencjału demograficznego gminy i wspieranie funkcji rodzinnych. W ramach tego działania, Gmina planuje również rozbudowę, modernizację oraz doposażenie placówek edukacyjnych, aby zapewnić komfortowe warunki do nauki. Ponadto, szczególną uwagę poświęci się wyrównaniu szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez wzmacnianie kompetencji językowych uczniów i organizowanie kursów dla nauczycieli. Wsparcie dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz prowadzenie systemu stypendialnego dla uczniów uzdolnionych pozwoli na lepsze dopasowanie edukacji do indywidualnych potrzeb uczniów, co przyczyni się do ich sukcesów i rozwoju. Natomiast utworzenie kół zainteresowań umożliwi rozwój pasji i talentów najmłodszych mieszkańców.

Niezmierzalnym istotnym działaniem jest budowanie społeczeństwa obywatelskiego, co za tym idzie koniecznym działaniem będzie rozwój przestrzeni umożliwiających integrację mieszkańców. Adaptacja budynku „Starego Kina” na cele kulturalne i społeczne stworzy nowe przestrzenie do organizowania wydarzeń kulturalnych, warsztatów czy spotkań społecznych. Z kolei przebudowa i modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, w tym Stadionu Sportowego w Poniecu, budowa boiska lekkoatletycznego oraz rozbudowa placów zabaw, ma na celu poprawę warunków do aktywności fizycznej i integracji społecznej. Wsparcie działalności świetlic wiejskich, które są centrami integracji w każdym z sołectw, będzie miało ogromne znaczenie dla tworzenia więzi mieszkańców, a zagospodarowanie terenów błękitno-zieloną infrastrukturą poprawi estetykę i

jakość przestrzeni publicznych. Dodatkowo, utworzenie przestrzeni publicznych dedykowanych młodzieży, takich jak skatepark czy pumptruck, pozwoli młodszym mieszkańcom na aktywne spędzanie czasu w bezpiecznych i dostosowanych do ich potrzeb miejscach.

Szczegółowy opis celów operacyjnych, kierunków działań oraz rezultatów i wskaźników ich osiągnięcia, znajduje się w tabeli poniżej.

CEL STRATEGICZNY 3 – ZINTEGROWANI MIESZKAŃCY GMINY PONIEC

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
3.1. Kompleksowe wsparcie dla mieszkańców	- wspieranie działań mających na celu utworzenie nowego ośrodka podstawowej opieki zdrowotnej, - współpraca z podmiotami zewnętrznymi w zakresie realizacji programów profilaktycznych dla mieszkańców, - poszerzenie i rozwój oferty Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym m.in. zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych dla osób ze szczególnymi potrzebami, opieki dziennej nad osobami starszymi czy opieki wytchnieniowej oraz podnoszenie i rozwój kompetencji kadry opiekunów i asystentów rodzin, - uruchomienie tzw. „taksówki dla seniora”, która zapewni osobom starszym transport do placówek medycznych, - wsparcie seniorów poprzez utworzenie wolontariatu senioralnego m.in. przeprowadzenie inicjatywy „złota rączka dla seniora”, - renowacja zasobu mieszkaniowego Gminy.	- poprawa dostępności do opieki medycznej, - umożliwienie wczesnego wykrywania chorób dzięki realizacji programów profilaktycznych, - zapobieganie wykluczeniu społecznemu ze względu na sytuację materialną, miejsce zamieszkania, wiek i stopień samodzielności, - poprawa jakości życia mieszkańców.	- utworzenie ośrodka podstawowej opieki zdrowotnej (tak/nie), - liczba zrealizowanych programów profilaktycznych (szt.), - liczba nowowprowadzonych usług społecznych (szt.), - uruchomienie „taksówki dla seniora” (tak/nie), - utworzenie wolontariatu senioralnego (tak/nie), - liczba przeprowadzonych działań na zasobie mieszkaniowym Gminy (szt.).
3.2. Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	- zapewnienie wysokiej jakości i łatwo dostępnej opieki nad dziećmi do lat 3 na terenie Gminy, - wzmacnianie potencjału demograficznego Gminy i funkcji rodzinnych poprzez rozszerzenie i udoskonalenie oferty opieki przedszkolnej, - zapewnienie nowoczesnej bazy infrastrukturalnej i lokalowej w obszarze edukacji poprzez rozbudowę, modernizację i doposażenie obiektów edukacyjnych, - wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez działania w zakresie wzmocnienia kompetencji językowych uczniów, - wsparcie rozwoju kompetencji nauczycieli m.in. poprzez organizację kursów, szkoleń itp., - wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, uwzględniające indywidualne podejście do ucznia oraz prowadzenie systemu stypendialnego dla uczniów szczególnie uzdolnionych, - tworzenie warunków do tego, aby uczniowie i uczennice z terenu Gminy mogli urzeczywistniać swoje aspiracje edukacyjne i osiągnąć istotne dla siebie cele życiowe, m.in. poprzez utworzenie kół zainteresowań.	- zapewnienie łatwo dostępnej opieki nad dziećmi do lat 3, - zapewnienie wysokiej jakości edukacji dzieci i młodzieży poprzez rozwój bazy oświatowej oraz kompetencji nauczycieli, - poprawa wyników edukacyjnych z terenu Gminy - wyrównanie szans edukacyjnych uczniów poprzez zapewnienie indywidualnego podejścia - tworzenie warunków rozwoju zainteresowań uczniów	- liczba miejsc w miejscach opieki nad dziećmi do lat 3 (szt.), - liczba odbywających się zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży (szt.), - liczba zmodernizowanych / - rozbudowanych / doposażonych obiektów edukacyjnych (szt.), - liczba szkoleń dla nauczycieli (szt.), - liczba podjętych działań w zakresie wsparcia uczniów szczególnie uzdolnionych oraz wymagających pomocy w wyrównywaniu szans rozwojowych (szt.), - liczba kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży (szt.).

3.3. Aktywne i zaangażowane społeczeństwo

- adaptacja na cele kulturalne i społeczne budynku „Starego Kina”,
- przebudowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, m.in. Stadionu Sportowego w Poniecu,
- budowa boiska lekkoatletycznego,
- rozwój zróżnicowanej oferty kulturalnej dostosowanej do potrzeb i oczekiwań mieszkańców,
- rozbudowa i modernizacja gminnych placów zabaw,
- wsparcie działalności świetlic wiejskich i wspieranie ich postrzegania jako centrów działalności społecznej, poprzez m.in. zagospodarowanie terenów infrastrukturą błękitno-zieloną,
- tworzenie przestrzeni publicznych dostosowanych do potrzeb młodzieży m.in. poprzez utworzenie skateparku/pumptracku.

- przywrócenie do życia budynku „Starego Kina”,
- szeroka oferta kulturalna i sportowo-rekreacyjna dostępna dla wszystkich mieszkańców oraz spełniająca ich wymagania,
- przywrócenie do życia świetlic wiejskich i postrzeganie ich jako miejsca spotkań mieszkańców sołectw,
- zapewnienie młodzieży miejsca spotkań oraz zaangażowanie młodych mieszkańców w życie Gminy.

- adaptacja budynku „Starego Kina” (tak/nie),
- liczba przebudowanej/rozbudowanej/zmodernizowanej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (szt.),
- budowa boiska lekkoatletycznego (szt.),
- liczba zorganizowanych zajęć kulturalnych (szt.),
- liczba rozbudowanych/zmodernizowanych placów zabaw (szt.),
- liczba podjętych działań w zakresie działalności świetlic wiejskich (szt.),
- liczba przestrzeni dostosowanych do potrzeb młodzieży (szt.).

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Poniec

Gmina Poniec jest gminą miejsko-wiejską położoną w południowej części województwa wielkopolskiego, w zachodniej części powiatu gostyńskiego. Centrum jednostki stanowi miasto Poniec, w którym zlokalizowany jest Urząd Miejski. Gmina graniczy z 6 jednostkami:

- od północy z gminą miejsko-wiejską Gostyń (pow. gostyński),
- od wschodu z gminą miejsko-wiejską Krobia (pow. gostyński),
- od południa z gminą miejsko-wiejską Miejska Górka (pow. rawicki),
- od południa z gminą miejsko-wiejską Bojanowo (pow. rawicki),
- od zachodu z gminą miejsko-wiejską Rydzyna (pow. pow. leszczyński),
- od północy z gminą wiejską Krzemieniewo (pow. leszczyński).

W granicach administracyjnych Gminy Poniec znajdują się z 23 miejscowości podzielone na 20 jednostek pomocniczych: miasto Poniec, Bogdanki, Bączylas, Czarkowo, Drzewce, Dzieczyna, Dzieczynka, Franciszkowo, Grodzisko, Janiszewo, Łęka Mała, Łęka Wielka, Miechcin, Rokosowo, Sarbinowo, Szurkowo, Śmiłowo, Teodozewo, Waszkowo, Włostki, Wydawy, Zawada i Żytowiecko.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), w 2023 roku Gminę Poniec zamieszkiwało 7 476 osób, łącznie stanowiących 10% mieszkańców powiatu gostyńskiego. W 2023 roku całkowita powierzchnia Gminy wynosiła 132 km², co stanowiło 16,3% powierzchni powiatu gostyńskiego. Przełożyło się to na gęstość zaludnienia równą 56,6 os./km².

Gmina Poniec charakteryzuje się względnie dobrym układem komunikacyjnym, a na jej sieć drogową składają się drogi powiatowe (ok. 80,4 km) oraz drogi gminne (ok. 65 km). Warto przy tym zauważyć, iż ok. 13,8 km dróg gminnych stanowią drogi nieutwardzone.

Należy dodać, że pozytywnym czynnikiem dla rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy jest bliskość drogi krajowej nr 12 relacji Leszno – Jarocin oraz drogi krajowej S5 relacji Poznań – Wrocław. Szczególną mocną stroną lokalizacji Gminy Poniec jest bliskość węzła drogowego Bojanowo, który umożliwia wjazd na drogę S5.

Na terenie Gminy Poniec brak jest zlokalizowanego dworca kolejowego. Najbliższy dworzec kolejowy znajduje się na terenie miasta Leszno. Natomiast w mieście Poniec oraz miejscowości Dzieczyna znajdują się stacje kolejowe, z których można dojechać m.in. do Leszna lub Ostrowa Wielkopolskiego.

Przez teren Gminy Poniec planowany jest przebieg linii kolejowej nr 14, która stanowi fragment ciągu nr 9 łączącego Warszawę i CPK z Łódzkiem, Dolnym Śląskiem, Opolszczyzną, Wielkopolską i Lubuskiem. Jest ona istotnym elementem największego w Europie Środkowo-Wschodniej, wieloletniego programu inwestycyjnego i komunikacyjnego – Centralnego Portu Komunikacyjnego, który zwiększy atrakcyjność społeczno-gospodarczą tego obszaru.

W Gminie dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, która koncentruje się wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych. Głównym ośrodkiem wielofunkcyjnym Gminy jest miasto Poniec, w którym obserwuje się największą koncentrację usług oraz funkcji administracyjnych, kulturowych oraz sportowo-rekreacyjnych. Miasto Poniec oraz w miejscowość Dzieczyna stanowią najważniejsze ośrodki rozwojowe Gminy, w których występuje największy ruch budowlany. Co za tym idzie, wydawane decyzje o warunkach do zabudowy wskazują na potrzebę

stworzenia nowych terenów pod zabudowę, wynikające zarówno z wewnętrznych potrzeb mieszkańców Gminy, jak i z zewnętrznego zainteresowania inwestorów.

Na terenie Gminy Poniec w obrębach geodezyjnych Sarbinowo i Szurkowo znajduje się 10 turbin wiatrowych o łącznej mocy 30MW, zrealizowanych na podstawie obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, podjętego uchwałą nr XXXIII/263/2013 Rady Miejskiej w Poniecu z dnia 31 października 2013 r. Na terenie Gminy obowiązuje również Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Farma Wiatrowa Poniec, podjęty uchwałą nr XXXIV/253/2010 Rady Miejskiej w Poniecu z dnia 5 lutego 2010 r.

Ponadto zrealizowano farmy fotowoltaiczne, dla których wydano decyzje:

1. Decyzja z dnia 9.12.2016 r. znak GP 6730.56.2016, lokalizacja – obręb Dzieczyna, dz. ozn. nr geod. 409, budowę elektrowni słonecznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą (do 1MW),
2. Decyzja z dnia 20.11.2019 r. znak GP 6730.42.2019, lokalizacja – obręb Janiszewo, dz. ozn. nr geod. 216/5, Budowa elektrowni słonecznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą, moc do 1,00 MW,
3. Decyzja z dnia 04.03.2020 r. znak GP 6730.7.2020, lokalizacja – obręb Śmiłowo, dz. ozn. nr geod. 113, Budowa instalacji fotowoltaicznej pn „Śmiłowo 1” o mocy do 1MW wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą moc do 1,00 MW,
4. Decyzja z dnia 04.03.2020 r. znak GP 6730.8.2020, lokalizacja – obręb Śmiłowo, dz. ozn. nr geod. 113, Budowa instalacji fotowoltaicznej pn „Śmiłowo 2” o mocy do 1MW wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą moc do 1,00 MW,
5. Decyzja z dnia 2.09.2022 r. znak GP 6730.32.2022, lokalizacja - obręb Dzieczyna, na dz. ozn. nr geod. 410, Budowa farmy słonecznej o łącznej mocy do 1,0 MW wraz z infrastrukturą techniczną,
6. Decyzja z dnia 25.04.2023 r. znak GP 6730.9.2023, lokalizacja - obręb Poniec, na dz. ozn. nr geod. 526/1, 526/2, 527, 528, 529, 530, 543, Budowa elektrowni fotowoltaicznej o łącznej mocy do 600kW wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

Głównym ciekim wodnym przebiegającym przez teren Gminy Poniec jest Rów Polski, należący do zlewni Baryczy. Jego dolina przebiega prawie równoleżnikowo przez środkową część Gminy. Dodatkowo na terenie Gminy znajduje się 31 drobnych zbiorników wodnych o łącznej powierzchni 24 ha, przy czym brak jest większych zbiorników wodnych.

Na terenie Gminy Poniec znajdują się Stawy Dzieczyńskie, które są zespołem poźwirowych zbiorników wodnych. Na terenach zbiorników oraz w ich pobliżu zlokalizowane są siedliska flory i fauny charakterystycznych dla śródlądowych zbiorników wody słodkiej. Są one atrakcyjnym miejscem przeznaczonym do rekreacji.

Podstawowymi jednostkami umożliwiającymi gospodarowanie wodami powierzchniowymi są jednolite części wód powierzchniowych (JCWP). Na terenie Gminy Poniec znajdują się trzy JCWP:

- o RW60001014853 – Rów Polski od źródła do Kaczkowskiego Rowu,
- o RW60001014689 – Masłówka,
- o RW600010146699 – Dąbroczna.

Zgodnie z art. 171 ust. 5 ustawy Prawo wodne (j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 ze zm.) na terenie Gminy Poniec, wzdłuż Rowu Polskiego występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi 0,2%, 1% i 10%. Tereny znajdujące się w ramach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią podlegają określonemu zagospodarowaniu, gdzie zgodnie z art. 166 ust. 10 ustawy jw. planowane zagospodarowanie nie może m.in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym czy stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi czy środowiska oraz utrudniać zarządzania ryzykiem powodziowym.

Zagrożenie powodziowe nie jest jedynym problemem klimatycznym Gminy Poniec. Według Planu przeciwdziałania skutkom suszy, wyróżnia się następujące klasy zagrożenia na terenie Gminy:

- ekstremalne zagrożenie suszą atmosferyczną,
- ekstremalne zagrożenie suszą rolniczą,
- umiarkowane zagrożenie suszą hydrologiczną,
- umiarkowane zagrożenie suszą hydrogeologiczną.

W łącznym zestawieniu Gmina Poniec jest silnie zagrożona suszą.

Wśród form ochrony przyrody, na terenie Gminy Poniec wyróżnia się wyłącznie pomniki przyrody, których łącznie jest 9.

Pod względem surowcowym, Gmina Poniec charakteryzuje się niską zasobnością złóż. Według danych pozyskanych z systemu MIDAS na jej terenie udokumentowanych zostało 7 złóż kruszywa naturalnego, wśród których przeważają piaski ze żwirem. Występują one głównie w miejscowościach: Śmiłowo, Poniec oraz Dzieżczyn. Na terenie Gminy znajduje się złożo surowców ilastych – ceramiki budowlanej, które zlokalizowane jest w Poniecu. Co więcej, w Poniecu zidentyfikowano prognostyczne złoża węgla brunatnego.

Gmina Poniec posiada aktualne Studium uchwalone przez Radę Miejską w Poniecu Uchwałą Nr XVIII/157/2020 w sprawie uchwalenia zmian studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Poniec. Warto jednak podkreślić, że w dniu 24 września 2023 r. weszła w życie nowelizacja Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która wprowadza reformę systemu planowania i zagospodarowania przestrzennego w Polsce. Do najważniejszych zmian należy zaliczyć wprowadzenie nowego narzędzia planistycznego – planu ogólnego, który zastąpi studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Plan ogólny będzie miał charakter prawa miejscowego. Oznacza to m.in., że będzie miał on charakter wiążący dla planów miejscowych, ale także dla decyzji o warunkach zabudowy. Warto zaznaczyć, że w przypadku braku planu ogólnego, stworzenie planów miejscowych oraz wydanie decyzji o warunkach zabudowy nie będzie możliwe. Obowiązek posiadania planu ogólnego obowiązywać będzie od dnia 1 lipca 2026 r. W dniu 23 maja Rada Miejska w Poniecu podjęła uchwałę nr II/11/2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Poniec.

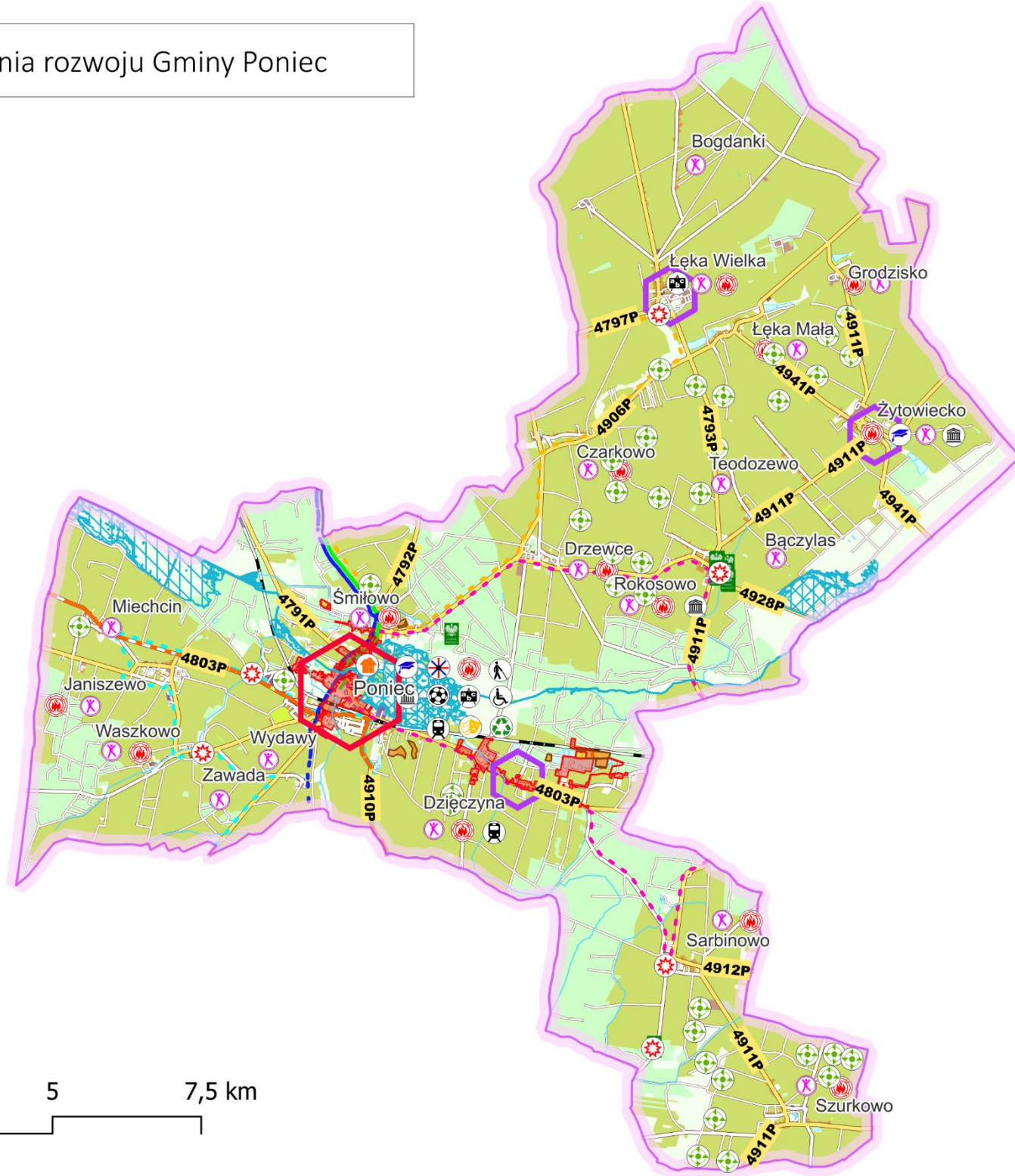
Zgodnie ze Studium wiodącymi funkcjami gminy i miasta Poniec są funkcje rolnicze i produkcyjno-usługowe, zwłaszcza związane z rolnictwem, oraz funkcje ekologiczno-ochronne turystyczno-wypoczynkowe w rejonie dolin rzecznych i wsi Dzieżczyn. W mieście Poniecu ponadto nastąpić powinien rozwój funkcji usługowych (ochrony zdrowia, oświaty, kultury, administracyjnych, sportu i rekreacji) celem zapewnienia wysokiego poziomu i szerokiego zakresu usług dla mieszkańców

miasta i gminy oraz funkcji mieszkaniowych i nieuciążliwej działalności gospodarczej usługowo-produkcyjnej dla zapewnienia miejsc pracy i podnoszenia dobrobytu mieszkańców.

Aktami prawa miejscowego w zakresie planowania przestrzennego są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Na terenie Gminy Poniec obowiązuje 17 planów zagospodarowania przestrzennego, z czego wszystkie z nich zostały uchwalone przed 2003 rokiem. Obejmują one swoim zasięgiem ok. 16,2% powierzchni całej Gminy. Dodatkowo na moment powstawania niniejszego opracowania, procedowane są dwa miejscowe plany zagospodarowywania przestrzennego.

Uwarunkowania rozwoju Gminy Poniec

Oznaczenia

- Granice Gminy Poniec
- obszar rewitalizacji

System osadniczy:

- ośrodek lokalny
- ośrodek pomocniczy

System powiązań przyrodniczych:

- Pomnik Przyrody
- tereny górnicze
- obszary górnicze
- złoża kopalin
- cieki wodne

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%

Główne korytarze i elementy sieci transportowych:

Drogi:

- krajowe
- wojewódzkie
- powiatowe
- gminne
- wewnętrzne
- linia kolejowa

Szlaki turystyczne:

- Szlak Powstańców Wielkopolskich
- Szlak Czartoryskich
- Szlak Mickiewicza
- Ziemiański Szlak Rowerowy
- Szlak rowerowy - "Szlakiem Wiatraków"
- Niebieski Pieszy Szlak Czempień-Kobylin

Główne elementy infrastruktury społecznej i technicznej:

- Urząd Miejski
- stacja kolejowa
- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Gminne Centrum Kultury
- Ośrodek Sportu i Rekreacji
- przedszkole
- szkoła podstawowa
- Klub Seniora
- świetlica wiejska
- obiekt istotny dla dziedzictwa lokalnego
- obiekt związany z istotnymi wydarzeniami historycznymi
- OSP
- oczyszczalnia ścieków
- PSZOK
- odnawialne źródła energii

Pokrycie terenu:

- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna
- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
- zabudowa przemysłowo-składowa
- zabudowa handlowo-usługowa
- pozostała zabudowa
- place i tereny komunikacyjne
- tereny obsługi technicznej
- tereny wyrobisk i zwałowisk
- grunty orne
- łąki i tereny trawiaste
- sady, plantacje i ogrody działkowe
- lasy i zadrzewienia
- wody powierzchniowe
- nieużytki

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej
Gminy Poniec

Oznaczenia

 Granice Gminy Poniec

Główne korytarze i elementy sieci transportowych:

Drogi:

- krajowe
- wojewódzkie
- powiatowe
- gminne
- wewnętrzne
- linia kolejowa

Kierunki zagospodarowania terenu:

- tereny wymagające rekultywacji
- obszary predysponowane do rozwoju zabudowy mieszkaniowej
- obszary predysponowane do lokalizacji terenów inwestycyjnych
- obszary predysponowane do rozwoju funkcji rekreacyjnych
- tereny predysponowane do lokalizacji odnawialnych źródeł energii

Planowane inwestycje:

- 1 adaptacja "Starego Kina" na funkcje społeczne
- 2 budowa boiska lekkoatletycznego
- 3 budowa SUW
- 4 modernizacja hali widowiskowo-sportowej
- 5 modernizacja oczyszczalni ścieków
- 6 utworzenie stacji ładowania pojazdów elektrycznych
- 7 utworzenie biogazowni
- 8 utworzenie zbiornika retencyjnego

 przebieg planowanej Kolei Szybkich Prędkości

 planowane ścieżki rowerowe

Pokrycie terenu:

- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna
- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
- zabudowa przemysłowo-składowa
- zabudowa handlowo-usługowa
- pozostała zabudowa
- place i tereny komunikacyjne
- tereny obsługi technicznej
- tereny wyrobisk i zwałowisk
- grunty orne
- łąki i tereny trawiaste
- sady, plantacje i ogrody działkowe
- lasy i zadrzewienia
- wody powierzchniowe
- nieużytki
- ciek wodny

4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie

Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w Gminie powinno odbywać się w oparciu o szczegółowe wytyczne dokumentów planistycznych nie tylko na poziomie Gminy (m.in. miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego / Plan Ogólny), ale także wyższych szczebli.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego – Wielkopolska 2020+, przyjęty uchwałą nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania, jest nadrzędnym dokumentem planistycznym, który reguluje kwestie związane z planowaniem przestrzennym w regionie.

Gmina Poniec w ramach podstawowego podziału obszarów funkcjonalnych została zakwalifikowana do Wiejskiego obszaru funkcjonalnego. Obejmuje on gminy i ośrodki powiatowe znajdujące się poza miejskimi obszarami funkcjonalnymi o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym. Obszary te są oddalone od głównych centrów wzrostu, dlatego ich rozwój wymaga wsparcia, opartego na lokalnych zasobach, wspomaganych przez czynniki aktywizujące. Ze względu na ograniczoną dostępność do głównych miast i realizowanych w nich usług, nie tylko publicznych, problemami tych obszarów są depopulacja i dalsze opóźnienia rozwojowe. Z tego powodu konieczne są skoordynowane działania na rzecz zwiększenia spójności regionu. Rozwój wiejskich obszarów funkcjonalnych ma na celu podniesienie jakości życia, poprawę dostępności do usług i zwiększenie konkurencyjności, co w dłuższej perspektywie wpłynie na wyrównanie poziomu rozwoju całego województwa wielkopolskiego.

PZPWW wyznacza następujące cele polityki przestrzennej dla Wiejskiego Obszaru Funkcjonalnego:

- Cel 1. Poprawa jakości przestrzeni osadniczej miast i wsi,
- Cel 2. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- Cel 3. Ochrona dziedzictwa kulturowego,
- Cel 4. Wzmacnianie potencjału społeczno-gospodarczego,
- Cel 5. Poprawa dostępności komunikacyjnej,
- Cel 6. Rozbudowa systemów infrastruktury technicznej.

Oprócz tego Gmina Poniec zalicza się również do Południowo-Zachodniego Obszaru Funkcjonalnego, który stanowi 19 gmin położonych w południowo-zachodniej części Wielkopolski. Zgodnie z PZPWW najważniejszym zasobem naturalnym, który jednocześnie decyduje o charakterze południowo-zachodniego obszaru intensywnego rolnictwa, jest ilość i jakość gleb. Południowo-zachodni obszar intensywnego rolnictwa to teren o wyjątkowo dużej koncentracji jednostek postępu rolniczego i instytucji z branży rolnej o strategicznym znaczeniu dla państwa. Jednym z podstawowych elementów scalających charakter obszaru intensywnego rolnictwa jest

wysoka kultura rolna oraz przekazywana z pokolenia na pokolenie tradycja dobrego gospodarowania. W dużej mierze zostały one ukształtowane przez działające na tym terenie szkoły rolnicze. Równolegle wybitnie rolniczy charakter terenu spowodował ogromne zapotrzebowanie na wykwalifikowaną kadrę rolniczą.

PZPWW wyznacza następujące cele polityki przestrzennej dla Południowo-Zachodniego Obszaru Funkcjonalnego:

Cel 1. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej,

Cel 2. Poprawa jakości i zasobów wód,

Cel 3. Rozwój intensywnej gospodarki rolnej oraz wzmacnianie zaplecza nowoczesnego rolnictwa i potencjału społeczno-gospodarczego,

Cel 4. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej.

Oprócz tego Gmina Poniec zalicza się do sześciu innych obszarów interwencji: Obszary wiejskie wymagające wsparcia procesów rozwojowych, Obszar ochrony gleb dla celów produkcji rolnej, Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy, Obszar ochrony krajobrazów kulturowych, Obszary o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe oraz Obszary o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego w obrębie obszaru Gminy zaplanowano następujące przedsięwzięcia:

- Prace na liniach kolejowych nr 14, 815, 816 na odcinku Ostrów Wielkopolski – (Krotoszyn – Leszno – Głógów wraz z elektryfikacją odcinka Krotoszyn / Durzyn – Leszno – Głógów,
- Zbiornik Rokosowo.

Analiza powyższych dokumentów, a także diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz cele i kierunki działań przedstawione w niniejszej Strategii, pozwoliły na określenie ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Poniec, które przedstawia poniższa tabela.

Tab. 8. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Poniec

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu
• zachowanie terenów o dużych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych, • ochrona terenów objętych ochroną prawną oraz innych obszarów cennych przyrodniczo, w tym terenów otwartych, • zachowanie i przywracanie układu lokalnych korytarzy ekologicznych oraz ochrona przed ich defragmentacją, • wbudowanie terenów rolnych i leśnych w obrębie korytarzy ekologicznych w ogólnodostępny system terenów otwartych i zieleni publicznej, powiązanie ich zielonymi ciągami pieszymi i rowerowymi łączącymi poszczególne miejscowości Gminy, • utrzymanie różnorodności biologicznej, • przeciwdziałanie rozlewaniu się zabudowy, • wsparcie rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury, w szczególności poprzez ustalanie racjonalnych wskaźników w zakresie powierzchni biologicznie czynnej w dokumentach planistycznych, zapewnienie i egzekwowanie odpowiedniej retencji oraz wykorzystanie

istniejącej przestrzeni i obiektów do jej rozwoju, w tym rozwój korytarzy ułatwiających przewietrzanie (redukcja smogu i obniżenie temperatury),

- tworzenie nowych oraz powiększenie już istniejących obszarów zielonych blisko obszarów mieszkaniowych (parki i skwery „kieszonkowe”),
- dążenie do realizacji zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz istniejących i projektowanych zespołów zabudowy,
- ochrona cieków wodnych, m.in. poprzez zakaz lub ograniczenie zabudowy w pobliżu zbiorników i cieków wodnych z uwzględnieniem przepisów dotyczących zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią,
- ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami pochodzenia komunikacyjnego i bytowego poprzez kontrole stanu technicznego instalacji kanalizacji sanitarnej i burzowej, konserwacje urządzeń do separacji substancji ropopochodnych i osadników piaskowych, itp.
- wykorzystanie głównych zbiorników wodnych do funkcji związanych z turystyką, rekreacją oraz sportem, z zachowaniem poszanowania środowiska przyrodniczego,
- wykorzystanie obszarów zielonych do celów turystycznych i rekreacyjnych poprzez budowę ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych, budowę i utrzymanie infrastruktury rekreacyjnej,
- ochrona terenów rekreacyjnych i wypoczynku, lasów i terenów zielonych przed zabudową związaną z uciążliwą działalnością gospodarczą (zakłady przemysłowe, magazynowe i usługowe),
- nadanie funkcji edukacyjnej nowym i istniejącym obszarom zielonym oraz elementom zielono-błękitnej infrastruktury,
- ochrona powietrza i zapobieganie przekraczaniu poziomów dopuszczalnych stężeń substancji szkodliwych w powietrzu poprzez działania termomodernizacyjne, wprowadzanie do celów grzewczych urządzeń o wysokiej sprawności energetycznej, rozwój zielonej energii i ograniczanie niskiej emisji wynikającej z ruchu samochodowego,
- rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

- kształtowanie struktury przestrzennej uwypuklające i wzmacniające znaczenie istniejących obiektów o ważnych funkcjach lokalnych i ponadlokalnych,
- ochrona elementów dziedzictwa kulturowego, w szczególności wartościowych układów urbanistycznych i ruralistycznych, historycznych zespołów pałacowo-parkowych, zadrzewień przydrożnych i śródpolnych oraz obiektów zabytkowych,
- ochrona różnorodności i wielokulturowości dziedzictwa kulturowego regionu i dóbr kultury współczesnej,
- przystosowanie zachowanych założeń i obiektów, które utraciły swoje pierwotne funkcje, do nowych, współczesnych potrzeb, z uwzględnieniem wymogów w zakresie ich dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami oraz – w miarę możliwości – wykorzystujących rozwiązania w zakresie efektywności energetycznej oraz rozwiązania w zakresie adaptacji do zmian klimatu (zatrzymanie wód opadowych, przepuszczalność terenu, ogrody deszczowe i inne),
- restauracja i modernizacja techniczna obiektów zabytkowych zgodnie z wytycznymi konserwatora zabytków z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości zabytkowej obiektów, służącej jednocześnie rozwojowi gospodarczemu i włączeniu społecznemu,
- podporządkowanie nowej zabudowy historycznej kompozycji przestrzennej,
- zachowanie indywidualnych cech historycznego założenia urbanistycznego i charakterystycznych elementów kompozycji przestrzennej centrum miasta,

- zachowanie zespołu pałacowo-parkowego w Rokosowie wraz z powiązaniem przestrzennymi z historycznym układem miasta, ochrona jego indywidualnych cech historycznych oraz utrzymanie funkcji kulturowej i przyrodniczej jako dominujących,
- podnoszenie walorów użytkowych oraz komercjalizacja funkcji turystycznej, z wykorzystaniem zasobu historycznego jako istotnego komponentu,
- ochrona gminnych tradycji związanych z jej rolniczą funkcją.

Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

- utrzymanie i kontynuacja istniejącej struktury przestrzennej i form zabudowy, z możliwością jej uzupełnienia,
- kształtowanie czytelnej, zwartej struktury przestrzennej i dopełnianie układów urbanistycznych,
- utrzymanie dominującej formy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej realizowanej indywidualnie i w zorganizowanych zespołach mieszkaniowych, ze szczególnym uwzględnieniem kontroli nad charakterem zabudowy, jej intensywności oraz rozdrobnieniem podziałów ewidencyjnych,
- wyznaczanie zróżnicowanych standardów zabudowy dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w dostosowaniu do charakteru miejsca – z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia dostępności do usług społecznych (przedszkola, szkoły, place zabaw, zieleni publiczna, usługi sportu, rekreacji i turystyki),
- kształtowanie nowych obszarów zabudowy mieszkaniowej w oparciu o układ komunikacyjny o parametrach dostosowanych do intensywności zabudowy i zapewniający przepustowość w skali lokalnej i ponadlokalnej,
- zachowanie, ochrona przed zainwestowaniem i wykorzystanie zasobów w postaci gleb wysokiej jakości i przydatności rolniczej,
- utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi oraz otuliną biologiczną cieków wodnych,
- ograniczenie negatywnego wpływu terenów aktywności gospodarczej na sąsiadującą zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz (np. strefowanie zabudowy, tworzenie pasów zieleni izolacyjnej i granic przestrzennych),
- ograniczenie negatywnego wpływu kluczowych inwestycji celu publicznego na zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz,
- uwzględnienie planowanych inwestycji ponadlokalnych (regionalnych, krajowych) w polityce przestrzennej Gminy,
- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,
- zachowanie i wzmacnianie funkcji usługowych w części śródmiejskiej z jednoczesnym ukształtowaniem dodatkowych centrów służących obsłudze poszczególnych osiedli oraz wsi a także przy głównych trasach komunikacyjnych,
- przeciwdziałanie konfliktom przestrzennym poprzez zachowanie równowagi pomiędzy dostępnością usług, lokalizacją terenów działalności gospodarczej i terenów produkcyjnych a uciążliwością ich oddziaływania na tereny sąsiednie,
- nawiązanie gabarytami, powierzchnią zabudowy i stylem architektonicznym nowych i przebudowywanych obiektów do istniejącej zabudowy występującej na danym obszarze, w szczególności w obszarze zabytkowej zabudowy i zabudowy śródmiejskiej,
- planowanie zabudowy wielorodzinnej w sposób ekstensywny, z zachowaniem dużej przestrzeni dla zieleni, retencji wodnej oraz miejsc postojowych dla pojazdów i zaplecza społecznego,

- podnoszenie dostępności terenów i obiektów usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- wsparcie dla rozwoju odnawialnych źródeł energii,
- przyjęcie rozwiązań wynikających z przepisów prawa wodnego oraz ograniczenie rozwoju nowej zabudowy na terenach zagrożonych ryzykiem powodziowym.

Zgodnie z § 3, ust. 10 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydania z niego wypisów i wyrysów, na terenie Gminy Poniec dopuszcza się określenie wyższego zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową, niż wynika to ze wzoru z ust. 2, jeżeli jest to uzasadnione szczególnymi potrzebami w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej.

Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem handlu wielkopowierzchniowego rozumie się handel realizowany w obiekcie handlowym o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Jego lokalizacja jest regulowana w planie ogólnym poprzez wskazanie strefy handlu wielkopowierzchniowego oraz konieczność sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w przypadku potrzeby realizacji tego obiektu. Plan miejscowy sporządza się wtedy dla terenu położonego na obszarze obejmującym co najmniej obszar, na którym powinny nastąpić zmiany w strukturze funkcjonalno-przestrzennej w wyniku realizacji tego obiektu.

Na obszarze Gminy Poniec nie planuje się lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Z tego względu nie ustala się zasad i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w zakresie ich lokalizacji.

Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem inwestycji celu publicznego należy rozumieć działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), a także krajowym (obejmującym również inwestycje międzynarodowe i ponadregionalne), oraz metropolitalnym (obejmującym obszar metropolitalny) bez względu na status podmiotu podejmującego te działania oraz źródła ich finansowania, stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, m.in.:

- wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, drogi rowerowe i drogi wodne, budowa, utrzymywanie oraz wykonywanie robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, a także łączności publicznej i sygnalizacji,
- budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania lub ich wykorzystania w instalacji odnawialnego źródła energii wytwarzającej biogaz w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii,
- budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego,
- budowa, utrzymywanie obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa, a także ustanowienie strefy ochronnej terenu zamkniętego, w tym wynikające z umów lub porozumień międzynarodowych, a także na potrzeby ochrony granicy państwowej

lub zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, w tym budowa i utrzymywanie aresztów śledczych, zakładów karnych oraz zakładów dla nieletnich,

- poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie złóż kopalin objętych własnością górnictw,
- zakładanie i utrzymywanie cmentarzy,
- ustanawianie i ochrona miejsc pamięci narodowej,
- ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody,
- wydzielanie gruntów pod publicznie dostępne przestrzenie i obiekty: ciągi piesze, place, parki, promenady lub bulwary, a także ich urządzenie, w tym budowa lub przebudowa.

W przypadku lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego na terenie Gminy przyjmuje się w szczególności:

- ograniczenie negatywnego wpływu kluczowych inwestycji celu publicznego na zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz,
- lokalizowanie kluczowych inwestycji celu publicznego poza obszarami chronionymi, glebami wysokiej przydatności rolniczej i terenami leśnymi,
- uwzględnienie planowanych inwestycji ponadlokalnych (regionalnych, krajowych) w polityce przestrzennej Gminy,
- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,
- wykorzystanie istniejącej infrastruktury do realizacji inwestycji celu publicznego.

Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

W zakresie transportu i komunikacji:

- zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej poprzez rozwój układu drogowego, komunikacji zbiorowej, infrastruktury pieszo-rowerowej, węzłów komunikacyjnych,
- dążenie do ograniczenia ruchu indywidualnych pojazdów samochodowych, szczególnie na obszarach o dużych walorach przyrodniczych i dużej wrażliwości środowiska na czynniki antropopresyjne,
- wyznaczanie w dokumentach planistycznych dróg o szerokości zapewniającej możliwość wykonania wszystkich niezbędnych do prawidłowego wykorzystania drogi elementów, jak chodniki, parkingi, ciągi rowerowe,
- wprowadzanie rozwiązań drogowych w obszarach zabudowy minimalizujących geometrię dróg i skrzyżowań, pozostawiając jednocześnie wystarczającą, wygodną przestrzeń dla pieszych, ruchu rowerowego, jak również dla osób z niepełnosprawnościami i starszych,
- wspieranie zeroemisyjnych form indywidualnej mobilności, m.in. poprzez budowę i rozbudowę dróg rowerowych (w tym kontrapasów) oraz dróg dla pieszych i rowerów, wraz z infrastrukturą towarzyszącą, kontraruchów oraz pasów ruchu dla rowerów,
- budowa ścieżek rowerowych poprawiających dostępność i obsługę komunikacyjną sołectw poprzez stworzenie ciągłego systemu komunikacji rowerowej,
- budowa i rozbudowa infrastruktury do ładowania i tankowania zeroemisyjnych pojazdów komunikacji publicznej.

W zakresie infrastruktury technicznej i społecznej:

- kreowanie połączeń pomiędzy zabudową mieszkaniową a infrastrukturą społeczną oraz dążenie do poprawy dostępności infrastruktury społecznej i technicznej,
- dalszy rozwój systemów infrastruktury technicznej, w tym wodno-kanalizacyjnej, będącej podstawą do lokalizacji zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z działalnością gospodarczą,
- wyposażenie terenów w sprawny system odprowadzania i utylizacji ścieków, niezbędny przy wysokim stopniu zwodociągowania,

- utrzymywanie i poprawa jakości usług o charakterze publicznym (szkoły, przedszkola, instytucje kultury, obiekty sportowe), w tym bazy infrastrukturalnej oraz rozwój systemu opieki nad osobami ze szczególnymi potrzebami,
- kształtowanie centralnych przestrzeni publicznych w poszczególnych wsiach umożliwiających aktywność społeczną, budowę oraz umacnianie więzi społecznych i budowanie lokalnej tożsamości,
- rozwój błękitno-zielonej infrastruktury oraz zapewnienie odpowiedniej retencji (powierzchnia biologicznie czynna, budowa zbiorników na deszczówkę z terenów utwardzonych w celu wtórnego wykorzystania),
- tworzenie warunków dla lokalizacji instalacji urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii na poziomie aktów planistycznych (plan ogólny, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego).

Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

Urządzenia wytwarzające energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW powinny być lokalizowane na gruntach klasy IV lub niższej i nie mogą wpływać na poszerzenie obszaru stref ochronnych, które związane są z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu oraz użytkowaniu terenu poza granicami wyznaczonego obszaru. W przypadku lokalizacji takich urządzeń wyznacza się następujące zasady:

- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,
- lokalizowanie ośrodków produkcyjnych i infrastruktury technicznej (w tym odnawialnych źródeł energii) na terenach ściśle określonych, z uwzględnieniem istniejących form ochrony przyrody oraz z zachowaniem bezpiecznej strefy ochronnej od zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży,
- dbałość o relacje funkcjonalno-przestrzenne z terenami sąsiednimi,
- podejmowanie działań powstrzymujących znaczne przeobrażenie krajobrazu kulturowego,
- w granicach stref ochronnych dla elektrowni fotowoltaicznych wszelkie przedsięwzięcia nie mogą przekraczać standardów jakości środowiska,
- wyłącza się obszary chronionego krajobrazu z lokalizowania elektrowni wiatrowych o mocy większej niż moc mikroinstalacji w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii.

Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się te przedsięwzięcia, które zostały określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w podziale na przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz te mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

W przypadku lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenie Gminy należy uwzględnić:

- lokalizację w miejscach, które nie naruszają funkcjonowania korytarzy ekologicznych, obszarów chronionych oraz nie przyczyniają się do niszczenia siedlisk gatunków występujących w Gminie,
- rozmieszczenie form ochrony przyrody, ograniczenia wynikające z uchwał je powołujących, planów ochrony tych obszarów oraz aktów prawa miejscowego,
- realizację działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą możliwych negatywnych oddziaływań na środowisko

- przeprowadzenie indywidualnej procedury badania wpływu przedsięwzięcia na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

- kontynuacja rolniczego sposobu użytkowania terenów, szczególnie w obrębie zwartych kompleksów gleb o wysokiej jakości i przydatności rolniczej,
- przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy w celu ochrony kompleksów rolnych i leśnych,
- zachowanie korytarzy ekologicznych oraz siedlisk gatunków chronionych i zagrożonych,
- kształtowanie prawidłowych relacji pomiędzy zabudową związaną z produkcją rolną a zabudową mieszkaniową na wsiach,
- utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi,
- zalesianie gruntów najslabszych, nieużytków i gruntów rolniczo nieprzydatnych,
- prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej, poprzez właściwy dobór upraw dostosowanych do warunków środowiskowych, wykorzystanie potencjału produkcyjnego trwałych użytków zielonych dla produkcji zwierzęcej, racjonalne stosowanie nawożenia i środków ochrony roślin,
- zwiększanie opłacalności produkcji rolnej, poprzez polepszanie struktury gospodarstw rolnych, wprowadzanie nowych technologii i innowacji, inwestycje we wzrost produktywności, rozwijanie współpracy rolników między sobą i branżą przetwórstwa, rozwój rynków lokalnych i targowisk,
- dopuszcza się przekształcenie profilu istniejących gospodarstw rolnych na agroturystyczny, zgodnie ze wskazanymi kierunkami rozwojowymi sektora turystyki w Gminie.

Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Cały obszar przeznaczony pod zabudowę należy uznać za obszar przekształceń przestrzennych, z głównym elementem dalszej rozbudowy układu komunikacyjnego miasta, odpowiadającego funkcji węzła regionalnego oraz właściwej obsługi lokalnej wyznaczonych terenów.

Obszar historycznej zabudowy miasta należy uznać za obszar wymagający rehabilitacji poprzez:

- przebudowę układu komunikacyjnego,
- wyznaczenie przestrzeni publicznych kształtujących obszar centrum usługowego,
- poprawę standardu technicznego zabudowy, z zachowaniem jej walorów architektonicznych.

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Gminie Poniec wyznaczony został na podstawie uchwały nr II/12/2024 Rady Miejskiej w Poniecu z dnia 23 maja 2024 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Poniec

Główne zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na wskazanych terenach powinny uwzględniać:

W zakresie obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji:

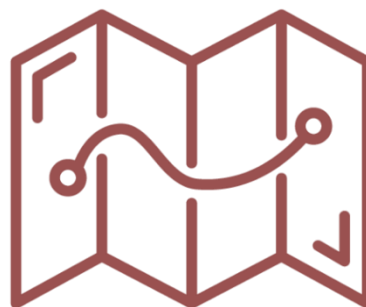
- określenie rozwiązań planistycznych zgodnie z założeniami gminnego programu rewitalizacji,

- utrzymanie i kontynuację istniejącej struktury przestrzennej i form zabudowy z możliwością jej uzupełnienia,
- przywrócenie estetyki i funkcjonalności obszarów zdegradowanych,
- utworzenie wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych,
- zwiększenie dostępności do terenów zieleni oraz terenów rekreacyjnych,
- współpracę z instytucjami naukowymi i ekspertami w celu opracowania innowacyjnych rozwiązań technicznych i projektowych dla obszarów zdegradowanych.

W zakresie obszarów wymagających rekultywacji:

- uwzględnienie wymogów wynikających z zasad zagospodarowania terenu w planie rekultywacji,
- wprowadzenie odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Gmina Poniec nie posiada obszarów wymagających remediacji.

5. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.

Cele strategiczne oraz cele operacyjne ujęte w niniejszej Strategii odnoszą się do zidentyfikowanych problemów mieszkańców na obszarze Gminy Poniec. Jednocześnie, są one zgodne i harmonijne z dokumentami strategicznymi o wyższym stopniu rangi na poziomie krajowym i wojewódzkim, takimi jak Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) oraz Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030. Współgranie celów jakie wyznacza Strategia z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji tego dokumentu.

Cel główny KSRR zakłada efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Cel ten uzupełniony jest 3 celami operacyjnymi:

Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.

Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 jest elementem systemu programowania przygotowywanego na różnych poziomach. Jej treść uwzględnia ustalenia dokumentów wyższego rzędu, w szczególności zapisy projektów dokumentów wspólnotowych dotyczących polityki spójności po 2020 roku, strategii krajowych, takich jak: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) oraz Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.

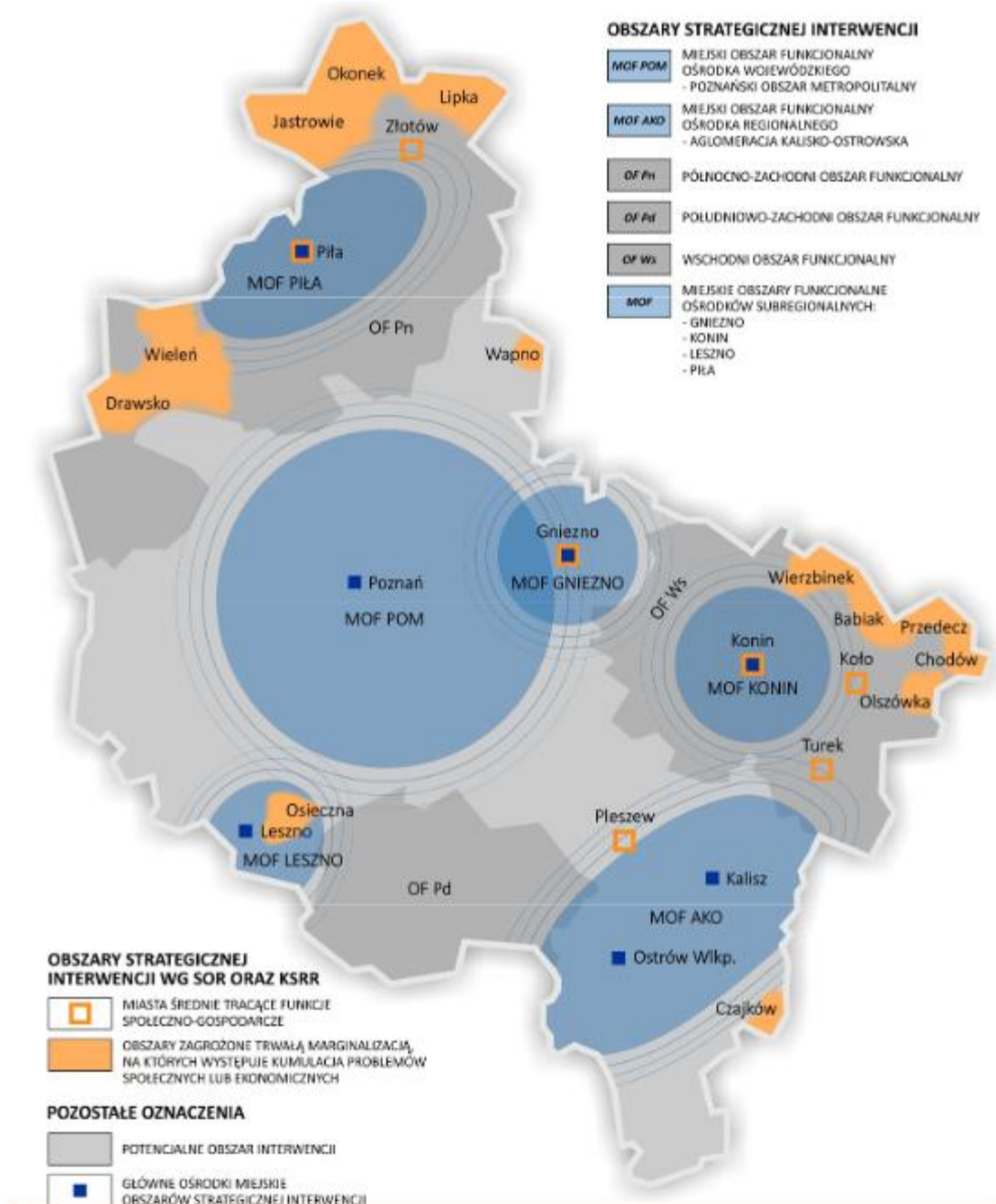
Wyznaczone w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 cele strategiczne brzmią następująco:

1. wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców,
2. rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu,
3. rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski,
4. wzrost skuteczności Wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego wskazuje również obszary strategicznej interwencji (OSI), które są podstawą terytorialnego ukierunkowania celów interwencji. Projektowanie interwencji przebiegać będzie zgodnie z zasadami wielopoziomowego zarządzania, subsydiarności, partycypacji społecznej, w dialogu z partnerami społeczno-gospodarczymi.

Do obszarów strategicznej interwencji (OSI) należą zarówno miejskie ośrodki funkcjonalne, jak i obszary o skumulowanych problemach rozwojowych. Miejskie obszary funkcjonalne (MOF) to wyodrębnione obszary najintensywniej oddziałujące na otoczenie, charakteryzujące się silnymi powiązaniami funkcjonalno-przestrzennymi. Na terenie województwa wielkopolskiego wyodrębniono 6 takich obszarów, które obejmują najważniejsze ośrodki miejskie wraz z ich otoczeniem – ośrodek wojewódzki (Poznań), regionalny (Kalisz z Ostrowem Wielkopolskim) oraz

4 ośrodki subregionalne (Gniezno, Konin, Leszno i Piła). Na poniższej mapie przedstawiono zasięg obszarów strategicznej interwencji w województwie wielkopolskim.

Ryc. 6. Obszary strategicznej interwencji w Wielkopolsce o indykatywnym zasięgu

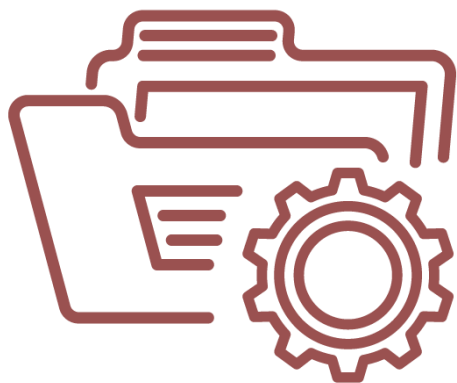
Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku.

Zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku, Gmina Poniec należy do Leszczyńskiego Obszaru Funkcjonalnego (LOF), który tworzy miasto Leszno wraz z sąsiadującymi gminami. Obszar pełni funkcje administracyjne, usługowe, w szczególności w dziedzinie zdrowia, kultury i edukacji. Mocnymi stronami LOF są przebiegające przez jego teren międzynarodowe korytarze transportowe oraz położenie pomiędzy dwoma ośrodkami metropolitalnymi: Poznaniem i Wrocławiem oraz niski poziom bezrobocia. Co istotne, obszar charakteryzuje się również dużym potencjałem rolniczym oraz dobrymi warunkami do rozwoju turystyki z uwagi na walory przyrodniczo-krajobrazowe, dziedzictwo kulturowe i tereny

rekreacyjno-wypoczynkowe. Ponadto problemy rozwojowe stanowi brak ośrodków innowacji i dostępu technologicznego oraz niewystarczające uprzemysłowienie lokalnej gospodarki.

Gmina Poniec została również zakwalifikowana do Południowo-zachodniego Obszaru Funkcjonalnego, którego głównymi jednostkami osadniczymi są Gostyń, Krotoszyn i Rawicz. Obszar zlokalizowany jest w pierścieniu zasięgu dużych ośrodków miejskich Poznania, Wrocławia, Kalisza i Leszna. Obszar ten charakteryzuje się dużym potencjałem do prowadzenia produkcji rolniczej oraz wysoką kulturą rolną. Jego atutem jest także silny kapitał społeczny, który często ma swoje korzenie w wielopokoleniowej tradycji pracy na roli i wartościach kulturowych lokalnych społeczności. Dla dalszego rozwoju tego obszaru kluczowe jest wspieranie działalności przetwórczej, która wykorzystuje lokalne surowce w przemyśle rolno-spożywczym.

W poniższej tabeli przedstawiono spójność celów strategicznych i operacyjnych zawartych w Strategii Rozwoju Gminy Poniec na lata 2026-2036 z celami wskazanymi w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030.

CELE			
Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030	Kluczowe kierunki działań dla Leszczyńskiego Obszaru Funkcjonalnego	Kluczowe kierunki działań dla Południowo-Zachodniego Obszaru Funkcjonalnego	Strategia Rozwoju Gminy Poniec na lata 2026-2036
CEL STRATEGICZNY 1 Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców CELE OPERACYJNE 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy	• rozwój lokalnej przedsiębiorczości i wzmocnienie konkurencyjności firm, wsparcie rozwoju IOB, • rozwój przemysłu rolno-spożywczego bazującego na potencjale rolniczym LOF; promowanie rozwoju inteligentnych gospodarstw agrarnych, • promowanie działalności klastrowych, ze szczególnym uwzględnieniem powiązań już istniejących oraz w sektorze rolniczym, • wsparcie rozwoju sektora B+R z wykorzystaniem potencjału szkolnictwa wyższego LOF, wsparcie procesu dyfuzji innowacji gospodarczych i społecznych na obszarze LOF, • tworzenie miejsc pracy w wysokotechnologicznym przemyśle dla wykwalifikowanej kadry, • podniesienie jakości kształcenia i dopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, w tym wymagań wysokoenergetycznego przemysłu,	• wykorzystanie warunków glebowych do prowadzenia wysoko efektywnego rolnictwa, rozwój bazy przetwórczej, promocja żywności, • rozwój MŚP i wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, rozwój IOB, w tym narzędzi doradczych i finansowych, • wsparcie działalności klastrowych, ze szczególnym uwzględnieniem sektora rolniczego, • dywersyfikacja działalności gospodarczej i rozwój wielofunkcyjności na obszarach wiejskich, wspieranie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich w postaci małych i średnich zakładów produkcyjnych, • rozwój terenów inwestycyjnych, • podniesienie jakości kształcenia i dopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, stworzenie warunków do kształcenia ustawicznego i przekwalifikowania, propagowanie	CEL STRATEGICZNY 2 Gmina Poniec rozpoznawalna w regionie i aktywna gospodarczo CELE OPERACYJNE 2.1. Aktywizacja gospodarcza 2.2. Innowacyjne i zrównoważone rolnictwo 2.3. Pozytywny wizerunek Gminy CEL STRATEGICZNY 3 Zintegrowani mieszkańcy Gminy Poniec CELE OPERACYJNE 3.2. Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży

	wsparcie rozwoju infrastruktury edukacyjnej, rozwoju szkolnictwa wyższego, upowszechnienie kształcenia ustawicznego, • wsparcie rzemiosła przez rozwój edukacji, produkcji i usług związanych z tym sektorem, wykorzystanie potencjału Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Lesznie i IOB.	kształcenia dualnego jako praktycznej ścieżki nauki zawodu, • aktywizacja zawodowa osób rezygnujących z prowadzenia działalności rolniczej, pomoc w nabywaniu kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych.	
CEL STRATEGICZNY 2 Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu CELE OPERACYJNE 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu	• poprawa dostępu do specjalistycznej opieki medycznej, usług przeciwdziałających negatywnym skutkom procesów demograficznych (m.in. rozwój usług opiekuńczych, w tym opieki nad dziećmi), • rozwój usług zwiększających atrakcyjność osiedleńczą LOF, zwłaszcza wśród ludzi młodych, • zagospodarowanie i lepsze wykorzystanie potencjału kulturalnego i walorów turystyczno-rekreacyjnych obszaru, tworzenie warunków sprzyjających integracji społecznej, • wzmacnianie społeczności lokalnych i tożsamości lokalnej, m.in. przez wykorzystanie dorobku i doświadczenia	• poprawa dostępu do specjalistycznej opieki medycznej, usług przeciwdziałających negatywnym skutkom procesów demograficznych (m.in. rozwój usług opiekuńczych, w tym opieki nad dziećmi), • rozwój usług zwiększających atrakcyjność osiedleńczą, • wspieranie aktywności mieszkańców i rozwój społeczeństwa obywatelskiego m.in. przez tworzenie odpowiednich warunków do postawiania nowych podmiotów ekonomii społecznej, w tym NGO, nawiązywania partnerstw i sieciowania oraz wykorzystanie dorobku i doświadczenia funkcjonujących na tym obszarze Lokalnych Grup Działania,	CEL STRATEGICZNY 3 Zintegrowani mieszkańcy Gminy Poniec CELE OPERACYJNE 3.1. Kompleksowe wsparcie dla mieszkańców 3.2. Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży 3.3. Aktywne społeczeństwo CEL STRATEGICZNY 2 Gmina Poniec rozpoznawalna w regionie i aktywna gospodarczo CELE OPERACYJNE 2.3. Pozytywny wizerunek Gminy

	funkcjonujących na tym obszarze Lokalnych Grup Działania.	- wsparcie w rozwoju rolnictwa społecznego przez wprowadzanie usług społecznych do funkcjonujących oraz nowo powstałych gospodarstw rolnych, - wykorzystanie, wzmocnienie i ochrona zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego (dworów, pałaców, parków podworskich oraz obiektów sakralnych), rozwój bazy wypoczynkowej na obszarach wiejskich, w szczególności agroturystyki.	
CEL STRATEGICZNY 3 Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski CELE OPERACYJNE 3.1. Poprawa dostępności spójności komunikacyjnej województwa 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej	- wzmacnianie wewnętrznej spójności komunikacyjnej LOF przez rozwój lokalnej infrastruktury drogowej, transportu niskoemisyjnego, tworzenie sieci ścieżek rowerowych, rozwój sieci komunikacji autobusowej, integrację systemów transportu zbiorowego i budowę węzłów przesiadkowych, - rozbudowa lotniska Leszno-Strzyżewice, w szczególności w kierunku turystyki biznesowej, - niwelowanie zagrożeń naturalnych i antropogenicznych, m.in. przez podjęcie działań przeciwdziałających stepowaniu regionu, zapobieganie spływowi opadowemu z pól rolniczych, ochronę Głównego Zbiornika Wód	- poprawa dostępności komunikacyjnej do stolicy regionu i ośrodków subregionalnych, budowa obwodnic w ciągach dróg DK nr 12, 15 i 36, rozbudowa i modernizacja pozostałych dróg krajowych i wojewódzkich, - wzmacnianie wewnętrznej spójności komunikacyjnej PdZOF przez rozwój lokalnej infrastruktury drogowej, transportu niskoemisyjnego, tworzenie sieci ścieżek rowerowych, rozwój sieci komunikacji autobusowej, integrację systemów transportu zbiorowego i budowę węzłów przesiadkowych, - modernizacja i/lub poprawa parametrów technicznych linii kolejowych, w tym nr 14 i 281,	CEL STRATEGICZNY 1 Dobrze zorganizowana i zadbane przestrzeń Gminy Poniec CELE OPERACYJNE 1.1. Funkcjonalna przestrzeń 1.2. Rozwój infrastruktury technicznej 1.3. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatycznych

	Podziemnych nr 307, wzrost retencji wody, - kształtowanie zielonego pierścienia wokół miasta Leszna; ochrona obszarów zielonych na terenach miejskich, - poprawa gospodarki odpadami na terenie miasta Leszna i LOF, - realizacja programów na rzecz poprawy jakości powietrza służących ograniczeniu niskiej emisji, - wdrażanie innowacyjnych technologii w energetyce, wykorzystanie w energetyce zasobów pochodzenia rolniczego.	- wsparcie produkcji energii z odnawialnych źródeł przy wykorzystaniu zasobów pochodzących z sektora rolniczego, - ochrona zasobów, poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych, zapobieganie skażeniom spowodowanym działalnością rolniczą, prowadzenie działań prewencyjnych oraz likwidacja skutków suszy i stepowienia, - doskonalenie kultury rolnej i poprawa jakości gleb, zapobieganie erozji przez właściwe użytkowanie terenów agrarnych, wykluczenie działań pogarszających funkcjonalność tych terenów, - uniemożliwienie eksploatacji węgla brunatnego.	
CELE STRATEGICZNY 4 Wzrost skuteczności Wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem CELE OPERACYJNE	- rewitalizacja obszarów zdegradowanych, zagospodarowanie ich pod tereny inwestycyjne i cele pożytku publicznego, - prorowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej, - aktywizacja współpracy samorządów lokalnych, partnerów	- prorowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej, zapobieganie zmianie sposobu użytkowania gruntów o wysokiej bonitacji, wprowadzenie stref buforowych wzdłuż cieków wodnych, - rozwój współpracy samorządów lokalnych, partnerów samorządowych i społecznych podnoszącej efektywność i zasadność	CEL STRATEGICZNY 1 Dobrze zorganizowana i zadbane przestrzeń Gminy Poniec CELE OPERACYJNE 1.1. Funkcjonalna przestrzeń 1.3. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatycznych

4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług	samorządowych i społecznych podnosząca efektywność i zasadność realizowanych inwestycji, wzrost powiązań kooperacyjnych i sieciowych.	realizowanych inwestycji, doskonalenie i upowszechnienie metod partycypacji społecznej we współzarządzaniu (wykorzystanie w tym celu aktywnych Lokalnych Grup Działania).	CEL STRATEGICZNY 2 Gmina Poniec rozpoznawalna w regionie i aktywna gospodarczo CELE OPERACYJNE 2.3. Pozytywny wizerunek Gminy
4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju			

Źródło: opracowanie własne.

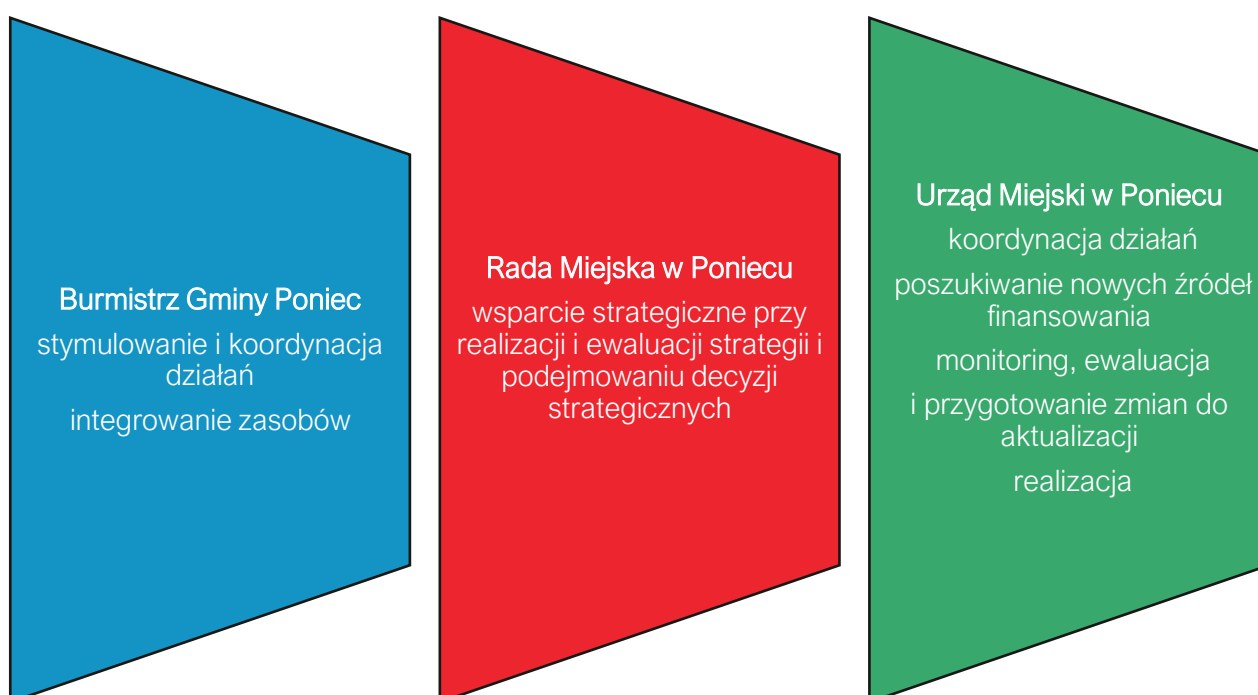

6. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Poniec na lata 2026-2036 jest kontrolowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring, jak i ewaluację. Poprzez gromadzenie i analizę danych, wprowadzony zostanie system stałej kontroli i oceny efektów realizacji ustaleń Strategii. Pozwoli to na identyfikację zaistniałych nieprawidłowości, a następnie rozwiązanie oraz zapobieganie ich negatywnym skutkom w przyszłości.

Wdrażanie Strategii

Strategia realizowana będzie w latach, na jakie przyjęty został dokument, a więc w latach 2026-2036. Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka lub pracownik będą odpowiedzialni. Podmiotami zaangażowanymi w proces realizacji Strategii będzie sektor publiczny (władze samorządowe, jednostki organizacyjne Gminy, inne jednostki samorządu terytorialnego), sektor prywatny (partnerzy prywatni i biznesowi, przedsiębiorcy, inwestorzy, organizacje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze) oraz sektor społeczny (mieszkańcy, organizacje pozarządowe, liderzy społeczni, osoby publiczne). Z kolei za etap wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii odpowiedzialny będzie Burmistrz Gminy Poniec, Rada Miejska w Poniecu oraz Urząd Miejski w Poniecu, jednostki organizacyjne i partnerzy Gminy.

W celu zachowania nadrzędności oraz spójności Strategii wobec innych planów, programów i dokumentów o charakterze strategicznym, opracowywanych w Gminie na potrzeby realizacji zadań, rekomenduje się ich aktualizację zgodnie z celami strategicznymi. Zagwarantowanie spójnego podejścia do polityki rozwoju wymagać zatem będzie uwzględnienia zapisów Strategii w zakresie konkretnych obszarów zarówno w dokumentach wieloletnich, jak i programach

przyjmowanych rokrocznie. Pozwoli to wzmocnić efekt podejmowanych działań i jednocześnie uszczegółowić zapisy Strategii.

Wdrażając Strategię, Gmina Poniec będzie dbać o dobrą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Dodatkowo Gmina będzie aktywnie uczestniczyć w konsultacjach innych Strategii przyjmowanych przez okoliczne podmioty z jej otoczenia (w szczególności z terenu powiatu gostyńskiego).

W celu zaangażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju Gminy, projekty będą realizowane w partnerstwie z NGO. Dzięki temu przy realizacji przedsięwzięć uda się dotrzeć do coraz większej liczby odbiorców ze względu na aktywność stowarzyszeń i fundacji w poszczególnych częściach Gminy.

Monitoring i ewaluacja Strategii

W celu sprawdzenia efektywności prowadzonych działań zakłada się przeprowadzenie analizy stopnia realizacji zakładanych celów. Prowadzenie monitoringu pozwala na weryfikację i reakcję w przypadku występowania negatywnych zjawisk, a także wprowadzenie aktualizacji dokumentu, o ile zajdzie taka potrzeba.

Monitoring będzie odbywał się przy pomocy tabeli ewaluacyjnej, stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszego dokumentu. W tabeli znajduje się miejsce na wprowadzenie jednostki odpowiedzialnej za realizację celów, a także kolumny z planowaną datą wykonania zadania oraz datą faktyczną. Na podstawie tego uzupełniona zostanie ostatnia część tabeli ewaluacyjnej, zawierająca informacje na temat stanu realizacji działań. W ten sposób można będzie ocenić, w jakiej części osiągnięto założony cel operacyjny, a dalej strategiczny.

Śledzenie postępu realizacji celów wspomogą coroczne opracowywanie Raportu o stanie Gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Jednocześnie monitorowanie strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

Aktualizacja Strategii

Bieżące monitorowanie i ocena skuteczności działań Strategii Rozwoju Gminy Poniec na lata 2026-2036 będzie przesłanką do zareagowania, a tym samym wprowadzenia zmian w dokumencie w przypadkach uzasadnionych. W momencie, gdy Burmistrz Gminy Poniec we wsparciu pracowników Urzędu Miejskiego w Poniecu zauważy konieczność modyfikacji Strategii Rozwoju Gminy, Burmistrz Gminy występuje do Rady Miejskiej w Poniecu z wnioskiem o jego zmianę.

Ewentualna aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Poniec będzie następować w trybie przewidzianym w art. 10f ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym, który stanowi, iż strategia rozwoju Gminy podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza lub przestrzenna Gminy albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią rozwoju województwa. Do aktualizacji strategii rozwoju Gminy stosuje się wtedy zapisy z art. 10f ust. 1–4 ustawy o samorządzie gminnym.

7. Ramy finansowe i źródła finansowania

Gmina Poniec na bieżąco bada i analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują:

- fundusze unijne, m.in. w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 oraz ogólnopolskich programów operacyjnych;
- Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027);
- ogólnopolskie programy operacyjne;
- programy rządowe, w tym m.in. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Aktywny Maluch, Senior+, Dostępność Plus, Rządowy Program Inwestycji Strategicznych Polski Ład oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;
- programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przez podmioty publiczne i prywatne.

Program Regionalny: Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 będzie głównym dokumentem określającym kierunki wsparcia finansowanego ze środków Unii Europejskiej w województwie wielkopolskim w okresie budżetowym 2021-2027.

W ramach nowej perspektywy finansowej 2021-2027 samorząd będzie miał możliwość korzystania z nowej puli dofinansowań. Polityka spójności na lata 2021-2027 docelowo obejmie fundusze takie jak:

- **EFRR** – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- **FS** – Fundusz Spójności,
- **EFS+** – Europejski Fundusz Społeczny+,
- **FST** – Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, będący częścią Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) i elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji

Do programów krajowych w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 należą m.in.:

- **FEnIKS** – Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko,
- **FENG** – Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki,
- **FERS** – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
- **FERC** – Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy,
- **PTFE** – Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich,
- **FEPŻ** – Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa,
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Co istotne, Gmina Poniec będzie miała również możliwość pozyskania funduszy w ramach Krajowego Planu Odbudowy 2021-2026 (KPO). KPO jest podstawą do wypłaty pieniędzy z unijnego Funduszu Odbudowy, a jego głównym celem jest odbudowa potencjału rozwojowego

gospodarki utraconego w wyniku pandemii oraz wsparcie budowy trwałej konkurencyjności gospodarki i wzrost poziomu życia społeczeństwa w dłuższym horyzoncie czasowym.

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne Gminy wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane środki na realizację działań założonych w Strategii Rozwoju Gminy Poniec na lata 2026-2036. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne Gminy, takie jak podatki i opłaty lokalne, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych, oraz pozostałe środki publiczne. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w Strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu oraz jednostek organizacyjnych Gminy Poniec.

Podstawą do określenia ram finansowych działań strategicznych będzie budżet Gminy oraz Wieloletnia Prognoza Finansowa. Gmina Poniec będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób nie zagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiający spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe, przeznaczone będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określane będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń czy planowane zmiany systemowe np. w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczane będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Gminy.

Tabela poniżej przedstawia prognozę wysokości głównych kategorii budżetowych w latach 2026-2036 na podstawie Uchwały Nr VIII/58/2024 Rady Miejskiej w Poniecu z dnia 20 grudnia 2024 roku w sprawie zmian w uchwale Rady Miejskiej w Poniecu nr LIII/432/2023 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Poniec na lata 2024-2043. W analizowanych latach 2026-2036 łączne dochody Gminy Poniec wyniosą ponad 485,9 mln zł z czego dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych ponad 100,4 mln zł i podatku od nieruchomości około 99,6 mln zł. Łączne wydatki wyniosą natomiast ponad 477,6 mln zł.

Tab. 9. Prognozowane środki budżetowe w okresie realizacji Strategii (zł)

	Dochody ogółem	w tym:		Wydatki ogółem
		PIT	podatek od nieruchomości	
2026	38 922 164,00	8 044 762,00	7 981 507,00	38 042 953,72
2027	39 895 218,00	8 245 881,00	8 181 045,00	39 016 007,72
2028	40 928 504,00	8 459 449,00	8 392 934,00	40 024 293,72
2029	41 963 994,00	8 673 473,00	8 605 275,00	41 059 783,72
2030	43 013 094,00	8 890 310,00	8 820 407,00	42 108 883,72
2031	44 075 518,00	9 109 901,00	9 038 271,00	43 171 307,72
2032	45 150 961,00	9 332 183,00	9 258 805,00	44 219 294,46
2033	46 252 644,00	9 559 888,00	9 484 720,00	45 738 433,72

2034	47 381 209,00	9 793 149,00	9 716 147,00	46 869 850,12
2035	48 537 310,00	10 032 102,00	9 953 221,00	48 065 248,32
2036	49 750 743,00	10 282 905,00	10 202 052,00	49 311 532,72
Ogółem	485 871 359, 00 zł	100 424 003, 00 zł	99 634 384, 00 zł	477 627 589, 66 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie Uchwały Nr VIII/58/2024 Rady Miejskiej w Poniecu z dnia 20 grudnia 2024 roku w sprawie zmian w uchwale Rady Miejskiej w Poniecu nr LIII/432/2023 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Poniec na lata 2024-2043.

Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej
i społecznej
Gminy Poniec

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ	76
1.1. <i>Informacje ogólne</i>	76
1.2. <i>Transport i łączność.....</i>	77
1.3. <i>Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne</i>	78
1.4. <i>Walory przyrodnicze i turystyczne.....</i>	83
<i>Walory przyrodnicze.....</i>	83
<i>Walory kulturowe</i>	85
 CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY.....	87
2.1. <i>Gospodarka lokalna</i>	87
<i>Przedsiębiorczość.....</i>	87
<i>Rynek pracy.....</i>	90
<i>Rolnictwo.....</i>	92
2.2. <i>Infrastruktura i środowisko</i>	95
<i>Urządzenia sieciowe</i>	95
<i>Ochrona środowiska i odnawialne źródła energii</i>	96
<i>Gospodarka odpadami.....</i>	99
2.3. <i>Stan finansów samorządowych</i>	101
<i>Wykonanie budżetu.....</i>	101
<i>Struktura dochodów i wydatków</i>	103
<i>Fundusze Europejskie</i>	105
<i>Rządowy Fundusz Polski Ład.....</i>	106
<i>Potencjał inwestycyjny.....</i>	106
 CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY	108
2.1. <i>Demografia.....</i>	108
2.1. <i>Kapitał społeczny.....</i>	112
<i>Opieka nad dziećmi do lat 3</i>	112

<i>Przedszkola</i>	<i>112</i>
<i>Szkoły.....</i>	<i>113</i>
<i>Kultura i sport</i>	<i>118</i>
<i>Bezpieczeństwo publiczne.....</i>	<i>120</i>
<i>Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne Gminy</i>	<i>121</i>
 <i>3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna</i>	 <i>122</i>

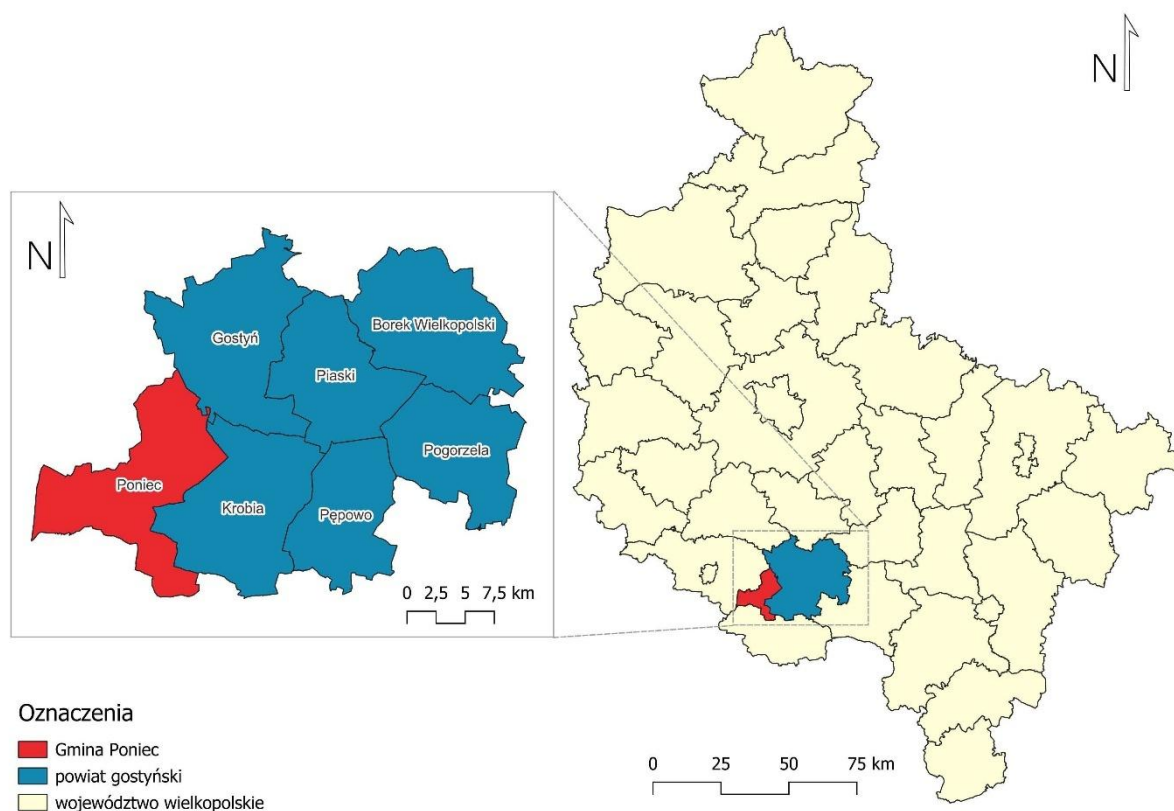
CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ

1.1. Informacje ogólne

Gmina Poniec jest gminą miejsko-wiejską położoną w południowej części województwa wielkopolskiego, w zachodniej części powiatu gostyńskiego. Centrum jednostki stanowi miasto Poniec, w którym zlokalizowany jest Urząd Miejski. Gmina graniczy z 6 jednostkami:

- o od północy z gminą miejsko-wiejską Gostyń (pow. gostyński),
- o od wschodu z gminą miejsko-wiejską Krobia (pow. gostyński),
- o od południa z gminą miejsko-wiejską Miejska Górka (pow. rawicki),
- o od południa z gminą miejsko-wiejską Bojanowo (pow. rawicki),
- o od zachodu z gminą miejsko-wiejską Rydzyna (pow. pow. leszczyński),
- o od północy z gminą wiejską Krzemieniewo (pow. leszczyński).

W granicach administracyjnych Gminy Poniec znajdują się z 23 miejscowości podzielone na 20 jednostek pomocniczych: miasto Poniec, Bogdanki, Bączylas, Czarkowo, Drzewce, Dzieczyna, Dzieczynka, Franciszkowo, Grodzisko, Janiszewo, Kopanie, Łęka Mała, Łęka Wielka, Miechcin, Rokosowo, Sarbinowo, Szurkowo, Śmiłowo, Teodozewo, Waszkowo, Włostki, Wydawy, Zawada i Żytowiecko.

Ryc. 7. Położenie Gminy Poniec na tle gmin sąsiadujących

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), w 2023 roku Gminę Poniec zamieszkiwało 7 476 osób, łącznie stanowiących 10% mieszkańców powiatu gostyńskiego. W 2023 roku całkowita powierzchnia Gminy wynosiła 132 km², co stanowiło 16,3% powierzchni powiatu gostyńskiego. Przełożyło się to na gęstość zaludnienia równą 56,6 os./km².

Według „Klasyfikacji gmin Polski na potrzeby monitoringu planowania przestrzennego” Przemysława Śleszyńskiego i Tomasza Komornickiego z Instytutu Geologii i Przestrzennego Zagospodarowania im. Stanisława Leszczyńskiego (Polska Akademia Nauk), Gmina Poniec zawiera się w kategorii gmin z intensywnie rozwiniętą funkcją rolniczą.

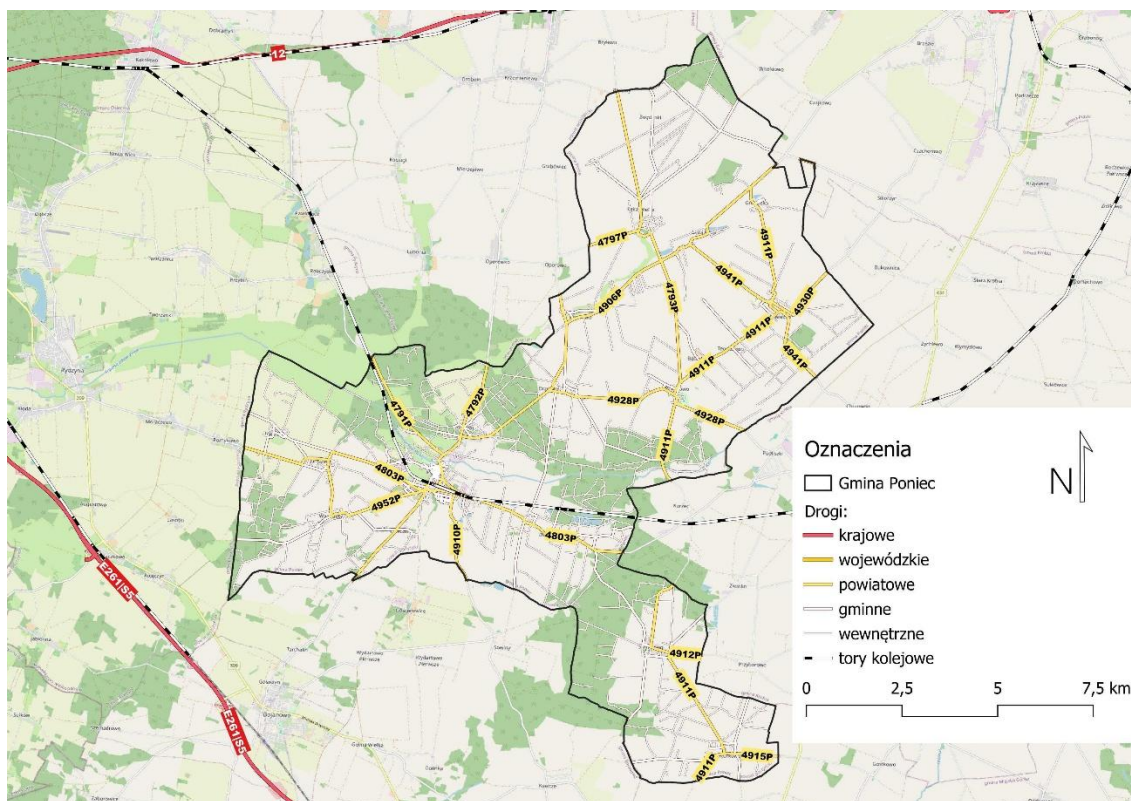
1.2. Transport i łączność

Gmina Poniec charakteryzuje się względnie dobrym układem komunikacyjnym, a na jej sieć drogową składają się drogi powiatowe (ok. 80,4 km) oraz drogi gminne (ok. 65 km). Warto przy tym zauważyć, iż ok. 13,8 km dróg gminnych stanowią drogi nieutwardzone.

Według danych Urzędu Miejskiego do elementów, które najbardziej utrudniają przemieszczanie się wewnątrz Gminy są: linia kolejowa relacji Łódź Kaliska – Tuplice oraz obszar ważny dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji – Dolina Rowu Polskiego.

Należy dodać, że pozytywnym czynnikiem dla rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy jest bliskość drogi krajowej nr 12 relacji Leszno – Jarocin oraz drogi krajowej S5 relacji Poznań – Wrocław. Szczególną mocną stroną lokalizacji Gminy Poniec jest bliskość węzła drogowego Bojanowo, który umożliwia wjazd na drogę S5.

Szczegóły zostały przedstawione na rycinie poniżej.

Ryc. 8. Sieć komunikacyjna Gminy Poniec

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Największymi ośrodkami miejskimi w okolicy Gminy Poniec jest miasto Leszno (60 051 mieszkańców), do którego dostać się można w ok. 20 min oraz jazdy samochodem osobowym od miasta Poniec. Do miasta powiatowego – Gostynia czas podróży z Ponieca wynosi ok. 20 min. Z kolei do miasta wojewódzkiego, Poznania dostać się można w czasie ok. 1 godz. 15 min, natomiast do Wrocławia w ok. 1 godz.

Na terenie Gminy Poniec brak jest zlokalizowanego dworca kolejowego. Najbliższy dworzec kolejowy znajduje się na terenie miasta Leszno. Natomiast w mieście Poniec oraz miejscowości Dzieczyn znajdują się stacje kolejowe, z których można dojechać m.in. do Leszna lub Ostrowa Wielkopolskiego.

Co istotne, na terenie Gminy Poniec funkcjonuje transport zbiorowy, który realizowany jest przez Starostwo Powiatowe oraz przewoźnika prywatnego Milla Spółdzielnia w Lesznie. Według danych Urzędu Miejskiego, miejscowości Boganki oraz Kopanie nie są obsługiwane przez transport zbiorowy oraz niewystarczająca jest liczba oferowanych połączeń. Na moment opracowania dokumentu dostrzega się potrzebę rozwoju transportu zbiorowego.

Według danych Urzędu Miejskiego, na terenie Gminy występuje łącznie ok. 5,6 km (w tym 1,2 km w budowie) dróg rowerowych.

Dostęp do szerokopasmowego Internetu jest kluczowym elementem dla współczesnego rozwoju jednostek samorządu terytorialnego. Stał się integralną częścią codziennego życia, wpływając na wiele jego aspektów, takich jak komunikacja, praca, edukacja czy rozrywka. Jedną z technologii umożliwiających szerokopasmowy dostęp do Internetu jest sieć światłowodowa. Zgodnie z raportem „Polska w zasięgu stacjonarnego dostępu do Internetu za I kwartał 2025”, w Gminie Poniec jest 1 919 punktów adresowych. Na koniec marca 2025 roku w zasięgu stacjonarnego dostępu do usług szerokopasmowych było 1 907 punktów adresowych, a 12 pozostało bez zasięgu. Na wskazanym obszarze było 768 białych plam NGA.

1.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego „Wielkopolska 2020+” (PZPWW), przyjęty uchwałą nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r., jest nadrzędnym dokumentem planistycznym, który reguluje kwestie związane z planowaniem przestrzennym w regionie.

W celu terytorializacji polityki rozwoju na obszarze województwa wielkopolskiego dokument wyznacza następujące obszary funkcjonalne:

- Miejskie obszary funkcjonalne:
 - Ośrodka wojewódzkiego – Poznański Obszar Metropolitalny,
 - Ośrodków regionalnych – Aglomeracja Kalisko-Ostrowska,
 - Ośrodków subregionalnych – Gniezno, Konin, Leszno, Piła,
- Wiejski obszar funkcjonalny,
- Obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska w skali regionalnej:
 - Południowo-Zachodni Obszar Funkcjonalny,
 - Północno-Zachodni Obszar Funkcjonalny,
 - Wschodni Obszar Funkcjonalny.

Zgodnie z zapisami zawartymi w Planie, Gmina Poniec włączona została do Wiejskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz Południowo-Zachodniego Obszaru Funkcjonalnego.

Wiejski obszar funkcjonalny stanowi 137 gmin, które znalazły się poza granicami miejskich obszarów funkcjonalnych. Obszary te znajdują się poza bezpośrednim wpływem oddziaływania potencjału rozwojowego biegunów wzrostu, a tym samym wymagają wsparcia procesów rozwojowych w oparciu o ich potencjał endogeniczny, wzmacniany o czynniki aktywizujące. Wiejski obszar funkcjonalny jest niezwykle istotny z punktu widzenia działań na rzecz zwiększenia spójności regionu. Ograniczony dostęp do głównych ośrodków miejskich, a tym samym mniejsze możliwości rozwojowe, powodują emigrację mieszkańców na tereny bardziej atrakcyjne pod względem społeczno-gospodarczym, powodując depopulację terenów wiejskich. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 za istotną barierę rozwoju tych obszarów wskazuje: niską dostępność do usług publicznych, zdekapitalizowanie tkanki osadniczej i zagrożenie walorów przyrodniczych oraz słabą jakość infrastruktury technicznej. Co za tym idzie, kluczowym celem rozwoju przestrzennego wiejskiego obszaru funkcjonalnego będzie kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej ukierunkowane na podnoszenie jakości życia mieszkańców, poprawę dostępności do usług oraz osiągnięcie wysokiego poziomu konkurencyjności i dostępności obszaru.

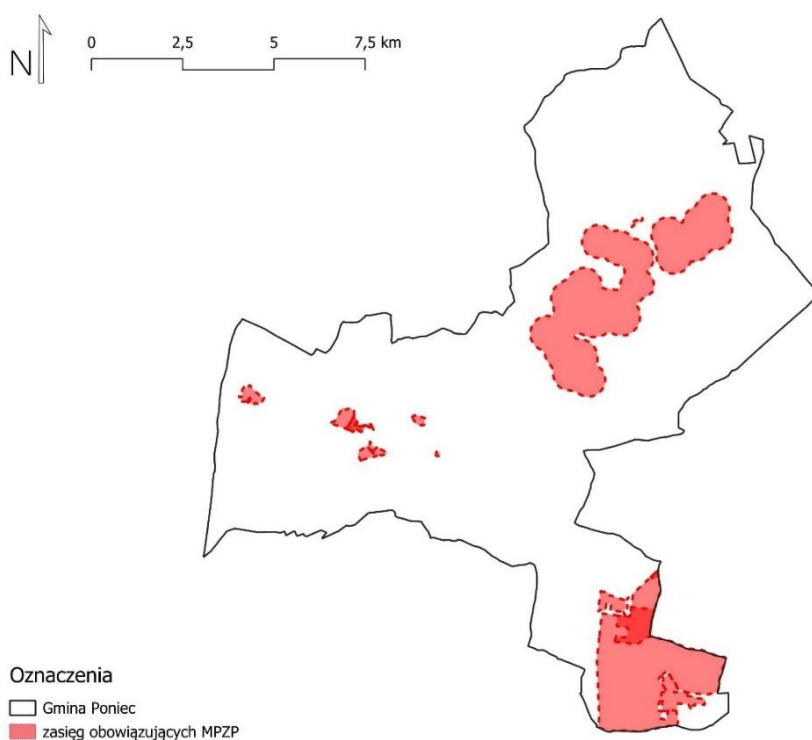
Południowo-Zachodni Obszar Funkcjonalny stanowi 19 gmin, położonych w południowo-zachodniej części Wielkopolski. Zgodnie z PZPWW najważniejszym zasobem naturalnym, który jednocześnie decyduje o charakterze południowo-zachodniego obszaru intensywnego rolnictwa, jest ilość i jakość gleb. Południowo-zachodni obszar intensywnego rolnictwa to teren o wyjątkowo dużej koncentracji jednostek postępu rolniczego i instytucji z branży rolnej o strategicznym znaczeniu dla państwa. Jednym z podstawowych elementów scalających charakter obszaru intensywnego rolnictwa jest wysoka kultura rolna oraz przekazywana z pokolenia na pokolenie tradycja dobrego gospodarowania. W dużej mierze zostały one ukształtowane przez działające na tym terenie szkoły rolnicze. Równolegle wybitnie rolniczy charakter terenu spowodował ogromne zapotrzebowanie na wykwalifikowaną kadrę rolniczą. Kluczowym celem rozwoju przestrzennego południowo-zachodniego obszaru funkcjonalnego jest ochrona wyjątkowych cech środowiska, które przyczyniły się do wykształcenia gleb o wysokiej przydatności dla rolnictwa. Jest to warunek konieczny dla utrzymania specyfiki obszaru intensywnego rolnictwa i pogłębienia jego dalszej specjalizacji.

Istotnym dokumentem jest również Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku. Definiuje ona kluczowe kierunki działań rozwojowych, które stanowią integralną część założeń przedstawionych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego „Wielkopolska 2020+”. Strategia wskazuje również występujące na terenie województwa Obszary Strategicznej Interwencji, które zostały wyznaczone na podstawie zdefiniowanych w Planie obszarów funkcjonalnych. Wśród kluczowych kierunków działań wskazanych do realizacji na terenie obszarów funkcjonalnych do, których należy Gmina Poniec wyróżnia się m.in.:

- podniesienie jakości kształcenia i dopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, stworzenie warunków do kształcenia ustawicznego i przekwalifikowania, propagowanie kształcenia dualnego jako praktycznej ścieżki nauki zawodu,

Na poziomie gminnym, najważniejszym dokumentem planistycznym, którego obowiązek posiadania nakłada Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. Gmina Poniec posiada aktualne Studium uchwalone przez Radę Miejską w Poniecu Uchwałą Nr XVIII/157/2020 w sprawie uchwalenia zmian studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Poniec. Warto jednak podkreślić, że w dniu 24 września 2023 r. weszła w życie nowelizacja Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która wprowadza reformę systemu planowania i zagospodarowania przestrzennego w Polsce. Do najważniejszych zmian należy zaliczyć wprowadzenie nowego narzędzia planistycznego – planu ogólnego, który zastąpi studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Plan ogólny będzie miał charakter prawa miejscowego. Oznacza to m.in., że będzie miał on charakter wiążący dla planów miejscowych, ale także dla decyzji o warunkach zabudowy. Warto zaznaczyć, że w przypadku braku planu ogólnego, stworzenie planów miejscowych oraz wydanie decyzji o warunkach zabudowy nie będzie możliwe. Obowiązek posiadania planu ogólnego obowiązywać będzie od dnia 1 stycznia 2026 r. W dniu 23 maja Rada Miejska w Poniecu podjęła uchwałę nr II/11/2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Poniec.

Aktami prawa miejscowego w zakresie planowania przestrzennego są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Na terenie Gminy Poniec obowiązuje 17 planów zagospodarowania przestrzennego, z czego wszystkie z nich zostały uchwalone przed 2003 rokiem. Obejmują one swoim zasięgiem ok. 16,2% powierzchni całej Gminy. Dodatkowo na moment powstawania niniejszego opracowania, procedowane są dwa miejscowe plany zagospodarowywania przestrzennego.

Ryc. 10. Zasięg miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w obrębie Gminy Poniec

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii oraz <https://poniec.e-mapa.net/wykazplanow/> (dostęp: 15.01.2025 r.)

Na terenach nieobjętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego głównym instrumentem polityki przestrzennej są decyzje o warunkach zabudowy i decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. W tabeli poniżej przedstawiono obserwowany w Gminie ruch budowlany za pomocą liczby wydawanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz pozwoleń na budowę w Gminie Poniec w latach 2019-2023. Analizując liczbę wydanych decyzji o warunkach zabudowy w Gminie Poniec na przestrzeni badanych lat zauważyć można, że charakteryzowała się ona znaczną zmiennością i kształtowała się w przedziale od 44 (w 2022 roku) do 69 (w 2023 rok) wydanych decyzji. W okresie od 2019 do 2022 roku liczba wydanych decyzji stopniowo malała. Przy czym w 2023 roku odnotowano nagły wzrost tego wskaźnika. Natomiast porównując wskaźnik wydanych decyzji o warunkach zabudowy w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców zauważyć można, że przez okres 5-letni Gmina Poniec wydawała więcej decyzji niż średnio gminy powiatu gostyńskiego.

Niewielki udział planów miejscowych w całkowitej powierzchni Gminy i tym samym korzystanie z alternatywy w postaci decyzji o warunkach zabudowy, może w przyszłości utrudniać władzom samorządowym racjonalną politykę przestrzenną. Powoduje to niebezpieczeństwo chaotycznego rozproszenia lokalizacji inwestycji, niekoniecznie zgodnego z założeniami ładu przestrzennego w Gminie. W związku z tym rekomenduje się zwiększenie powierzchni Gminy objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, w celu zapobiegania możliwym, niekorzystnym skutkom rozproszenia chaotycznie powstałej zabudowy.

Z kolei w aspekcie pozwoleń wydanych na budowę i zgłoszeń budowy z projektem budowlanym od 2019 roku wydano od 23 do 42 takich pozwoleń. W zestawieniu liczby wydawanych pozwoleń na budowę i zgłoszeń budowy z projektem budowlanym z liczbą mieszkańców danej jednostki terytorialnej, wartości dla Gminy Poniec są wyższe od średniej dla powiatu, z wyjątkiem 2019 i 2020 roku. Wydawane pozwolenia na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym w Gminie Poniec nie mają stałej tendencji.

Co istotne, według danych Urzędu Miejskiego największy ruch budowlany obserwuje się w Poniecu oraz Dzieżynie.

Tab. 10. Ruch budowlany w Gminie Poniec w latach 2019-2023

		2019	2020	2021	2022	2023
Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu						
ogółem	Poniec	63	62	57	44	69
	powiat	614	480	570	401	513
na 1 tys. mieszkańców	Poniec	8,15	8,11	7,51	5,85	9,23
	powiat	8,09	6,43	7,68	5,43	6,98
Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym						
ogółem	Poniec	26	29	42	31	23
	powiat	384	297	354	251	175
na 1 tys. mieszkańców	Poniec	3,36	3,79	5,53	4,12	3,08
	powiat	5,06	3,98	4,77	3,40	2,38
w tym nowe budynki mieszkalne (%)	Poniec	53,85	62,07	73,81	77,42	56,52
	powiat	54,69	52,86	57,91	51,79	44,00
w tym nowe budynki zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalne i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (%)	Poniec	46,15	37,93	26,19	22,58	43,48
	powiat	45,31	47,14	42,09	48,21	56,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

1.4. Walory przyrodnicze i turystyczne

Walory przyrodnicze

Zgodnie z Regionalizacją fizycznogeograficzną Polski wg J. Kondrackiego, Gmina Poniec położona jest na obszarze dwóch mezoregionów – Wysoczyzny Leszczyńskiej oraz Wysoczyzny Kaliskiej, które wchodzą w skład makroregionu Niziny Południowowielkopolskiej.

Wysoczyzna Leszczyńska to region, który wyróżniają dobrze zachowane układy przestrzenno-architektoniczne wielu miejscowości oraz liczne zabytki, głównie te o charakterze sakralnym i rezydencjonalnym. Co więcej jest ona regionem rolniczym, w którym dominuje uprawa zbóż i buraków cukrowych oraz cechuje duża obsada zwierząt hodowlanych.

Wysoczyzna Kaliska charakteryzuje się wysokim udziałem gruntów rolnych – 76%, natomiast tereny leśne wynoszą 17% powierzchni mezoregionu. Region ten cechuje się dobrze ukształtowanym systemem osadniczym.

Głównym ciekim wodnym przebiegającym przez teren Gminy Poniec jest Rów Polski, należący do zlewni Baryczy. Jego dolina przebiega prawie równoleżnikowo przez środkową część Gminy. Dodatkowo na terenie Gminy znajduje się 31 drobnych zbiorników wodnych o łącznej powierzchni 24 ha, przy czym brak jest większych zbiorników wodnych.

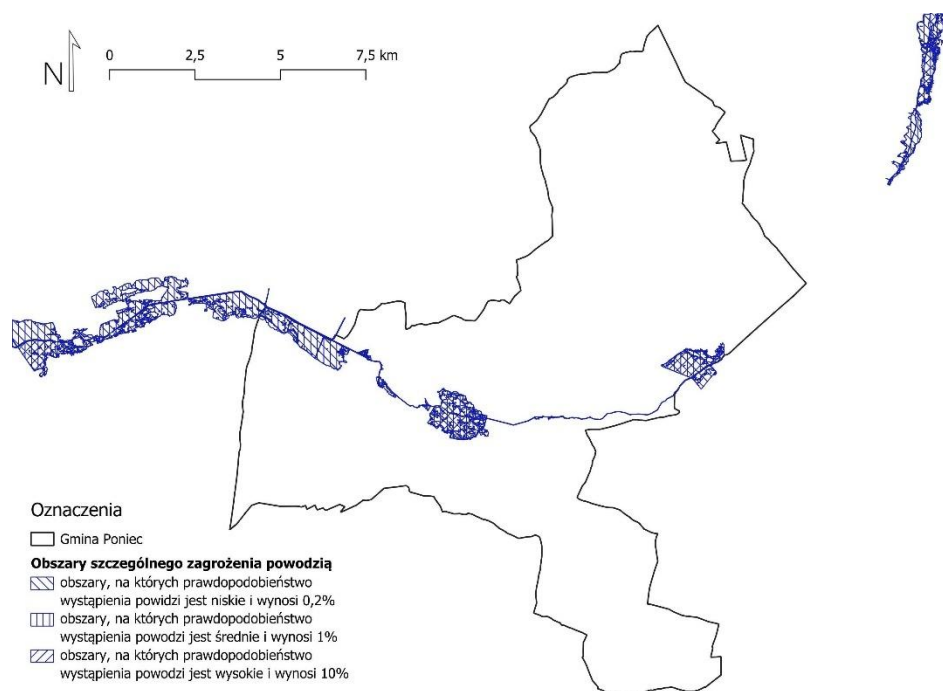
Na terenie Gminy Poniec znajdują się Stawy Dzieczyńskie, które są zespołem pożwirowych zbiorników wodnych. Na terenach zbiorników oraz w ich pobliżu zlokalizowane są siedliska flory i fauny charakterystycznych dla śródlądowych zbiorników wody słodkiej. Są one atrakcyjnym miejscem przeznaczonym do rekreacji.

Podstawowymi jednostkami umożliwiającymi gospodarowanie wodami powierzchniowymi są jednolite części wód powierzchniowych (JCWP). Na terenie Gminy Poniec znajdują się trzy JCWP:

- RW60001014853 – Rów Polski od źródła do Kaczkowskiego Rowu,
- RW60001014689 – Masłówka,
- RW600010146699 – Dąbroczna.

Warto zwrócić uwagę, iż wzdłuż Rowu Polskiego występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Szczegóły zostały przedstawione na rycinie poniżej.

Ryc. 11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wód Polskich.

Zagrożenie powodziowe nie jest jedynym problemem klimatycznym Gminy Poniec. Według Planu przeciwdziałania skutkom suszy, wyróżnia się następujące klasy zagrożenia na terenie Gminy:

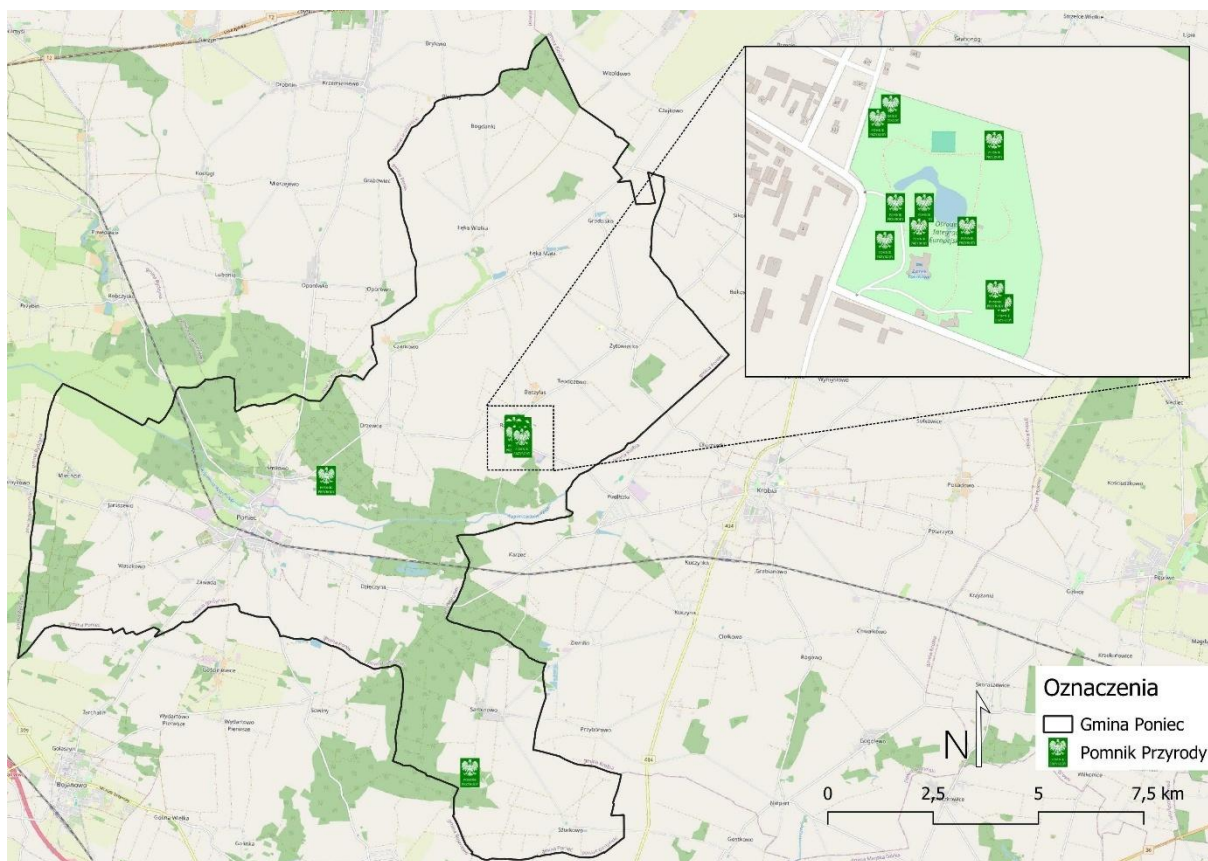
- ekstremalne zagrożenie suszą atmosferyczną,
- ekstremalne zagrożenie suszą rolniczą,
- umiarkowane zagrożenie suszą hydrologiczną,
- umiarkowane zagrożenie suszą hydrogeologiczną.

W łącznym zestawieniu Gmina Poniec jest silnie zagrożona suszą.

Ochrona przyrody na terenie Gminy Poniec realizowana jest w oparciu o ustawę o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. W rozumieniu ustawy, ochrona przyrody oznacza zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz odnawianie zasobów przyrody i jej składników, a odbywa się to poprzez wprowadzenie różnych form ochrony przyrody.

Wśród form ochrony przyrody, na terenie Gminy Poniec wyróżnia się wyłącznie pomniki przyrody, których łącznie jest 9. Ich lokalizacja została przedstawiona na rycinie poniżej.

Ryc. 12. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Poniec

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii oraz danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Walory kulturowe

Gmina Poniec posiada bogatą historię, której najstarsze ślady sięgają epoki brązu (ok. 1850/1700 – 650 p. n. e.). W X w. istniała tu warowna osada, a pierwsza wzmianka pisana pochodzi z 1108 roku. W średniowieczu miasto Poniec zyskało na znaczeniu, stając się stolicą okręgu (dystryktu), a później częścią Królestwa Polskiego.

W XIV i XV wieku Poniec był ważnym ośrodkiem rzemieślniczym, zwłaszcza sukiennictwa, przyciągającym osadników ze Śląska, Niemiec oraz innych krajów. W drugiej połowie XVI w. przybyli Bracia Czescy, stanowiący jeden z odłamów protestantyzmu. Ówczesny właściciel miasta oddał im w użytkowanie kościół katolicki. Zostali z miasta usunięci dopiero w 1606 r.

Pomyślny rozwój miasta przerwały wojny XVII i XVIII wieku, w tym potop szwedzki oraz najazdy pruskie i saskie. W 1793 r., po II rozbiórce, Poniec znalazł się pod zaborem pruskim. Pomimo germanizacji i represji, miasto rozwijało się jako ośrodek rzemieślniczo-handlowy. W XIX w. rozbudowano infrastrukturę – m.in. powstały brukowane ulice, gazowania, latarnie i nowy ratusz. Rosła również liczba ludności, a Polacy przeciwstawiali się germanizacji, tworząc stowarzyszenia oraz instytucje takie jak m.in. Towarzystwo Przemysłowców (zał. 1907), Bank Ludowy (zał. 1893), Towarzystwo Czytelni Ludowych, Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”. Przejawem oporu przeciwko germanizacji był strajk szkolny w 1906 roku. Wiodącą rolę w obronie polskości pełniło duchowieństwo katolickie. Jego czołowym przedstawicielem był długoletni proboszcz, a jednocześnie działacz polityczny i społeczny ks. prof. dr Jan Respądek.

Po odzyskaniu niepodległości w 1919 r., mieszkańcy Ponieca aktywnie uczestniczyli w Powstaniu Wielkopolskim. W okresie międzywojennym rozwijała się oświata, kultura, życie społeczne, a miasto uległo polonizacji. W czasie II wojny światowej Poniec doświadczył brutalnych represji – egzekucji, wysiedleń i przymusowych prac. Po zakończeniu wojny odbudowano miasto i kontynuowano jego rozwój.

W Gminnej Ewidencji Zabytków znajduje się 417 obiektów, natomiast do Rejestru Zabytków prowadzonego przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu, wpisane zostały 42 obiekty. Wśród nich warto wymienić m.in.:

- **kościół par. pw. Narodzenia NMP**, XIII, XVIII, nr rej.: 280 z 7.03.1931 (wypis z księgi rejestru) oraz bramka w ogrodzeniu cmentarza kościelnego, XVIII, nr rej.: 1092 z 29.04.1970 (Poniec) – kościół w stylu gotyckim, wzmiankowany w 1309 r., obecny kościół zbudowany w I poł. XV w. W latach 1571-1606 należał do Braci Czeskich. Został przebudowany ok. 1778 r. oraz pod koniec XVII w., natomiast odnowiony został w 1948 r.
- **zespół pałacowy: pałac**, 1847, nr rej.: 238 z 11.09.1968, **park**, 2 poł. XVIII – XIX, nr rej.: 78 z 25.01.1957 (Rokosowo) – pałac w stylu gotyku romantycznego został zbudowany wg planu arch. Fryderyka Augusta Stüllera. Budowa pałacu została ukończona w 1847 roku. Pałac otoczony jest starym drzewostanem oraz z trzech stron fosą, która obecnie jest osuszona.
- **ratusz**, 1843, nr rej.: 9 z 30.10.1964 (Poniec) – budowa ratusza rozpoczęła się w 1842 r., natomiast oddany został do użytku już w 1843 r. Na wieży ratusza znajduje się zegar, który został przeniesiony z wieży kościoła rzymskokatolickiego, jednak w 1875 r. zlecono budowę nowego zegara. W sieni znajduje się zabytkowa waga miejska z 1777 roku z kamiennymi odważnikami. Na zewnętrznej ścianie ratusza znajduje się tablica ku czci Polaków rozstrzelanych z października 1939 roku przez hitlerowców, oraz tablica pamiątkowa dotycząca udziału Baonu Ponieckiego w Powstaniu Wielkopolskim. Obecnie ratusz jest siedzibą władz samorządowych Gminy Poniec.
- **kościół par. pw. św. Stanisława**, 1773-77, nr rej.: 328/A z 14.01.1950 oraz **brama w murze kościelnym**, k. XVIII, nr rej.: 128/A z 10.07.1968 (Żytowiecko) – Kościół parafialny p. w. św. Stanisława bpa. Parafia wzmiankowana na 1419 rok. W drugiej połowie XVII wieku kościół drewniany p. w. św. Wawrzyńca. Obecny zbudowany w latach 1773 – 1777.

Należy zaznaczyć, iż na terenie Gminy znajdują się miejsca pamięci narodowej, wśród których wymienić można m.in.:

- tablicę upamiętniającą żołnierzy baonu ponieckiego walczących w Powstaniu Wielkopolskim na ścianie ratusza w Poniecu,
- głaz narzutowy z tablicą ku czci Powstańców Wielkopolskich z lat 1918-1919 przed budynkiem komisariatu policji przy ul. Polnej,
- wspólną mogiłę 3 powstańców wielkopolskich: Jana Drożdżyńskiego, Józefa Kusza i Andrzeja Piosika, którzy polegli w walkach z Niemcami znajdującą się na cmentarzu katolickim w Poniecu,
- groby strzelców V Kompanii Batalionu Obrony Narodowej "Rawicz" Franciszka Barteczki, Jana Jurdeczki, Stanisława Szulca i grób żołnierza polskiego znajdujące się obok mogiły powstańców,

- o wspólną mogiłę 3 Polaków: Władysława Grześkowiaka, Antoniego Joksia i Franciszka Skrzypczaka rozstrzelanych przez hitlerowców 21 października 1939 r. na rynku w Poniecu znajdującą się na cmentarzu katolickim w Poniecu, natomiast na ratuszu na jego południowej ścianie znajduje się tablica upamiętniająca to wydarzenie,
- o głaz narzutowy z tablicą upamiętniający obrońców Ojczyzny we wrześniu 1939r. znajdujący się przy ul. Marszałka Focha,
- o głaz z tablicą upamiętniające miejsce śmierci powstańca Józefa Kusza przy drodze Janiszewo-Waszkowo,
- o głaz z tablicą upamiętniające miejsce śmierci powstańca Jana Drożdżyńskiego przy drodze do Miehcina,
- o pomnik ku czci 99 parafian poległych na frontach I wojny światowej oraz w walkach o niepodległość Polski w latach 1918-1920 znajdujący się na cmentarzu przykościelnym w Żytowiecku,
- o grób ppor. Leona Włodarczaka Powstańca Wielkopolskiego zamordowanego przez Niemców znajdujący się na cmentarzu przykościelnym w Żytowiecku.

W celu ochrony zabytków, jednostki samorządu terytorialnego w Polsce mają obowiązek posiadać Program Opieki nad Zabytkami zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Na moment opracowania niniejszego dokumentu Gmina Poniec jest w trakcie opracowania Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2024-2027.

Bogata historia Gminy Poniec oraz jej wiejski charakter są potencjałem do rozwoju turystyki oraz agroturystyki na jej terenie. Czynnikiem wpływającym na jej rozwój są również szlaki turystyczne przebiegające przez granice Gminy, które szczegółowo zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tab. 11. Szlaki turystyczne na terenie Gminy Poniec

Nazwa	Długość	Przebieg
Niebieski Pieszy Szlak Czempiń - Kobylin	6 km	Czempiń - Kobylin (przez teren gminy szlak przebiega przez miejscowości Śmiłowo, Poniec, Zawada)
Ziemiański Szlak Rowerowy	8,5 km	Poznań - Leszno - Pakosław (przez teren gminy przebiega przez miejscowości Miehcina, Poniec)
Szlak Czartoryskich (rowerowy)	20 km	Poniec, Dzieczyna, Sarbinowo, Rokosowo, Drzewce, Poniec
Szlak Powstańców Wielkopolskich. (rowerowy)	15 km	Poniec, Miehcina, Waszkowo, Zawada, Gościejowice, Poniec
Szlak Mickiewicza	17 km	Poniec, Lubonia, Łęka Wielka, Czarkowo, Drzewce, Poniec

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Poniecu.

CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY

2.1. Gospodarka lokalna

Przedsiębiorczość

Jednym z elementów charakteryzujących lokalny rynek pracy oraz sytuację gospodarczą gminy jest liczba podmiotów gospodarczych działających na jej obszarze. Stanowi ona istotny wskaźnik poziomu przedsiębiorczości w granicach danej jednostki samorządu terytorialnego. W poniższej tabeli przedstawiono kształtowanie się liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON na obszarze powiatu gostyńskiego w latach 2019-2023. Łączna liczba

podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie Gminy Poniec w 2023 roku wyniosła 813 – nastąpił więc wzrost o 90 jednostek względem roku 2019. Równocześnie wzrósł udział podmiotów gospodarczych z terenu Gminy w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych w powiecie gostyńskim – z 9,1% w 2019 roku do 9,4% w 2023 roku.

Tab. 12. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych w powiecie gostyńskim w latach 2019-2023

JST	2019		2023		zmiana liczby zarejestrowanych podmiotów w okresie 2019-2023
	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	
powiat gostyński	7 960	100,0%	8 672	100,0%	712
Borek Wielkopolski	612	7,7%	638	7,4%	26
Gostyń	3 323	41,7%	3 571	41,2%	248
Krobia	1 498	18,8%	1 676	19,3%	178
Pępowo	537	6,7%	617	7,1%	80
Piaski	846	10,6%	908	10,5%	62
Pogorzela	421	5,3%	449	5,2%	28
Poniec	723	9,1%	813	9,4%	90

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując strukturę prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Poniec zauważyć można, że największa część podmiotów działa w budownictwie (27%). Równie rozwiniętymi sekcjami są: sekcja G – handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (19%) oraz sekcja C – przetwórstwo przemysłowe (13%). Warto wyszczególnić także znaczny udział podmiotów działających w sekcji A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 8%. Z kolei brak jest podmiotów w sekcji B – górnictwo i wydobywanie, sekcji D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych oraz sekcji U – organizacje i zespoły eksterytorialne.

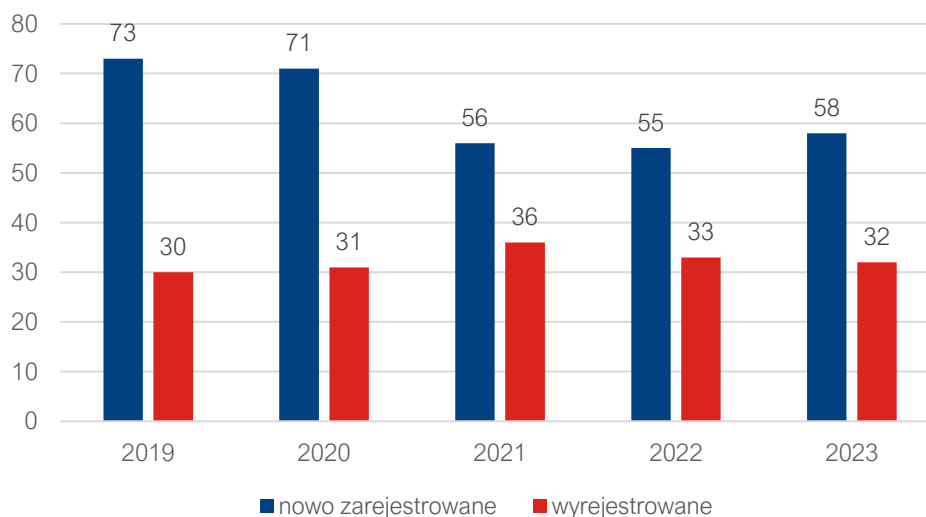
Tab. 13. Podmioty działające na terenie Gminy Poniec w 2023 r. według sekcji PKD

SEKCJE PKD 2007	Liczba podmiotów	Udział
SEKCJA A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	65	8%
SEKCJA B Górnictwo i wydobywanie	0	0%
SEKCJA C Przetwórstwo przemysłowe	102	13%
SEKCJA D Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0%
SEKCJA E Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	5	1%
SEKCJA F Budownictwo	216	27%
SEKCJA G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	156	19%
SEKCJA H Transport i gospodarka magazynowa	31	4%
SEKCJA I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	9	1%
SEKCJA J Informacja i komunikacja	10	1%
SEKCJA K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	17	2%
SEKCJA L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	32	4%

SEKCJA M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	42	5%
SEKCJA N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	11	1%
SEKCJA O Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	15	2%
SEKCJA P Edukacja	14	2%
SEKCJA Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	18	2%
SEKCJA R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	11	1%
SEKCJA S i T Pozostała działalność usługowa	58	7%
SEKCJA U Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na poniższym wykresie przedstawiono porównanie podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON działających na terenie Gminy Poniec na przestrzeni lat 2019-2023. Analizując dane, corocznie liczba zarejestrowanych podmiotów przeważała nad liczbą podmiotów wyrejestrowanych. Najmniej korzystną sytuację zaobserwowano w 2021 roku, kiedy wystąpiła najmniejsza różnica między tymi podmiotami. Obserwowane zjawisko może być spowodowane pandemią covid-19.

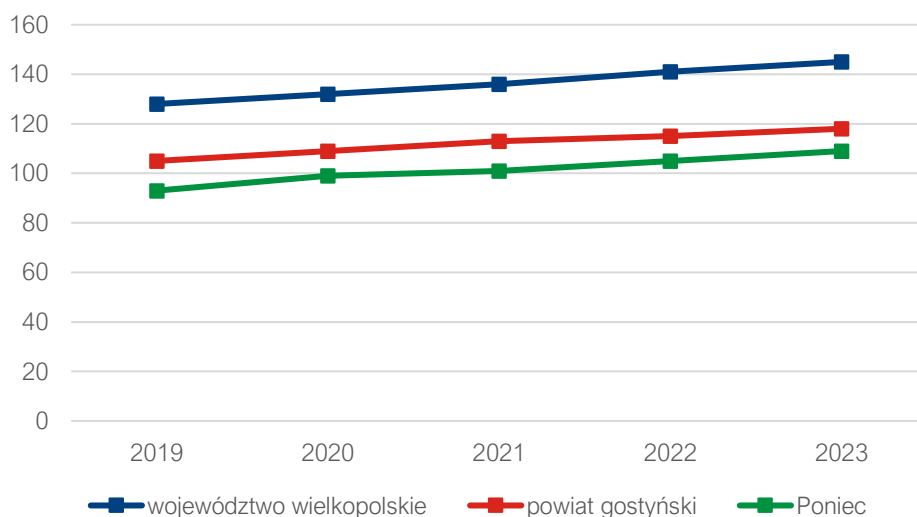

Ryc. 13. Porównanie podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2019-2023 działających na terenie Gminy Poniec

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Istotnym czynnikiem przyciągającym nowe podmioty gospodarcze są tereny inwestycyjne. Na terenie Gminy zlokalizowano dwie Strefy Aktywności Gospodarczej, które zostały wyznaczone na podstawie: Uchwały Rady Miejskiej w Poniecu nr III/33/2018 z dnia 20 grudnia 2018 r. (plan dotyczy fragmentu miasta Ponieca i wsi Janiszewo) oraz Uchwały Rady Miejskiej w Poniecu XXXI/274/2022 z dnia 23 lutego 2022 r. (plan dotyczy fragmentu wsi Janiszewo). Istotną strefą aktywności gospodarczej jest również obszar przemysłowo-składowy w rejonie ul. Rydzyńskiej (ok. 9 ha). Kluczowym elementem istotnym dla inwestorów jest uzbrojenie terenów inwestycyjnych. Według danych Urzędu Miejskiego, w pełni uzbrojone są tereny wyznaczone na podstawie uchwały Nr III/33/2018 z dnia 20 grudnia 2018 r. Rady Miejskiej w Poniecu, natomiast tereny wyznaczone na podstawie uchwały Nr XXXI/274/2022 z dnia 23 lutego 2022 r. Rady Miejskiej w Poniecu pozbawione infrastruktury. Jednak co istotne, w przypadku pojawienia się inwestora zainteresowanego kupnem nieruchomości, Gmina deklaruje się wykonać przyłącze do kanalizacji sanitarnej.

Na poniższej rycinie przedstawione zostało kształtowanie się liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Poniec w latach 2019-2023 na tle średniej powiatu gostyńskiego oraz województwa wielkopolskiego. W analizowanym okresie wartość wskaźnika dla Gminy była niższa niż średnie dla jednostek wyższego szczebla. Jednak należy zauważyć, iż wskaźnik dla Gminy charakteryzuje tendencja wzrostowa, co świadczy o rozwoju przedsiębiorczości w jednostce samorządu terytorialnego.

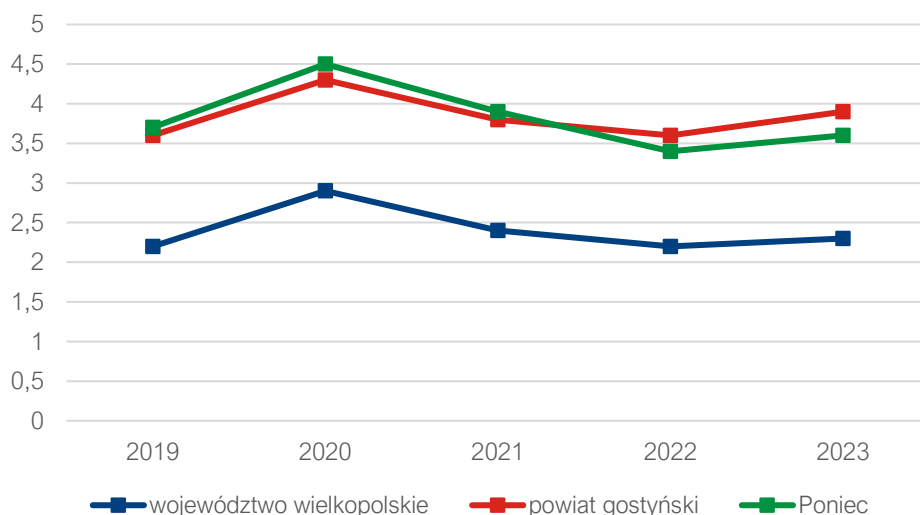

Ryc. 14. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Poniec na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Rynek pracy

Rozwój gospodarczy jednostki samorządu terytorialnego związany jest również z rynkiem pracy. Dostęp do stabilnego zatrudnienia i satysfakcjonującej pracy ma bezpośredni wpływ na jakość życia mieszkańców. Na wykresie poniżej przedstawiono kształtowanie się liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym zamieszkujących Gminę Poniec. Dane te zostały zestawione ze średnimi wartościami dla powiatu i województwa w latach 2019-2023. W latach 2019-2021 omawiany wskaźnik dla Gminy Poniec był wyższy w stosunku do grupy porównawczej, co świadczyło o negatywnie kształtującej się sytuacji rynku pracy, a tym samym problemie bezrobocia na terenie Gminy. Zwiększenie bezrobocia w 2020 roku we wszystkich jednostkach zostało w dużym stopniu spowodowane kryzysem gospodarczym w związku z wystąpieniem pandemii Covid-19. Jednak w 2022 i 2023 roku wskaźnik ten uległ poprawie, co może świadczyć o podjęciu efektywnych działań w zakresie wsparcia osób bezrobotnych na terenie Gminy.

Ryc. 15. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Poniec na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując strukturę bezrobotnych w powiecie gostyńskim w 2024 roku zauważyć można, że największy udział wśród osób bezrobotnych stanowią kobiety (ok. 55%) ze względu na wiek, najwięcej osób bezrobotnych stanowią osoby w wieku 35-44 (ok. 24% bezrobotnych w powiecie), z kolei pod względem wykształcenia, najwięcej osób bezrobotnych w powiecie posiada wykształcenie zasadnicze zawodowo/branżowe (ok. 37%). Znacząca pod względem wielkości jest także grupa osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym lub poniżej, która stanowi ok. 23% osób bezrobotnych. Warto zwrócić uwagę na to, iż w powiecie gostyńskim blisko 21% bezrobotnych pozostaje bez zatrudnienia powyżej 24 miesięcy.

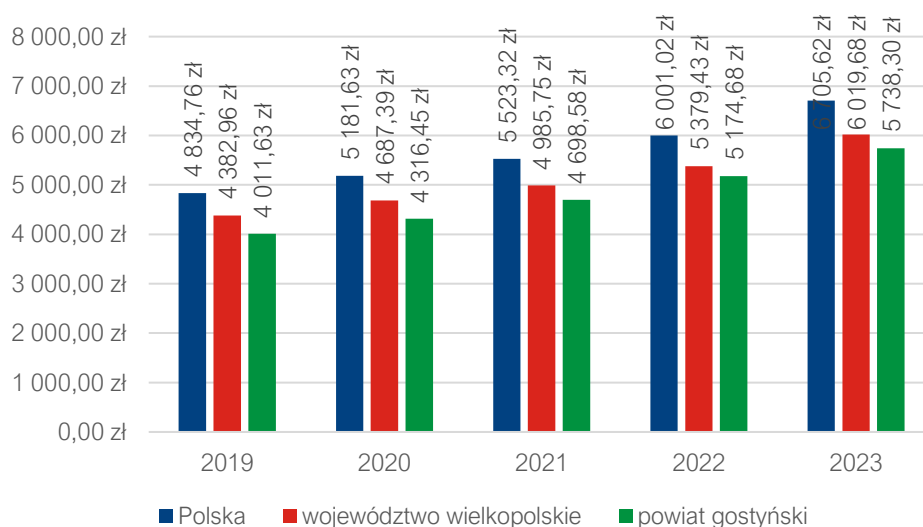
Tab. 14. Struktura bezrobotnych w powiecie gostyńskim (stan na 31.10.2024 r.)

		Ogółem	w tym kobiety
Bezrobotni zarejestrowani ogółem		1487	818
Czas pozostawania bez pracy w m-c	do 1	186	82
	1-3	302	137
	3-6	225	109
	6-12	246	138
	12-24	220	148
	powyżej 24	308	204
Wiek	18-24	295	169
	25-34	351	239
	35-44	352	215
	45-54	264	134
	55-59	137	61
	60 lat i więcej	88	0
Wykształcenie	wyższe	104	72
	policealne i średnie zawodowe/branżowe	320	191
	średnie ogólnokształcące	181	130
	zasad. zawodowo/branżowe	546	279
	gimnazjalne/podstawowe i poniżej	336	146

Źródło: Sprawozdanie z rynku pracy MRPiT-01. Powiatowy Urząd Pracy w Gostyniu.

Zgodnie z danymi z Barometru zawodów – prognozy zapotrzebowania na pracowników (<https://barometrzwawodow.pl/> [dostęp: 18.12.2024]) w 2025 roku w powiecie gostyńskim będzie występował deficyt poszukujących pracy m.in. wśród zawodów takich jak lekarze, elektrycy, elektromechanicy, spawacze czy zaopatrzeniowcy i dostawcy.

Średnie miesięczne wynagrodzenie w jednostkach określa możliwości zarobkowe jakie potencjalnie posiadają ich mieszkańcy. Zgodnie z danymi GUS, w 2023 roku średnie miesięczne wynagrodzenie brutto wynosiło w powiecie gostyńskim 5 738,30 zł. Było zatem niższe niż średnia dla województwa wielkopolskiego – 6 019,68 zł i średnia krajowa 6 705,62 zł. Ze względu na systematyczny wzrost płac minimalnych w ostatnich latach, od 2019 roku średnia kraju systematycznie rośnie. Między 2019 a 2023 rokiem, średni poziom płac w powiecie wzrósł o 1 726,67 zł, w województwie o 1 636,72 zł, a w kraju o 1 870,86 zł. Zauważalne jest pogłębianie się różnic w średnich zarobkach pomiędzy wskazanymi jednostkami. W 2019 roku mieszkańcy powiatu gostyńskiego zarabiali średnio o 823,13 zł mniej niż średnia krajowa oraz o 371,33 zł mniej niż mieszkańcy województwa wielkopolskiego. W 2023 roku zarobki w powiecie gostyńskim były mniejsze o 967,32 zł względem średniej krajowej i 281,38 zł względem średniej dla województwa.

Ryc. 16. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2019-2023 dla powiatu gostyńskiego na tle województwa i kraju

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Rolnictwo

Gmina Poniec jest gminą rolniczą. Związane jest to z licznie występującymi terenami przeznaczonymi pod grunty rolne. Według Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Poniec, 60% powierzchni gleb ornych charakteryzuje się wysoką klasą bonitacyjną – klasa II – III b. Potencjał rolniczej przestrzeni produkcyjnej, określany jest przez wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej (WWRPP), który wynika z warunków naturalnych takich jak: jakość i przydatność rolnicza gleb, agroklimat, rzeźba terenu oraz stosunki wodne gleb. Wartość wskaźnika zawiera się w przedziale 19,5-120 punktów. Według Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Poniec, ogólny wskaźnik rolniczej przestrzeni produkcyjnej wg klasyfikacji IUNiG w Puławach wynosi 81,5.

Istotnym czynnikiem rozwoju rolnictwa jest wsparcie ponadlokalne, warto więc zauważyć, iż Gmina należy do Wielkopolskiej Lokalnej Grupy Działania „Kraina Lasów i Jezior”. Ponadto w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego „Wielkopolska 2020+”,

Gmina zaliczana jest do Wiejskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz Południowo-Zachodniego Obszaru Funkcjonalnego.

Warto zaznaczyć, iż na terenie Gminy swoją działalność prowadzi 420 gospodarstw rolnych, które stanowią ok. 12,74% wszystkich podmiotów zlokalizowanych w powiecie gostyńskim. W 2020 roku największy udział gospodarstw rolnych w Gminie Poniec stanowiły te o powierzchni 15 ha i więcej (29%) oraz 5-10 ha (24%). Szczególną rolę odgrywały również małe gospodarstwa rolne o powierzchni 1-5 ha, które stanowiły 22%. W tym samym roku średnia wielkość gospodarstwa rolnego na terenie Gminy Poniec wynosiła 17,77 ha, a więc o 0,10 ha więcej od średniej dla całego powiatu gostyńskiego.

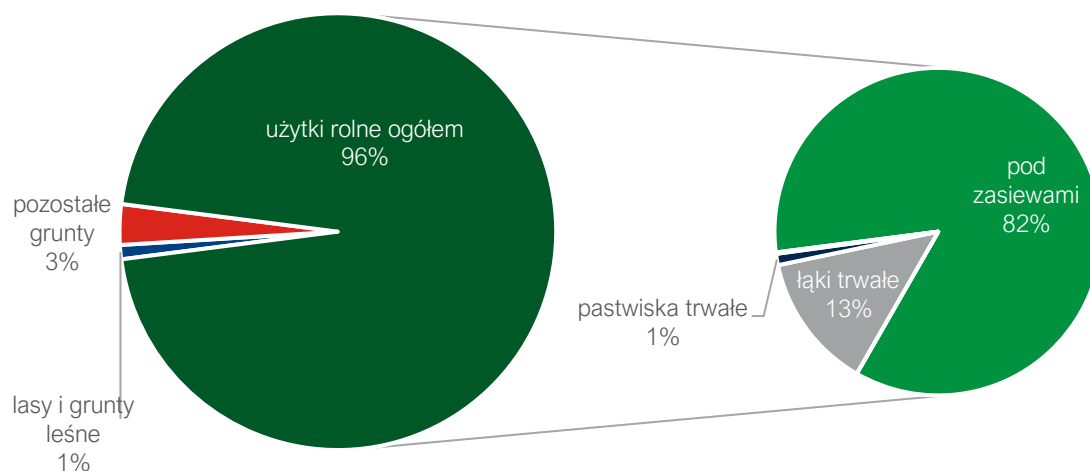
Tab. 15. Gospodarstwa rolne według grup obszarowych użytków rolnych w Gminie Poniec na tle powiatu gostyńskiego w 2020 roku

Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych	Poniec		powiat gostyński	
	Liczba podmiotów	Udział	Liczba podmiotów	Udział
ogółem	420	100%	3 296	100%
do 1 ha włącznie	15	4%	113	3%
1 - 5 ha	94	22%	849	26%
5 - 10 ha	102	24%	711	22%
10 - 15 ha	88	21%	655	20%
15 ha i więcej	121	29%	968	29%
Średnia wielkość gospodarstwa rolnego dla użytków rolnych (ha)	17,77		17,67	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powszechnego Spisu Rolnego 2020.

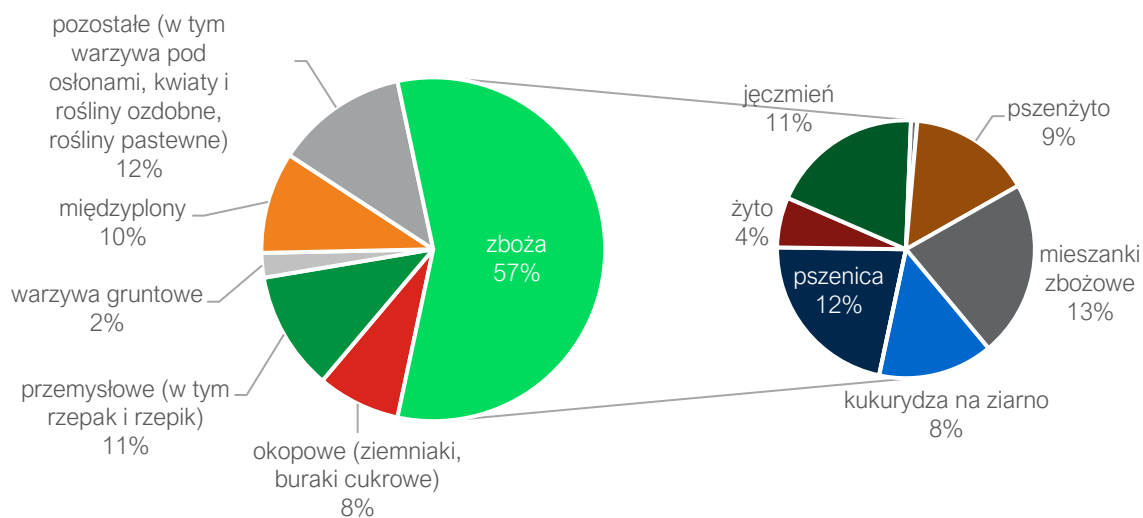
Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych jest szczególnie istotna w analizie ich dochodowości. Nadmierne rozdrobnienie determinuje brak możliwości utrzymania gospodarstwa domowego w oparciu o środki pozyskane z działalności rolniczej. Z kolei wielkopowierzchniowe gospodarstwa rolne wymagają wysokiego stopnia mechanizacji produkcji, co wiąże się z ich kapitałochłonnością. Zdecydowana większość gospodarstw rolnych wykazała dochód uzyskany z prowadzonej działalności rolniczej (414). Poddając jednak analizie również inne źródła dochodu, widoczne jest, iż gospodarstwa domowe najczęściej nie są utrzymywane tylko z prowadzonej działalności rolniczej, ale również z innych form zarobkowania. 130 gospodarstw w Gminie czerpie dochody z pracy najemnej, a 47 z pozarolniczej działalności gospodarczej. Należy również zwrócić szczególną uwagę na fakt, że 73 gospodarstwa czerpią dochody z tytułu renty lub emerytury, co oznacza, że są to gospodarstwa osób w wieku poprodukcyjnym, zajmujących się prowadzeniem gospodarstw rolnych. Potencjalnie może to również świadczyć o tym, że kolejne pokolenia nie chcą przejmować rodzinnych gospodarstw.

Zgodnie z danymi Powszechnego Spisu Rolnego 2020, łączna powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwach rolnych Gminy Poniec wyniosła wówczas ok. 7 780 ha, z czego 96% stanowiły użytki rolne. W gospodarstwach rolnych znajdujących się na analizowanym obszarze pozostałe grunty stanowiły 3% powierzchni, natomiast 1% powierzchni przeznaczony był pod lasy i grunty leśne. Z kolei analizując strukturę użytków rolnych zaobserwować można, że największą część stanowiły tereny pod zasiewami (82% użytków rolnych). Następne w kolejności były łąki trwałe – 13%. Natomiast pastwiska trwałe i pozostałe typy użytków rolnych stanowiły jednostkowo zaledwie po 1% całości użytków rolnych.

Ryc. 17. Udział powierzchni użytków gruntów rolnych w Gminie Poniec w gospodarstwach rolnych w 2020 roku
 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powszechnego Spisu Rolnego 2020.

Największą powierzchnię użytków rolnych w Gminie Poniec przeznacza się pod zasiew zbóż – 57%, z czego największą część upraw stanowią mieszanki zbożowe (13%), pszenica (12%) oraz jęczmień (11%). Znaczny udział posiada również pszenżyto (9%) oraz kukurydza na ziarno (8%).

Ryc. 18. Struktura zasiewów wybranych upraw w Gminie Poniec w 2020 roku
 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powszechnego Spisu Rolnego 2020.

Według Studium Uwarunkowań i Kierunków Gminy Poniec, potencjał środowiska rolniczego sytuuje gminę na stosunkowo wysokim miejscu w województwie. Gmina w dotychczasowym rozwoju posiada pozytywne efekty i tradycje w uprawie zbóż, ziemniaka, pasz, hodowli bydła mlecznego i trzody chlewnej. Należy umacniać i propagować ten kierunek produkcji.

2.2. Infrastruktura i środowisko

Urządzenia sieciowe

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, zadania własne gminy obejmują między innymi kwestie związane z wodociągami i zaopatrzeniem w wodę, kanalizację czy zaopatrzeniem w gaz.

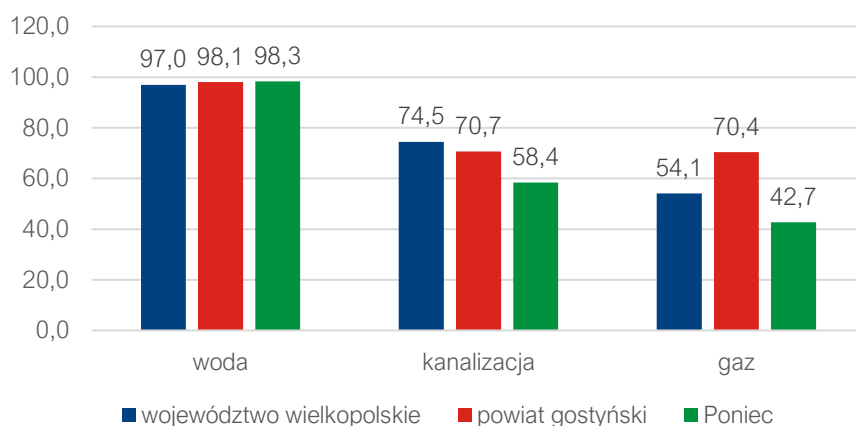
Podmiotem odpowiedzialnym za bieżące utrzymanie i konserwację sieci i urządzeń sieciowych w Gminie Poniec jest Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Poniecu z/s w Drzewcach. Według Głównego Urzędu Statystycznego, udział mieszkańców mających dostęp do sieci wodociągowej w 2023 roku wynosił 98,3%, jest to wynik wyższy od wskaźnika do województwa wielkopolskiego (97%) oraz powiatu gostyńskiego (98,1%). Głównym problemem w zakresie funkcjonowania gminnej sieci wodociągowej są problemy związane z wydajnością sieci. Do najważniejszych działań w zakresie rozwoju sieci wodociągowej zalicza się modernizację infrastruktury wodociągowej oraz budowę stacji uzdatniania wody.

Na terenie Gminy Poniec działają dwie oczyszczalnie ścieków: mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków typu PS 600/OS w Poniecu, obsługująca Poniec, Śmiłowo i Wydawy oraz oczyszczalnia komunalno-przemysłowa w Rokosowie do której odprowadzane są ścieki z miejscowości Drzewce, Rokosowo, Łęka Wielka oraz Bączylas. Zgodnie z danymi GUS, w 2023 roku 58,4% mieszkańców Gminy ma zapewniony dostęp do sieci kanalizacji, co powoduje zauważalną różnicę w porównaniu do powiatu gostyńskiego (70,7%) i województwa wielkopolskiego (74,5%).

Mieszkańcy nieposiadający dostępu do sieci kanalizacyjnej do odprowadzania nieczystości ciekłych wykorzystują zbiorniki bezodpływowe bądź przydomowe oczyszczalnie ścieków. Gmina Poniec prowadzi program dotacji na budowę przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków w okresie od 2017 do 2024r. Zrealizowano budowę 187 przydomowych oczyszczalni, a łączna kwota dotacji wyniosła 1 493 836,11 zł. Do najważniejszych działań w zakresie rozwoju sieci kanalizacyjnej zalicza się modernizację oczyszczalni ścieków.

Zgodnie z danymi GUS, w 2023 roku dostęp do sieci gazowej posiadało 42,7% mieszkańców Gminy Poniec, co generuje różnicę pomiędzy województwem (54,1%) oraz powiatem (70,4%).

Na poniższej rycinie przedstawiono szczegółowe dane GUS, prezentujące udział korzystających z instalacji sieciowych w Gminie Poniec na tle powiatu gostyńskiego oraz województwa wielkopolskiego w 2023 roku.

Ryc. 19. Udział korzystających z instalacji sieciowych w Gminie Poniec w 2023 roku na tle powiatu i województwa
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Ochrona środowiska i odnawialne źródła energii

Obserwowane i wciąż narastające zmiany klimatyczne związane z antropopresją i emisją zanieczyszczeń do środowiska wymuszają podejmowanie działań zmierzających do ich ograniczania. Na obszarach miejskich oraz wiejskich związane jest to głównie z potrzebą stopniowej transformacji energetycznej, a także ograniczaniem emisyjności źródeł ciepła. Działania te podejmowane są w drodze wdrażanych i rozwijanych systemów: kontroli, wsparcia lub wymiany źródeł ciepła, edukacji ekologicznej mieszkańców, a także rozwijania odnawialnych źródeł energii.

Gmina Poniec realizuje zadania własne z dziedziny ochrony środowiska na podstawie następujących dokumentów:

- o Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Poniec,
- o Program Ochrony Środowiska dla Gminy Poniec na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku,
- o Program dofinansowania przydomowych oczyszczalni ścieków,
- o Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Poniec.

W Gminie Poniec prowadzona jest ewidencja źródeł ciepła, podlegająca bieżącej aktualizacji w ramach Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB). Najpowszechniej używanym źródłem ciepła w Gminie Poniec wciąż pozostają kotły/piece na paliwo stałe – 56,46% wszystkich zewidencjonowanych źródeł ciepła. Drugim najpopularniejszym rozwiązaniem są kotły gazowe – 22,17% wszystkich zewidencjonowanych źródeł ciepła.

Tab. 16. Ewidencja źródeł ciepła w Gminie Poniec według stanu na rok 2023

Źródło ciepła	Udział [%]
kotłów gazowych	22,17%
kotłów/pieców na paliwo stałe	56,46%
ogrzewanie elektryczne	11,68%
pompa ciepła	1,93%
kotły olejowe	0,20%
kolektory słoneczne	0,81%

ciepło systemowe	0,0%
biomasa	6,74%
inne	0,01%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Poniecu.

Co istotne, jakość powietrza na terenie Gminy kontrolowana jest poprzez stację monitoringu jakości powietrza, która zlokalizowana jest na ratuszu w Poniecu. Czujnik rejestruje w czasie rzeczywistym stężenie pyłu PM10, temperaturę powietrza atmosferycznego, wilgotność powietrza, ciśnienie atmosferyczne oraz pyłu PM1.

Kluczowym narzędziem kontroli nad zrównoważonym rozwojem i ochroną środowiska są decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. W latach 2018-2024 na terenie Gminy wydano 45 decyzji, wśród nich można wymienić:

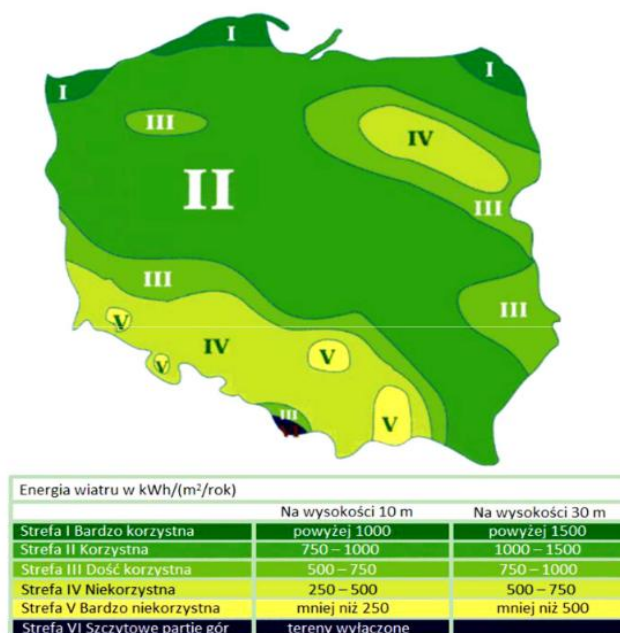
- o Utworzenie punktu zbierania odpadów w miejscowości Łęka Wielka, gm. Poniec,
- o Rozbudowę chlewni o obsadę zwierząt do 52,92 DJP zlokalizowanej w miejscowości Żytowiecko, gm. Poniec,
- o Eksploatację odkrywkową kruszywa naturalnego PONIEC HUTA w jego nowych granicach, planowanego w obrębie działek ewidencyjnych nr 336, 365/1, 765 oraz 766 położonych na gruntach miejscowości Śmiłowo gm. Poniec, pow. gostyński, woj. wielkopolskie,
- o Budowę ulic wraz z oświetleniem ulicznym na osiedlu Berlinek III w Poniecu, realizowanego na działkach o nr ewid. 581, 640/1, 640/6, 640/7, 640/8, 640/44, 640/65, 640/66, 645, 646, 647, 648, 649, 671 i 1190/2 obręb Poniec oraz działce o nr ewid. 868/2 obręb Wydawy,
- o Budowę Elektrowni Słonecznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na działce nr ewid. 162, 165 (obrub 0006) w miejscowości Janiszewo, Gmina Poniec.

W ramach podniesienia świadomości ekologicznej, na terenie Gminy odbywają się różnorodne wydarzenia ekologiczne, wśród nich warto wyróżnić:

- o **Akcję „Drzewko za makulaturę”** – inicjatywa ta miała na celu promocję gospodarki o obiegu zamkniętym i powstała w związku z obchodami Międzynarodowego Dnia Lasów. Uczestnicy akcji w zamian za oddanie makulatury o wadze min. 10 kg otrzymywali sadzonkę.
- o **Dzień Wody w Poniecu** – głównym celem wydarzenia było zwiększenie świadomości ekologicznej, w szczególności związanej z racjonalnym gospodarowaniem wodą. W tym dniu uczestnicy mogli zapoznać się z interesującymi stoiskami, wziąć udział w zajęciach kreatywnych oraz konkursach z nagrodami. W akcję zostały zaangażowane przedszkola oraz szkoły z terenu Gminy.

Na przestrzeni ostatnich lat temat zrównoważonego rozwoju oraz transformacji energetycznej stał się nieodłącznym elementem debaty publicznej. W związku z tym, coraz większy nacisk kładziony jest na osiągnięcie neutralności energetycznej oraz dekarbonizację gospodarki, czego efektem jest stopniowe zwiększanie nakładów inwestycyjnych na rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE). Ze względu na specyficzne uwarunkowania geograficzne Polski, najszybciej rozwijającymi się gałęziami OZE są technologie wykorzystujące potencjał wiatrowy, słoneczny oraz geotermalny.

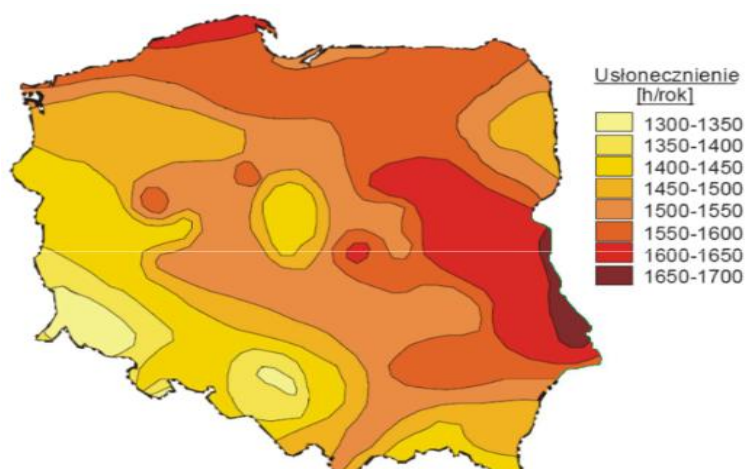
Poniższa rycina przedstawia rozkład energii wiatrowej w Polsce na wysokości 10 i 30 metrów w podziale na 6 stref. Gmina Poniec zlokalizowana jest na obszarze Strefy III, która charakteryzuje się dość korzystnymi warunkami wietrznymi – potencjał energetyczny wskazanego obszaru mieści się w zakresie 500-750 kWh/(m²/rok) na wysokości 10 metrów oraz 750-1000 kWh/(m²/rok) na wysokości 30 metrów. Oznacza to, że Gmina Poniec charakteryzuje się dobrymi warunkami do lokalizowania na jej terenie siłowni wiatrowych.

Ryc. 20. Energia wiatru w Polsce w kWh/(m²/rok) na wysokości 10 i 30 metrów

Źródło: „Energia & Przemysł” – marzec 2007, na podstawie danych prof. Haliny Lorenc, IMGW-PIB.

Poniższa rycina przedstawia średnie roczne sumy nasłonecznienia w Polsce, które odzwierciedlają potencjał do rozwoju energetyki słonecznej w poszczególnych regionach kraju. Gmina Poniec położona jest w obszarze zachodnim, dla którego średnie sumy usłonecznienia w ciągu roku zawierają się w przedziale 1450-1550 h/rok. Są to warunki dość korzystne, które umożliwiają rozwój energetyki słonecznej.

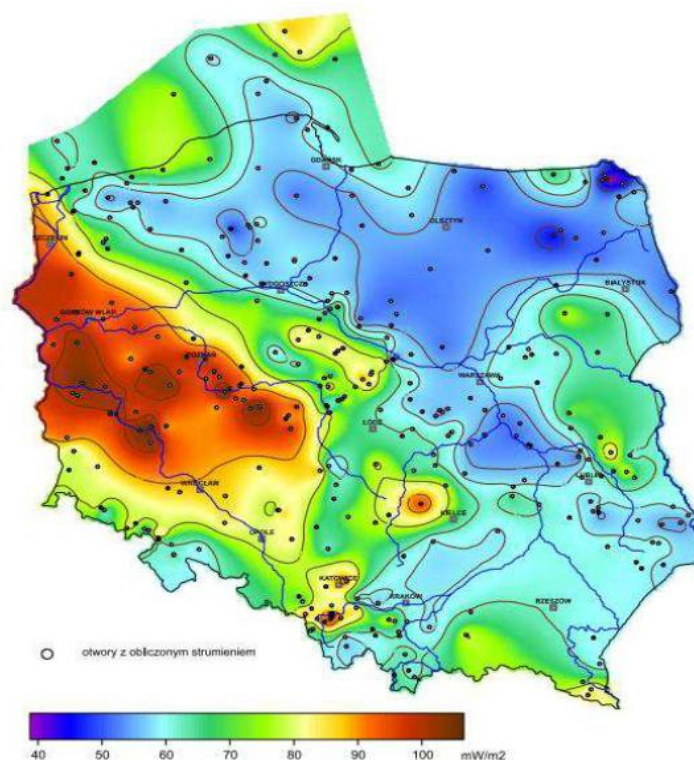
Ryc. 21. Średnie roczne sumy usłonecznienia w Polsce

Źródło: „Energia & Przemysł” – marzec 2007, na podstawie danych prof. Haliny Lorenc, IMGW-PIB.

Energia geotermalna rozumiana jest jako energia cieplna wnętrza Ziemi. W zależności od głębokości, z której eksploatowana jest energia geotermalna wyróżnia się:

- geotermię płytką (energia pobierana jest z głębokości do 100 m za pomocą pomp ciepła),
- geotermię głęboką (energia pobierana jest z wnętrza Ziemi, na głębokości kilku kilometrów).

Gmina Poniec położona jest na obszarze, który charakteryzuje się korzystnym potencjałem do budowy instalacji geotermalnych.

Ryc. 22. Mapa rozkładu gęstości ziemskiego strumienia ciepłego na obszarze Polski

Źródło: <https://www.mos.gov.pl/> (Szewczyk & Gientka, 2009).

Analiza powyższych danych pozwala stwierdzić, że Gmina Poniec charakteryzuje się korzystnymi warunkami do rozwoju OZE, w szczególności instalacji geotermalnych i fotowoltaicznych.

Gospodarka odpadami

Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności tworzą warunki do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy lub zapewniają wykonanie tych prac przez tworzenie odpowiednich jednostek organizacyjnych.

W Gminie Poniec podmiotem odpowiedzialnym za odbiór i wywóz odpadów od właścicieli nieruchomości na terenie Gminy jest Komunalny Związek Gmin Regionu Leszczyńskiego. Celem działania Związku jest wspólne wykonywanie zadań publicznych w zakresie tworzenia warunków niezbędnych do utrzymania czystości i porządku na terenach gmin uczestników

Związku, w dziedzinie gospodarki odpadami komunalnymi. Odpady komunalne odbierane od właścicieli nieruchomości z terenu Komunalnego Związku Gmin Regionu Leszczyńskiego przekazywane są do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów - Zakład Zagospodarowania Odpadów w Trzebani (gmina Osieczna).

Na terenie Gminy funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), z którego mogą skorzystać mieszkańcy Gminy Poniec znajduje się przy ulicy Krobskiej 39 w Poniecu. PSZOK pozostaje czynny przez cały rok, we wtorki i soboty w godzinach 10-14 oraz w czwartki w godzinach 14-18. Działalność PSZOK ma zapewnić prawidłowe gospodarowanie przez mieszkańców odpadami wielkogabarytowymi, budowlanymi, czy potencjalnie niebezpiecznymi (przeterminowane leki, baterie). Należy jednak pamiętać, iż PSZOK również nie przyjmuje wszystkich rodzajów odpadów od osób prywatnych, a jedynie te wyszczególnione w regulaminie funkcjonowania punktu.

Odbiór odpadów komunalnych bezpośrednio z nieruchomości mieszkaniowych odbywa się z podziałem na dwie grupy miejscowości i z podziałem na siedem frakcji odpadów: odpady komunalne zmieszane, bioodpady, popiół, metale i tworzywa sztuczne, papier, szkło oraz odpady wielkogabarytowe i zużyty sprzęt. Częstotliwość odbioru odpadów zależna jest od pory roku, w związku z tym wyznaczana jest w Harmonogramie odbioru odpadów.

Według Harmonogramu wywozu odpadów komunalnych w okresie 01.01.2025 r. – 30.06.2025 r. została ona określona następująco:

- odpady komunalne zmieszane – 2-3 razy w miesiącu,
- bioodpady – 2-3 razy w miesiącu,
- popiół – 1-3 razy w miesiącu,
- metale i tworzywa sztuczne – 1-2 razy w miesiącu,
- papier – 1 raz w miesiącu,
- szkło – 1 raz w miesiącu,
- odpady wielkogabarytowe i zużyty sprzęt – 1 raz na 6 miesięcy.

Z kolei w poniższej tabeli przedstawiono dane z zakresu gospodarki odpadami na terenie Gminy Poniec w latach 2019-2023. W analizowanych latach liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi stopniowo malała. Istotnym jest jednak fakt, iż począwszy od 2019 roku stale spada masa odbieranych odpadów zmieszanych, co przekłada się na wzrost masy odpadów segregowanych, których udział w ogóle odebranych odpadów w 2023 roku wyniósł 63%.

Ilość zebranych odpadów w przeliczeniu na 1 mieszkańca spadła z 0,40 Mg w 2019 roku do 0,36 Mg w 2023 roku. W Gminie Poniec maleje również poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, który na koniec 2023 roku wynosił 35,78% i był nieznacznie wyższy niż wymagany (poziom wymagany wynosi >35%).

Pomimo tego, Komunalny Związek Gmin Regionu Leszczyńskiego w dalszym ciągu prowadzi działania mające zwiększyć masę prawidłowo wysegregowanych odpadów komunalnych przez właścicieli nieruchomości, a co za tym idzie masę odpadów, które mogą zostać poddane recyklingowi. Efektem tych działań jest przyznana w 2023 roku nagroda w konkursie Puchar Recyklingu w kategorii Ekosynergia. Jest ona przyznawana najlepszemu związkowi

międzygminnemu za wybitne osiągnięcia w zakresie gospodarki odpadami. Ponadto Związek został również wyróżniony za prowadzone działania edukacyjne.

Tab. 17. Stan gospodarki odpadami w Gminie Poniec w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (os.)	6 939	6 899	6 868	6 852	6 791
Łączna ilość zebranych odpadów komunalnych (Mg), w tym:	2 754,09	2 433,59	2 596,01	2 430,98	2 458,34
<i>zmieszane</i>	2 008,80	1 225,94	1 248,93	1 226,60	842,92
<i>segregowane</i>	708,33	1 153,39	1 306,74	1 149,88	1 559,40
Udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów	26%	47%	50%	47%	63%
Ilość zebranych odpadów na mieszkańca	0,40	0,35	0,38	0,35	0,36
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (%)	<i>gmina</i>	37,71	57,12	x	x
	<i>wymagany</i>	40	50	x	x
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych (%)	<i>gmina</i>	97,43	100,5	100,23	x
	<i>wymagany</i>	60	70	70	x
Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania (%)	<i>gmina</i>	7,57	5,22	12,93	x
	<i>wymagany</i>	<40	<35	<35	x
Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (%)	<i>gmina</i>	x	x	43,66	33,29
	<i>wymagany</i>	x	x	>20	>25

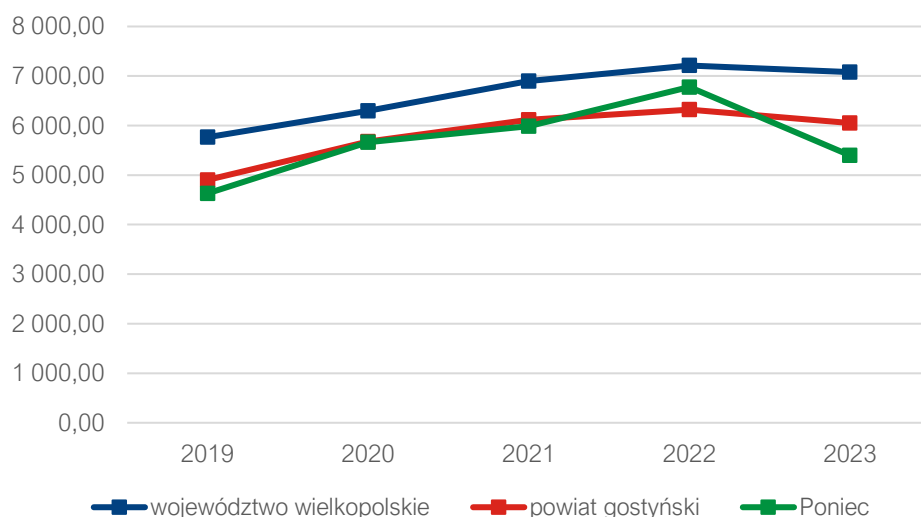
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań.

2.3. Stan finansów samorządowych

Wykonanie budżetu

Dochody budżetu Gminy Poniec od 2019 do 2022 roku stale rosły – z poziomu ok. 33 mln zł w 2018 roku do ponad 51 mln zł w 2022 roku, w 2023 roku zaobserwowano spadek o ok. 10 mln zł.

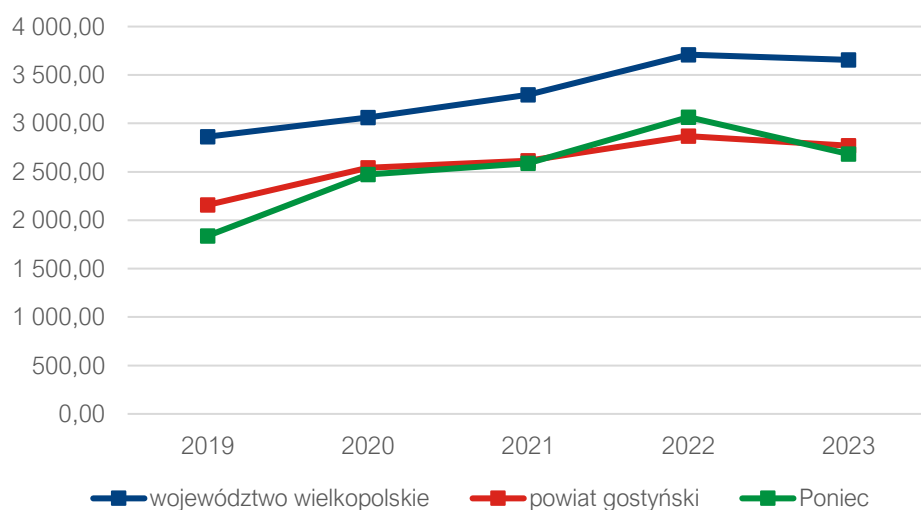
Poniższy wykres przedstawia kształtowanie się dochodów ogółem Gminy Poniec przypadających na jednego mieszkańca na tle powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego w latach 2019-2023. Na przestrzeni lat 2019-2022 wskaźnik dochodów na 1 mieszkańca w Gminie systematycznie wzrastał, a największy wzrost zanotowano w 2020 roku (o 1 032,14 zł). Jednak warto zauważyć, iż w 2023 roku zanotowano wyraźny spadek (o 1 379,13 zł). Należy podkreślić, że praktycznie w całym analizowanym okresie wartość średniego dochodu na mieszkańca w Gminie osiągała wartości zbliżone do wartości dla powiatu gostyńskiego – wyjątkiem był rok 2022, w którym wskaźnik był wyższy od średniej dla powiatu oraz rok 2023, w którym wskaźnik był znacząco niższy od średnich dla jednostek porównawczych.

Ryc. 23. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Poniec na tle powiatu i województwa w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Z kolei na poniższym wykresie przedstawiono dochody własne na 1 mieszkańca w Gminie Poniec na tle powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego w latach 2019-2023. W przypadku tego wskaźnika, wartości wskaźnika dla Gminy Poniec były zbliżone do średniej powiatu gostyńskiego – wyjątkiem był rok 2022, w którym wskaźnik był wyższy od średniej dla powiatu oraz rok 2019, w którym wskaźnik był znacząco niższy od średnich dla jednostek porównawczych.

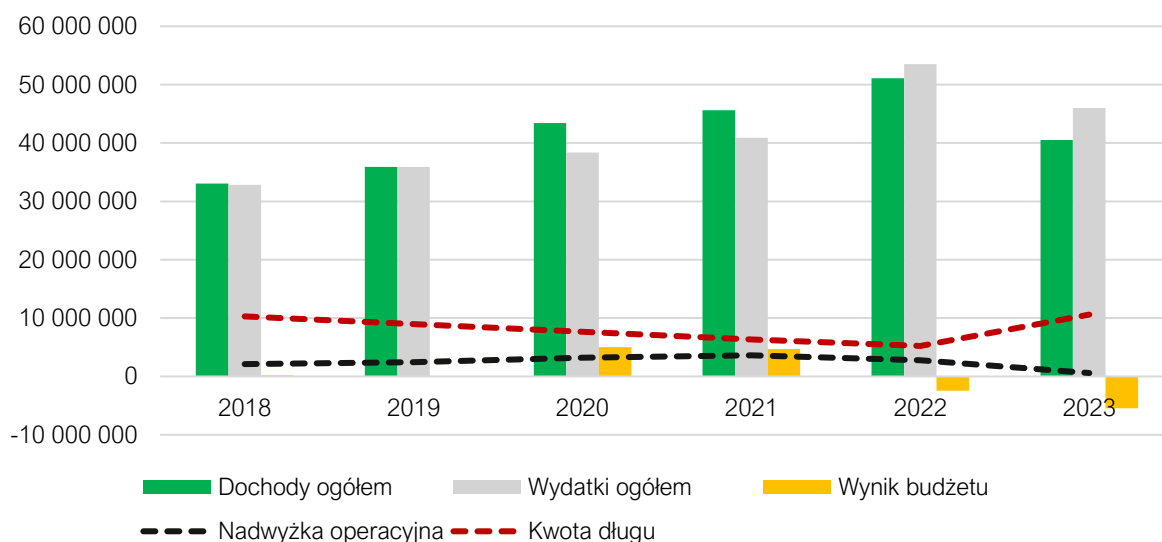
Ryc. 24. Dochody własne na 1 mieszkańca Gminy Poniec na tle powiatu i województwa w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując wykonanie budżetu Gminy Poniec zauważyć można, że w latach: 2018, 2020 i 2021 wydatki nie przekroczyły dochodów. Natomiast w pozostałych latach – 2019, 2022 i 2023 wystąpił deficyt budżetowy.

Sytuacja ta przełożyła się na kwotę długu, która w latach 2018-2023 zawierała się w przedziale ok. 5,23 mln zł do ok. 10,6 mln zł. Warto zauważyć, iż zadłużenie w Gminie Poniec, aż do 2022 corocznie ulegało spłaceniu. Nadwyżka operacyjna (dodatnia różnica pomiędzy dochodami, a wydatkami bieżącymi) utrzymywała się na względnie stałym poziomie, a wyjątek stanowił tylko

rok 2023 (ok. 588 tys. zł). Zauważalny wpływ na ich kształtowanie ma coroczne i stabilne zwiększanie się udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych, subwencji oraz dochodów z tytułu dotacji na cele bieżące.

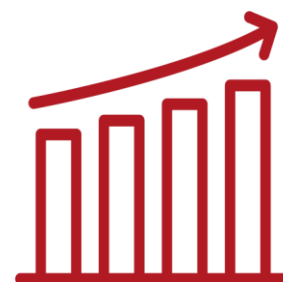
Ryc. 25. Wykonanie budżetu Gminy Poniec w latach 2018-2023

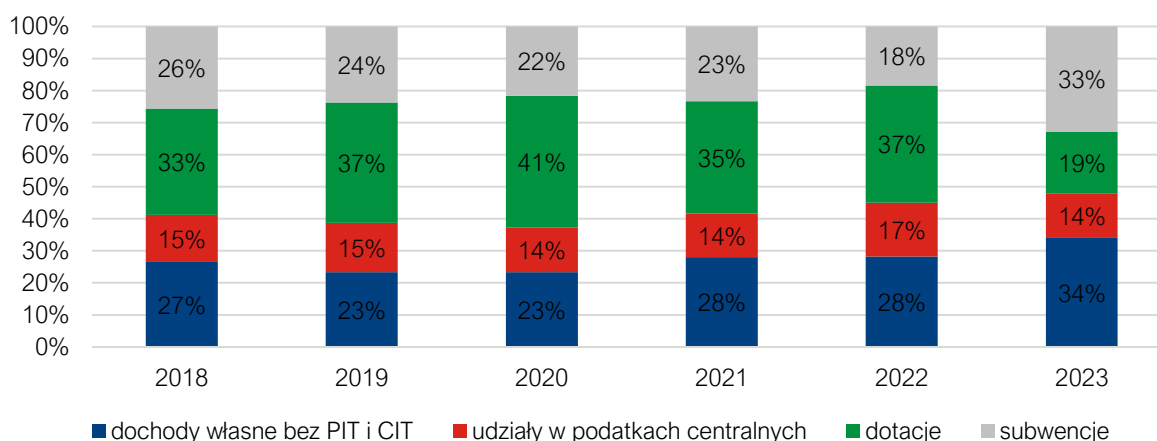
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Struktura dochodów i wydatków

Wśród dochodów budżetowych najważniejszą rolę odgrywają dochody własne, które decydują o samodzielności finansowej jednostek samorządu terytorialnego. Zalicza się do nich przede wszystkim podatki i opłaty lokalne. Dochody własne są kluczowe dla gmin, bowiem gminy mogą wpływać na ich wysokość, m.in. poprzez określanie stawek podatkowych, wprowadzanie ulg i zwolnień czy umarzanie należności. Dzięki temu jednostki samorządowe mogą oddziaływać na lokalne podmioty gospodarcze, a tym samym kreować miejscową gospodarkę.

Na poniższym wykresie przedstawiona została struktura budżetu Gminy Poniec w latach 2018-2023. Na podstawie analizy zauważyć można, że największy udział w strukturze budżetu do 2022 roku stanowiły dotacje. W latach 2019-2022 stanowiły one średnio 37% wszystkich wpływów budżetowych, a w 2023 roku, ze względu na całkowite przeniesienie wypłat z Programu Rodzina 500+/800+ do ZUS, uległy one zmniejszeniu do 19%. Natomiast w 2023 roku, kluczowym źródłem dochodów były dotacje własne bez PIT i CIT (34%) oraz subwencje (33%).

Ryc. 26. Struktura dochodów Gminy Poniec w latach 2018-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Pogłębiając analizę dochodów budżetu Gminy Poniec, największy wpływ na wynik budżetu miał udział Gminy w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT), który w latach 2018-2023 zawierał się w przedziale od 4,8 mln zł do 8,4 mln zł. Różnice te były spowodowane zmianą polityki fiskalnej na poziomie państwa. Kolejnym znaczącym źródłem dochodów był podatek od nieruchomości, który ulegał stopniowemu wzrostowi, a w 2023 roku wyniósł ponad 7,3 mln zł. Istotnymi źródłami dochodów Gminy Poniec w latach 2018-2023 były również dochody z podatku rolnego (ok. 1,4 mln zł średniorocznie), z podatku od czynności cywilnoprawnych (ok. 294 tys. zł średniorocznie) oraz z udział w podatku dochodowym od osób prawnych (CIT) (ok. 104 tys. zł średniorocznie). Istotną kwestią, na którą należy zwrócić uwagę jest pojawienie się wpływów z opłaty eksploatacyjnej od 2022 roku.

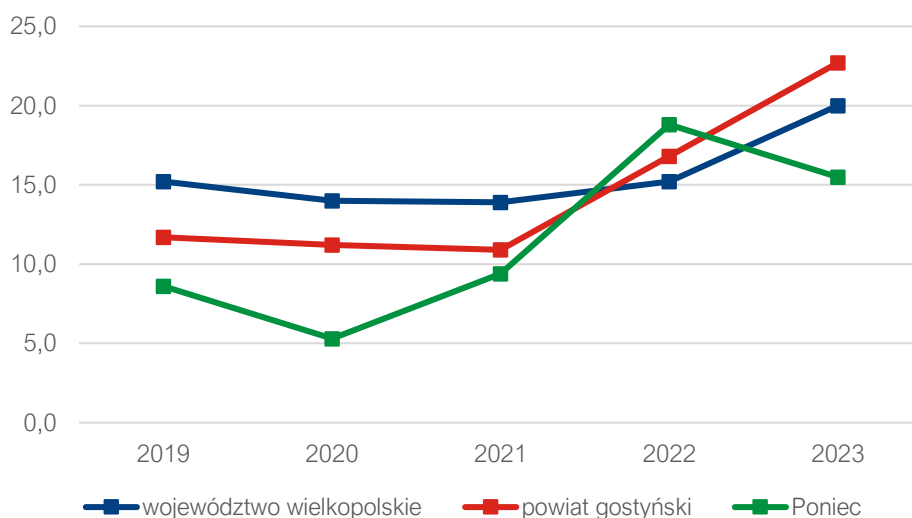
Tab. 18. Dochody podatkowe Gminy Poniec w latach 2018-2023

		2018	2019	2020	2021	2022	2023
PIT	wykonanie	4 839 123,00	5 463 845,00	5 942 589,00	6 073 238,00	8 431 902,57	5 424 025,00
CIT	wykonanie	39 906,33	55 389,89	116 258,22	123 941,14	113 289,76	177 809,00
podatek rolny	wykonanie	1 323 311,24	1 248 361,11	1 458 297,56	1 432 847,10	1 485 008,10	1 785 977,12
podatek od nieruchomości	wykonanie	4 877 801,35	5 384 125,15	6 215 974,27	5 655 620,87	5 916 123,41	7 327 816,20
podatek leśny	wykonanie	71 865,40	70 180,60	70 902,40	71 836,60	76 711,80	115 751,80
podatek od środków transportowych	wykonanie	64 849,39	62 516,00	72 838,90	89 777,51	153 906,23	97 167,52
podatek od osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	wykonanie	4 888,70	7 497,02	6 907,28	5 298,17	15 095,43	10 460,21
podatek od czynności cywilnoprawnych	wykonanie	232 116,44	210 657,17	324 924,43	310 999,11	325 422,75	363 846,10
wpływy z opłaty skarbowej	wykonanie	28 507,00	26 704,00	30 545,00	34 054,00	26 985,00	29 976,81
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	wykonanie	0,00	0,00	0,00	0,00	200,00	4 140,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Na poniższym wykresie przedstawiony został udział wydatków inwestycyjnych w ogólnych wydatkach Gminy Poniec w latach 2019-2023 na tle powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego. Na podstawie analizy danych zauważyć można, że Gmina w analizowanym

okresie osiąga znacznie niższe wyniki w porównaniu do wskaźników jednostek porównawczych. Wyjątek stanowił 2022 rok, w którym Gmina osiągnęła najwyższą wartość wskaźnika na poziomie 18,8%. Związane było to z przeprowadzeniem inwestycji m.in. takich jak: budowa sieci sanitarnej, deszczowej oraz wodociągowej na osiedlu Berlinek III w Poniecu, budowa wraz z przebudową Szkoły Podstawowej im. gen. Stefana „Grota” Roweckiego w Żytowiecku oraz przebudowa ul. Akacjowej, Lipowej, Kasztanowej, Świerkowej, Wierzbowej i Dębowej w Poniecu. W związku z tym, wydatki majątkowe w Gminie Poniec w 2022 roku wyniosły 10 070 304 zł, natomiast w 2023 roku 7 125 072 zł.

Ryc. 27. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Poniec na tle powiatu i województwa
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Fundusze Europejskie

Środki zewnętrzne stanowią istotny element dofinansowania bieżącej działalności oraz inwestycji jednostek samorządu terytorialnego.

Gmina Poniec w latach 2014-2027 pozyskała dofinansowanie z środków funduszy europejskich na trzy projekty. Zgodnie z serwisem www.mapadotacji.gov.pl, łączna wartość dofinansowania projektów wynosiła ponad 2,08 mln zł i przeznaczona była głównie na projekty społeczne. Szczegóły zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tab. 19. Projekty dofinansowane z Funduszy Europejskich w latach 2014-2020

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Program	Wartość dofinansowania
Fundusze Europejskie na lata 2014-2020				
1.	Nie jesteśmy sami – kompleksowy program wsparcia osób niesamodzielnych i niepełnosprawnych z gminy Poniec	Gmina Poniec	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020	850 272,68 zł
2.	Klub Aktywnych w Poniecu	Gmina Poniec	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020	661 602, 17 zł
Fundusze Europejskie 2021-2027				

3.	Razem możemy więcej – program rozwoju usług społecznych w Gminie Poniec	Gmina Poniec/ Ośrodek Pomocy Społecznej w Poniecu	Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027	573 842, 50 zł
----	---	--	---	----------------

Źródło: www.mapadotacji.gov.pl

Rządowy Fundusz Polski Ład

Rządowy Fundusz Polski Ład jest to Program Inwestycji Strategicznych, który ma na celu zwiększenie skali inwestycji publicznych przez bezzwrotne dofinansowanie inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Program realizowany jest poprzez promesy inwestycyjne udzielane przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Gmina Poniec pozyskała dotacje na inwestycje na łączną kwotę ok. 27,4 mln zł. Projekty, na których realizację Gmina pozyskała dofinansowanie, przedstawiono w tabeli poniżej.

Tab. 20. Projekty dofinansowane z Rządowego Funduszu Polski Ład w latach 2021-2023

Wnioskodawca	Inwestycja	Kwota przyznanego dofinansowania
Gmina Poniec	Budowa sieci sanitarnej, deszczowej oraz wodociągowej na osiedlu Berlinek III w Poniecu	2 280 000 zł
Gmina Poniec	Budowa wraz z przebudową dróg, chodników oraz parkingów na terenie Gminy Poniec	7 410 000 zł
Gmina Poniec	Przebudowa budynków oświatowych w Poniecu	4 207 500 zł
Gmina Poniec	Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody Drzewce oraz infrastruktury – wodnościekowej na terenie Gminy Poniec	2 940 000 zł
Gmina Poniec	Przebudowa ulicy Ogrodowej w Poniecu	1 960 000 zł
Gmina Poniec	Modernizacja Kościoła pw. Chrystusa Króla w Poniecu	980 000 zł
Gmina Poniec	Przebudowa drogi powiatowej nr 4906P	5 700 000 zł
Gmina Poniec	Przebudowa dróg i chodników w miejscowości Żytwiecko	1 900 000 zł

Źródło: opracowanie własne.

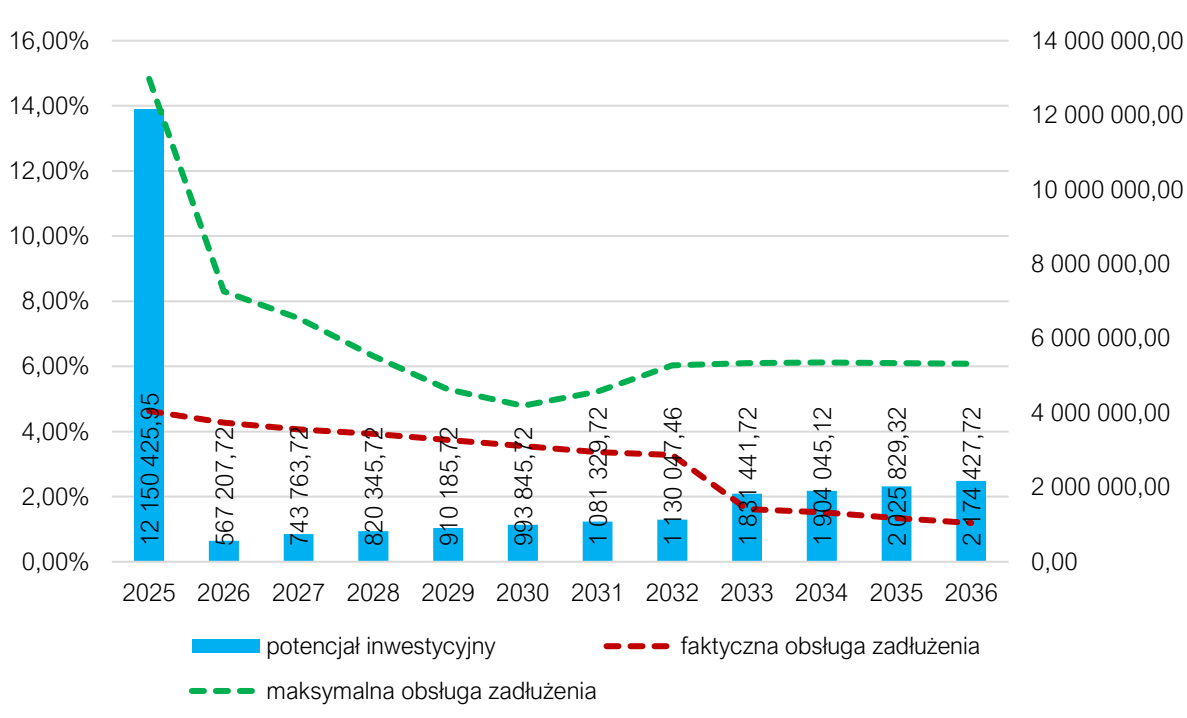
Potencjał inwestycyjny

Wykres poniżej przedstawia kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Poniec na lata 2025-2036 zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową Gminy Poniec na lata 2024-2043, przyjętą Uchwałą Nr VIII/58/2024 Rady Miejskiej w Poniecu z dnia 20 grudnia 2024 roku w sprawie zmian w uchwale Rady Miejskiej w Poniecu nr LIII/432/2023 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Poniec na lata 2024-2043. Pozwala on na ocenę możliwości inwestycyjno-kredytowych Gminy w przyszłości.

Zgodnie z art. 243 Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, dopuszczalna wartość spłaty zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego w danym roku (faktyczna obsługa zadłużenia) nie może przekroczyć indywidualnie liczonego, maksymalnego wskaźnika obsługi

zadłużenia. Na podstawie poniższego wykresu stwierdzić można, że Gmina Poniec w perspektywie do 2036 roku wykazuje zdolność do obsługi dodatkowych zobowiązań.

Poniższy wykres prezentuje także potencjał inwestycyjny, rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów). W perspektywie do 2036 roku Gmina Poniec będzie miała do dyspozycji środki finansowe w kwocie około 26,33 mln zł, z czego ok. 12,15 mln zł przeznaczonych będzie na finansowanie inwestycji zaplanowanych w 2025 roku.

Ryc. 28. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Poniec na lata 2025-2036

Źródło: opracowanie własne na podstawie Uchwały Nr VIII/58/2024 Rady Miejskiej w Poniecu z dnia 20 grudnia 2024 roku w sprawie zmian w uchwale Rady Miejskiej w Poniecu nr LIII/432/2023 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Poniec na lata 2024-2043.

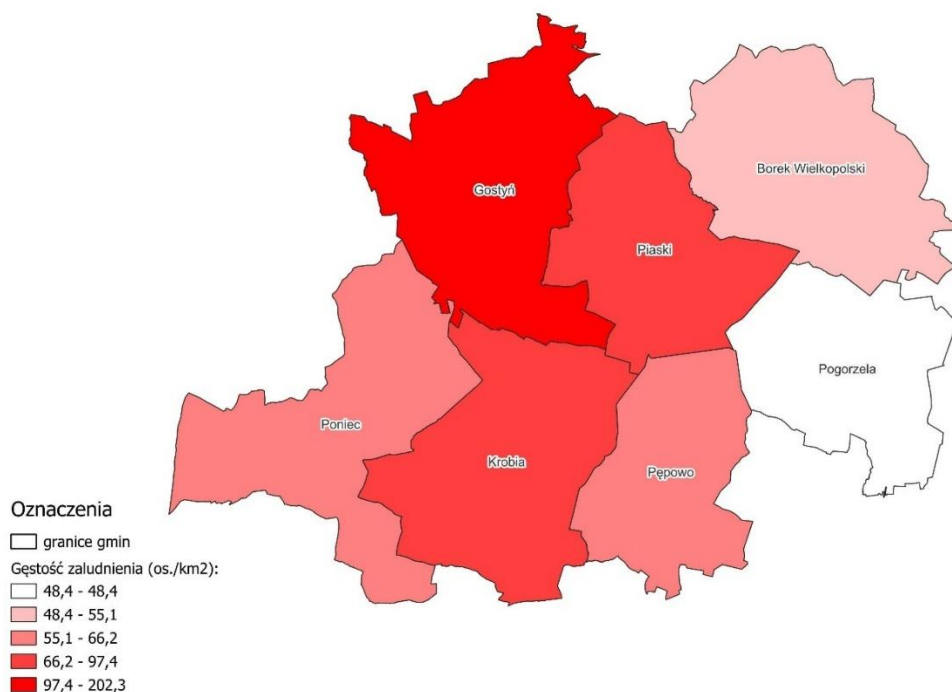
CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY

2.1. Demografia

Demografia stanowi jeden z kluczowych czynników decydujących o rozwoju jednostki terytorialnej.

Analiza sytuacji demograficznej w Gminie Poniec poczyniona została w oparciu o dane uzyskane z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, które mogą się nieznacznie różnić od danych zawartych w gminnej ewidencji ludności ze względu na stosowanie odmiennej metodyki obliczeń. W GUS bilanse liczby ludności w gminach opracowane są w oparciu o wyniki Narodowych Spisów Powszechnych z uwzględnieniem zmian spowodowanych ruchem naturalnym (urodzeniami i zgonami), migracjami ludności (na pobyt stały i czasowy) oraz przemieszczeniami związanymi ze zmianami administracyjnymi. Dane o zarejestrowanych urodzeniach i zgonach pochodzą z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, a źródłem danych o zameldowaniach na pobyt stały w gminie jest rejestr PESEL (od 2006 roku). Mimo niewielkich rozbieżności pomiędzy gminną ewidencją a danymi GUS, analiza pozwala na zbadanie trendów i prognozowanie zmian w strukturze demograficznej.

Na poniższej rycinie przedstawiono gęstość zaludnienia w gminach powiatu gostyńskiego w 2023 roku. Według danych GUS, Gmina Poniec w 2023 roku liczyła 7 476 mieszkańców, co w przeliczeniu na powierzchnię dawało wartość wskaźnika gęstości zaludnienia na poziomie 56,6 os./km². W porównaniu z resztą gmin powiatu gostyńskiego była to trzecia najniższa wartość tego wskaźnika – wyższe wartości posiadały: gmina Pępowo (66,2 os./km²), gmina Piaski (81,8 os./km²), gmina Krobia (97,4 os./km²) oraz gmina Gostyń (202,3 os./km²).

Ryc. 29. Gęstość zaludnienia w powiecie gostyńskim w 2023 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

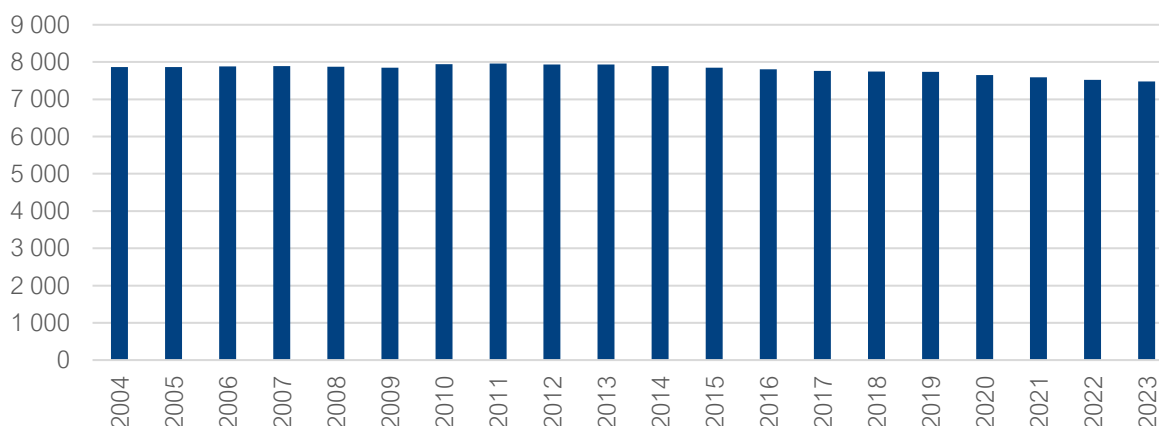
W poniższej tabeli umieszczone zostały dane dotyczące zmiany liczby ludności w powiecie gostyńskim w latach 2019-2023 wraz ze średnią dynamiką zmian oraz udziałem mieszkańców gmin w stosunku do całkowitej liczby osób zamieszkujących powiat. Na przestrzeni analizowanych lat, liczba ludności w powiecie odznaczała się powolnym trendem malejącym (średnia dynamika na poziomie 99,2%) – zanotowano spadek o 2 009 mieszkańców. Tendencję obserwowaną w powiecie obserwuje się także we wszystkich gminach powiatu. Liczba mieszkańców w Gminie Poniec w latach 2019-2023 średniorocznie malała – średnia dynamika zmian wyniosła 99,2%, co oznaczało spadek o 258 mieszkańców. Ludność zamieszkująca Gminę Poniec, stanowiła w 2023 roku 10% wszystkich mieszkańców powiatu. Szczegóły zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tab. 21. Zmiany liczby ludności w powiecie gostyńskim 2019-2023

JST	2019	2020	2021	2022	2023	udział w 2023 r.	średnia dynamika
powiat gostyński	75 908	74 623	74 196	73 899	73 516	100%	99,2%
Borek Wielkopolski	7 473	7 234	7 151	7 075	7 032	10%	98,5%
Gostyń	28 192	28 028	27 943	27 908	27 763	38%	99,6%
Krobia	12 994	12 730	12 687	12 658	12 609	17%	99,3%
Pępowo	5 948	5 841	5 794	5 773	5 729	8%	99,1%
Piaski	8 630	8 393	8 332	8 269	8 239	11%	98,9%
Pogorzela	4 937	4 750	4 697	4 691	4 668	6%	98,6%
Poniec	7 734	7 647	7 592	7 525	7 476	10%	99,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Również w szerszej, dwudziestoletniej perspektywie czasowej, przypadającej na lata 2004-2023, obserwowany jest stopniowy, powolny spadek liczby ludności w Gminie Poniec. Spadek liczby ludności, coraz bardziej intensywny od 2011 roku stanowi negatywną tendencję demograficzną. Sytuacja ta wynika z postępujących procesów demograficznych występujących od początku XXI w. w całym kraju. W Gminie Poniec liczba ludności zmniejszyła się z 7 863 mieszkańców w 2004 roku do 7 476 w 2023 roku. Szczegółowe wartości zostały przedstawione na rycinie poniżej.

Ryc. 30. Liczba ludności Gminy Poniec w latach 2004-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zachodzące w Gminie procesy demograficzne uzależnione są w dużej mierze od przyrostu naturalnego oraz salda migracji. Wskaźnik przyrostu naturalnego w województwie wielkopolskim w 2023 roku kształtował się na poziomie ujemnym (-2,18). Taki sam proces zarejestrowano zarówno dla powiatu gostyńskiego (-2,16), jak i wszystkich gmin powiatu z wyjątkiem gminy Pępowo (0,17), co oznacza, że liczba zgonów była większa od liczby urodzeń w tych gminach. Ujemny przyrost naturalny w poszczególnych gminach w 2023 roku oscylował w przedziale od -3,87 w gminie Poniec do -1,62 w gminie Gostyń.

Kolejnym wskaźnikiem przedstawionym w poniższej tabeli jest wskaźnik salda migracji. Analiza danych wykazała, że w 2023 roku w Gminie Poniec nastąpił odpływ ludności na skutek migracji na poziomie -2,40 na 1000 mieszkańców. Oznacza to, że na każde 1000 mieszkańców Gminy przypadało 2,40 osób więcej, które wolały wyemigrować niż imigrować i osiedlić się na jej obszarze. Podobna sytuacja wystąpiła we wszystkich gminach powiatu gostyńskiego. Warto zauważyć, iż wskaźnik salda migracji dla Gminy Poniec jest niższy niż wskaźnik dla powiatu gostyńskiego (-3,11), a zarazem niższy niż wskaźnik dla województwa wielkopolskiego (0,58). Natomiast średnia zmiana wskaźnika od 2019 roku w Gminie wyniosła 0,18, w powiecie 0,07, natomiast w województwie 0,04. Oznacza to, że w 2023 roku negatywny trend migracji ludności z terenu Gminy obecnie jest mniejszy w porównaniu do 2019 roku. Biorąc pod uwagę zarówno ujemne wartości wskaźnika przyrostu naturalnego, jak również salda migracji w 2023 roku oraz średnią dynamikę obu procesów od 2019 roku, można prognozować, że ogólna liczba jej mieszkańców będzie dalej stale malała.

Tab. 22. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Gminie Poniec w latach 2019-2023 na tle powiatu i województwa

JST	przyrost naturalny na 1000 mieszkańców		saldo migracji na 1000 mieszkańców	
	2023 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2019 r.	2023 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2019 r.
województwo wielkopolskie	-2,18	-0,78	0,58	0,04
powiat gostyński	-2,16	-0,89	-3,11	0,07
Borek Wielkopolski	-2,84	-0,68	-4,41	0,97
Gostyń	-1,62	-1,06	-3,05	-0,41
Krobia	-2,22	-0,59	-2,85	-0,02
Pępowo	0,17	-0,25	-5,38	0,38
Piaski	-2,79	-1,31	-1,46	0,39
Pogorzela	-3,21	-0,90	-3,42	0,61
Poniec	-3,87	-1,00	-2,40	0,18

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W poniższej tabeli przedstawione zostały dane dotyczące udziału mieszkańców w wieku 25-34 lata w ludności ogółem oraz udziału ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Poniec na tle średnich wartości dla powiatu gostyńskiego oraz województwa wielkopolskiego. Analiza wskazanych grup wiekowych ma na celu określenie w jaki sposób rozwija się dana jednostka terytorialna pod względem potencjału demograficznego. Osoby w wieku 25-34 lat zwane również osobami w wieku kreatywnym, stanowią bowiem grupę, która w znaczny sposób wpływa na kształt lokalnej sytuacji demograficznej – osoby znajdujące się w tym przedziale

wiekowym są najbardziej skłonne do założenia rodziny, wyboru „miejsca do życia”, kupna mieszkania oraz podjęcia stałej pracy, a co za tym idzie zapewnienia zastępowalności pokoleń. Z kolei wysoki odsetek seniorów w danej społeczności wiąże się z koniecznością zwiększenia wydatków w takich obszarach jak opieka społeczna oraz dostosowanie infrastruktury do ich potrzeb oraz problemami związanymi z brakiem zastępowalności pokoleń na rynku pracy.

W 2019 roku odsetek mieszkańców w wieku kreatywnym na terenie Gminy Poniec wyniósł 15,52%. Wynik ten był niższy niż średnia dla powiatu gostyńskiego (15,39%), jednak wyższy od wyniku województwa wielkopolskiego (14,46%). Z kolei w 2023 roku wartość tego wskaźnika dla analizowanej jednostki kształtowała się na poziomie 12,31%, co było wartością niższą od średnich dla powiatu (12,66%) oraz województwa (12,83%). Dynamika zmian tego zjawiska wyniosła 79%, co oznacza, iż udział mieszkańców w wieku kreatywnym w Gminie Poniec spada szybciej niż dzieje się to średnio w powiecie oraz województwie. Spadek liczby i udziału osób w wieku kreatywnym jest sytuacją niekorzystną, świadczącą o odpływie ludzi młodych z terenu Gminy, który może wskazywać na niską atrakcyjność jednostki dla mieszkańców wchodzących w dorosłość.

Analizując z kolei sposób, w jaki kształtowała się liczba osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym, zauważyć można, że w 2019 roku odsetek seniorów na terenie Gminy Poniec kształtował się na poziomie 23,90%. Stanowiło to wynik nieznacznie wyższy od średniej dla powiatu (23,30%) oraz niższy niż średnia województwa (25,20%). W 2023 roku wartość tego wskaźnika dla Gminy wyniosła z kolei 26,80%. Dynamika zmian wyniosła zatem 112%. Oznacza to, że na terenie Gminy Poniec następuje stosunkowo szybki spadek udziału osób młodych w społeczeństwie, a coraz szybciej wzrasta odsetek seniorów. Jednak warto zaznaczyć, że te negatywne zmiany w Gminie Poniec następują znacznie wolniej niż średnio w powiecie gostyńskim (118%) oraz województwie wielkopolskim (114%).

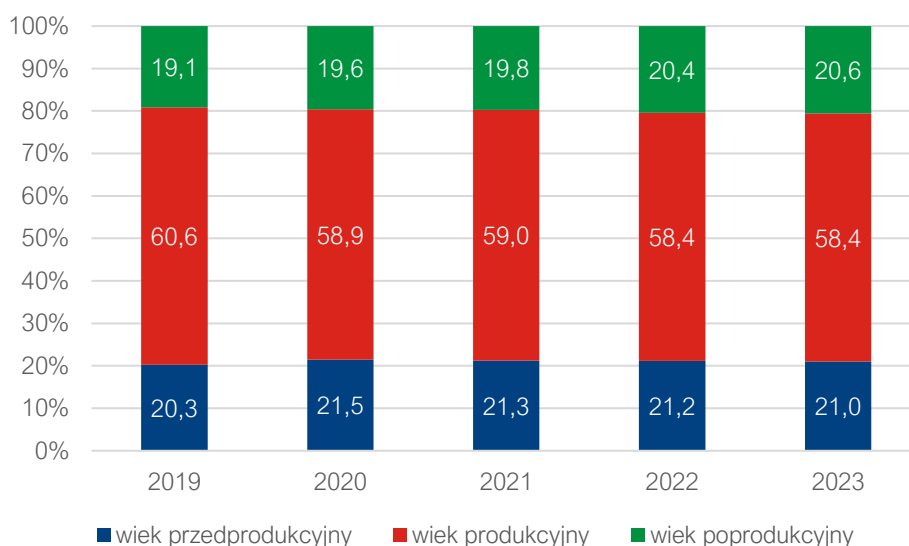
Tab. 23. Wskaźniki demograficzne dla Gminy Poniec w 2019 i 2023 roku na tle innych jednostek

JST	mieszkańcy w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem (%)			ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym (%)		
	2019	2023	dynamika	2019	2023	dynamika
województwo wielkopolskie	14,46	12,83	89%	25,20	28,70	114%
powiat gostyński	15,39	12,66	82%	23,30	27,60	118%
Poniec	15,52	12,31	79%	23,90	26,80	112%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Ważnym aspektem w analizie sytuacji demograficznej jest struktura ludności w podziale na ludność w wieku przedprodukcyjnym produkcyjnym oraz poprodukcyjnym. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy – dla mężczyzn przyjmuje się wiek 15-64 lata, z kolei dla kobiet 15-59 lat. W Gminie Poniec na przestrzeni lat 2019-2023 obserwuje się systematyczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym przy malejącej liczbie osób w wieku produkcyjnym. W analizowanym okresie udział osób w wieku produkcyjnym w stosunku do ogólnej liczby ludności spadł z poziomu 60,6% do 58,4%. Oznacza to spadek o 323 osoby w ciągu pięciu analizowanych lat. Natomiast udział osób w grupie poprodukcyjnej w stosunku do ogólnej liczby ludności zwiększył się z poziomu 19,1% do 20,6%. Tym samym grupa powiększyła się w tym czasie o 60 osób. Natomiast liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym charakteryzuje

tendencja malejąca (wyjątek stanowi 2020 rok), co jest zjawiskiem negatywnym – w latach 2020-2023 udział grupy zmniejszył się z poziomu 21,5% do 21,0%. Oznacza to, że liczba osób w wieku przedprodukcyjnym zmniejszyła się o 68 osób. Strukturę ludności w Gminie Poniec przedstawiono na poniższej rycinie.

Ryc. 31. Struktura ludności w Gminie Poniec w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.1. Kapitał społeczny

Opieka nad dziećmi do lat 3

Na terenie Gminy Poniec funkcjonuje jeden niepubliczny klub dziecięcy – Motylkowa Kraina zlokalizowany przy ulicy Kościuszki 11 w Poniecu. Placówka świadczy opiekę dla 25 dzieci od poniedziałku do piątku w godzinach 6:30 – 16:30. Opłata miesięczna ponoszona przez rodziców za pobyt dziecka wynosi 1 500,00 zł wraz z dodatkową codzienną opłatą za wyżywienie w wysokości 13,00 zł.

Co więcej, na terenie Gminy funkcjonuje dzienny opiekun, który swoją działalność prowadzi przy ulicy Polnej 5 w Poniecu. Placówka świadczy opiekę dla 8 dzieci od poniedziałku do piątku w godzinach 6:30 – 16:30. Opłata miesięczna ponoszona przez rodziców za pobyt dziecka wynosi 2 200,00 zł wraz z dodatkową codzienną opłatą za wyżywienie w wysokości 18,00 zł.

Przedszkola

Główną rolą instytucji przedszkola w polskim systemie edukacji i wychowania, jest przygotowanie dzieci do rozpoczęcia edukacji podstawowej. Poziom oraz jakość wykształcenia już od najmłodszych lat jest istotnym czynnikiem przekładającym się na kapitał społeczny, będący zdolnością mieszkańców do efektywnego współdziałania, a co za tym idzie – napędzania rozwoju gminy.

Według danych Urzędu Miejskiego, opieka nad dziećmi powyżej 3 roku życia w Gminie zapewniana jest poprzez Przedszkolne Samorządowe w Poniecu oraz Przedszkole Samorządowe w Łęce Wielkiej. Najbardziej uczęszczaną placówką przedszkolną było Przedszkole Samorządowe

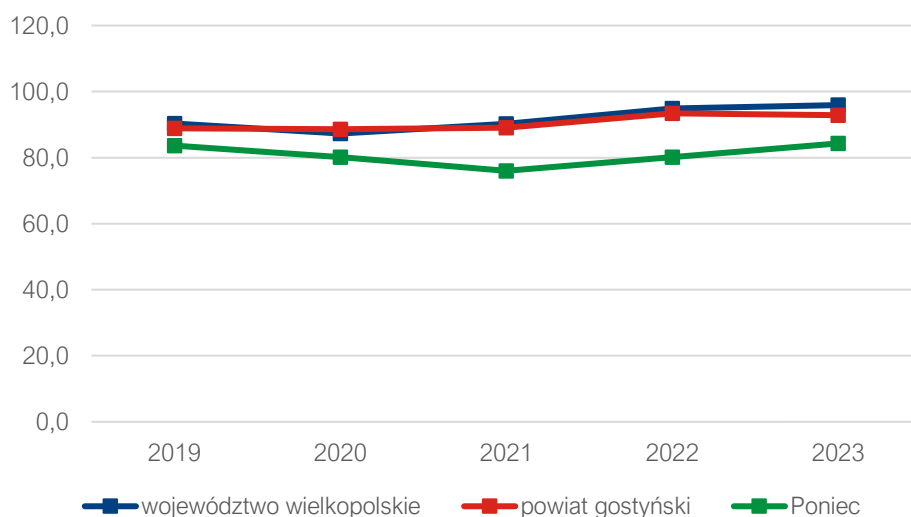
w Poniecu – 249 dzieci, natomiast do Przedszkola Samorządowego w Łęce Wielkiej uczęszcza 78 dzieci.

Tab. 24. Przedszkola na terenie Gminy Poniec

Nazwa przedszkola	Liczba dzieci	Liczba grup	Średnia wielkość grupy	Godziny otwarcia
Przedszkole Samorządowe w Poniecu	249	10	25	6:45-16:45
Przedszkole Samorządowe w Łęce Wielkiej	78	4	20	8:00-15:00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Poniecu.

Na poniższym wykresie przedstawiono odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Poniec w latach 2019-2023 na tle powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego. Zauważyć można, że wartość badanego wskaźnika dla Gminy była corocznie niższa w stosunku do średniej wartości w powiecie i w województwie, a na przestrzeni analizowanego okresu wskaźnik w Gminie oscylował w granicach od 76,0 w 2021 roku do 84,3 w 2023 roku. Warto zauważyć, iż pozytywnym aspektem jest obserwowany wzrost wskaźnika, a tym samym zmniejszenie różnic pomiędzy wartościami wskaźnika dla Gminy, a średnią dla powiatu i województwa.

Ryc. 32. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Poniec w latach 2019-2023 na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Szkoły

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, gminy w Polsce mają obowiązek zapewnić dostęp do edukacji publicznej.

Na terenie Gminy Poniec w roku szkolnym 2023/2024 funkcjonowały 2 publiczne szkoły podstawowe – Szkoła Podstawowa im. ppłk. dr. Bernarda Śliwińskiego w Poniecu oraz Szkoła Podstawowa im. gen. dyw. Stefana Roweckiego „Grotą” w Żytowiecku.

Placówka w Poniecu posiadała 22 oddziały, do których uczęszczało 451 uczniów. Szkoła w Żytowiecku była znacząco mniejsza – posiadała 10 oddziałów, do których uczęszczało 175 uczniów. Oznacza to, że łącznie w Gminie Poniec w roku szkolnym 2023/2024 uczęszczało 626 uczniów. W Szkole Podstawowej im. ppłk. dr. Bernarda Śliwińskiego w Poniecu,

zatrudnionych było również więcej nauczycieli – liczba etatów wyniosła 39,13, natomiast w Szkole Podstawowej im. gen. dyw. Stefana Roweckiego „Grota” w Żytowiecku było to 17,96 etatu.

Tab. 25. Szkoły podstawowe na terenie Gminy Poniec

Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału	Liczba etatów nauczycieli	Zmianowy system pracy
Szkoła Podstawowa im. ppłk. dr. Bernarda Śliwińskiego w Poniecu	451	22	21	39,13	nie
Szkoła Podstawowa im. gen. dyw. Stefana Roweckiego „Grota” w Żytowiecku	175	10	18	17,96	nie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Poniecu.

Dokonując analizy stanu bazy dydaktycznej na terenie Gminy Poniec, zauważyć można, że szkoły charakteryzują się m.in. podobną liczbą komputerów do użytku uczniów, czy projektorów multimedialnych co może być niewystarczające w przypadku Szkoły Podstawowej w Poniecu, gdyż charakteryzuje ją znacznie większa liczba uczniów. Szkoła Podstawowa w Poniecu posiada 27 sal dydaktycznych, natomiast Szkoła Podstawowa w Żytowiecku 15 sal, co spowodowane jest mniejszą liczbą uczniów. Każda z placówek posiada własną salę gimnastyczną, przy czym należy zauważyć że szkoła w Żytowiecku zapewnia również dostęp do boiska wielofunkcyjnego z bieżnią lekkoatletyczną. Żadna ze szkół nie posiadała pracowni przystosowanej do nauki języków obcych. Zarówno w szkole w Poniecu, jak i szkole w Żytowiecku uczniowie mogli spędzać czas w świetlicy szkolnej, w przypadku SP w Poniecu funkcjonowała ona od 6:45 do 16:00, natomiast w SP w Żytowiecku od 7:30 do 15:30. W obu szkołach swój gabinet posiada pielęgniarka szkolna oraz psycholog. Wsparcie psychologa w każdej ze szkół jest realizowane poprzez współpracę z Gminą Poniec. Szczegóły zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tab. 26. Stan bazy dydaktycznej w szkołach na terenie Gminy Poniec

Nazwa szkoły:	SP w Poniecu	SP w Żytowiecku
Liczba sal lekcyjnych	27	15
Rodzaj i stan obiektów sportowych / sal gimnastycznych	1 sala gimnastyczna szkolna budynek C – stan dobry; 17 obiektów sportowych (stanowiące budynek Hali Widowiskowo-Sportowej) do dyspozycji szkoły – stan dobry	Sala gimnastyczna – stan bardzo dobry; boisko wielofunkcyjne z bieżnią lekkoatletyczną – stan bardzo dobry
Pracownie językowe	nie	nie
Klasy dwujęzyczne / sportowe / integracyjne	nie	nie
Komputery do użytku uczniów	42	43
Projektory multimedialne	23 szt.	Projektory – 9 szt.; tablice interaktywne – 1 szt., interaktywne monitory dotykowe – 14 szt.
Kamery - monitoring szkolny	tak – częściowy	tak
Szafki dla każdego ucznia	tak – dla części uczniów	tak
Świetlice	tak (6:45-16:00)	tak (7:30-15:30)
Parkingi dla kadry / rodziców	tak	tak
Gabinet pielęgniarki	tak (16h/tyg.)	tak (14h/tyg.)
Wsparcie psychologa	tak – 2h/tyg. (w ramach współpracy z Gminą)	tak (w ramach wsparcia ze strony Gminy)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Poniecu.

Na terenie Gminy nie były przyznawane stypendia Burmistrza z tytułu osiągnięć sportowych, artystycznych ani za dobre wyniki w nauce.

Szkoły podstawowe na terenie Gminy realizują szereg rządowych projektów edukacyjnych, biorą udział w zawodach i turniejach sportowych, a także uczestniczą w konkursach zewnętrznych oraz oferują różnego rodzaju formy wsparcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami. Spośród projektów rządowych w wybranych szkołach realizowano projekty m.in. pt. „Umiem pływać”, „Laboratoria przyszłości” czy „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0”. Szkoła Podstawowa w Żytowiecku bierze również udział w projekcie organizowanym przez Unię Europejską – „eTwinning”. Jest to program, który promuje wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnej w szkołach europejskich. Polega ona na współpracy uczniów i nauczycieli z różnych państw wykorzystując przy tym Internet. Każda ze szkół uczestniczyła w wewnętrznych zawodach i turniejach sportowych oraz brała udział w zewnętrznych zawodach sportowych. Co więcej, wszystkie szkoły w roku szkolnym 2023/2024 wzięły udział w wielu konkursach zewnętrznych m.in. tj. konkurs plastyczny „Mój zębowy niezbędnik”, Mistrzostwa Orkiestr Dętych, Ogólnopolski Konkurs Przedmiotowy LEON – język angielski i matematyka, Ogólnopolski Strażacki Konkurs Plastyczny oraz Ogólnopolski Młodzieżowy Turniej Motoryzacyjny (etap powiatowy). Ponadto każda ze szkół oferuje szereg form wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami tj. m.in.: zajęcia rewalidacyjne dla uczniów posiadających orzeczenie PPP, zajęcia logopedyczne, opracowywanie Indywidualnych Programów Edukacyjno-Terapeutycznych (IPET) oraz prowadzenie zajęć dydaktyczno-wyrównawczych.

Tab. 27. Projekty edukacyjne, zawody i turnieje sportowe, konkursy oraz formy wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami realizowane w szkołach publicznych na terenie Gminy Poniec - stan na rok szkolny 2023/2024

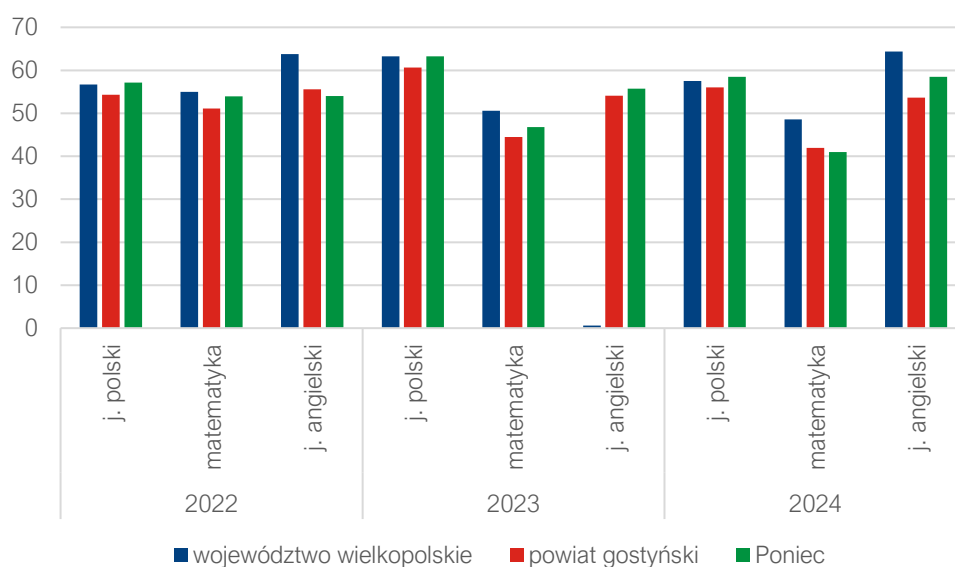
Nazwa szkoły:		Szkoła Podstawowa w Poniecu	Szkoła Podstawowa w Żytowiecku
Realizowane projekty edukacyjne	rządowe	"Umiem pływać"	Poznaj Polskę, Umiem pływać, Laboratoria przyszłości, Aktywna Tablica, Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0
	UE	brak	Program dla szkół, Cyfrowa Gmina, e Twinning
Zawody sportowe/turnieje	wewnętrzne (organizowane przez szkołę/gminę)	Turniej piłki siatkowej; Wielobój lekkoatletyczny; Turniej sportowy kl. I-III; Szkolny Turniej Piłki Nożnej o Puchar Dyrektora Szkoły; Turniej indywidualny tenisa stołowego kl. IV-VIII	IMS Mistrzostwa Rejonowe w unihokeju dziewcząt, ID Mistrzostwa Rejonowe w unihokeju Chłopców, ID Mistrzostwa Powiatowe w Czwórboju, ID Mistrzostwa powiatowe w trójbój chłopców,
	zewnętrzne (powiatowe, wojewódzkie, krajowe, międzynarodowe, itp.), w których szkoła brała udział	Wielkopolskie Igrzyska Młodzieży Szkolnej w Piłce Siatkowej; Mistrzostwa Europy w Fitnessie Sportowym; Puchar Polski w Fitnessie Sportowym	IMS w Kłebowie -Mistrzostwa Rejonowe w unihokeju chłopców

Konkursy	zewnętrzne (powiatowe, wojewódzkie, krajowe, międzynarodowe, itp.), w których szkoła brała udział	Powiatowy Konkurs Języków Obcych - j. angielski i j. niemiecki, Powiatowy Konkurs Literacko-Plastyczno-Fotograficzny; Powiatowy Konkurs Recytatorski; Powiatowy Konkurs Piosenki Obcojęzycznej; Wojewódzki Kuratorski Konkurs Języka Angielskiego, Języka Polskiego, Matematyczny; Wielkopolski Konkurs Plastyczny; Mistrzostwa Orkiestr Dętych; Ogólnopolski Konkurs Przedmiotowy LEON - język angielski i matematyka; Ogólnopolski Konkurs Nowej Ery; Ogólnopolski Turniej Wiedzy o Harrym Potterze; Ogólnopolski Strażacki Konkurs Plastyczny; Ogólnopolski Konkurs Języka Niemieckiego; etap Powiatowy Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym; etap powiatowy Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Motoryzacyjnego	X powiatowy konkurs języka angielskiego i niemieckiego dla uczniów klas VIII szkół podstawowych , Konkurs plastyczny „Mój zębowy niezbędnik”
Formy wsparcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami		zgłaszanie zauważonych specjalnych potrzeb uczniów wychowawcy klasy. Dostosowanie wymagań edukacyjnych uczniom do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia. Udzielanie doraźnej pomocy uczniom w sytuacjach kryzysowych przez psychologa i pedagoga szkolnego. Prowadzenie zajęć dydaktyczno-wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjnych, logopedii, gimnastyki korekcyjnej	dostosowywanie wymagań edukacyjnych; dostosowywanie form i metod pracy; opracowywanie Indywidualnych Programów Edukacyjno-Terapeutycznych (IPET); prowadzenie zajęć rewalidacyjnych dla uczniów z orzeczeniem PPP; prowadzenie zajęć logopedycznych; prowadzenie zajęć korekcyjno-kompensacyjnych dla uczniów z deficytami; prowadzenie zajęć korekcyjnych wad postawy; prowadzenie zajęć dydaktyczno – wyrównawczych; organizowanie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia lub zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej; porady i konsultacje dla uczniów – udzielane i prowadzone przez pedagoga szkolnego i zaproszonych specjalistów; porady i konsultacje dla rodziców – udzielane i prowadzone przez pedagoga szkolnego i

		zaproszonych specjalistów;
--	--	----------------------------

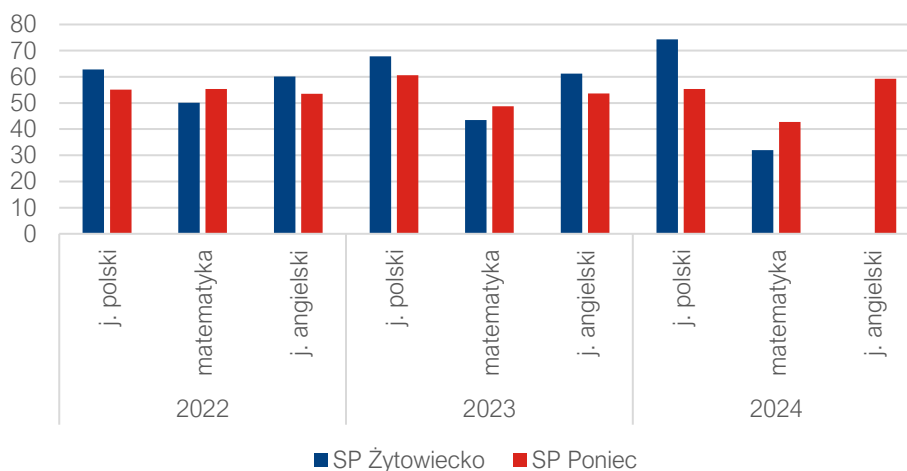
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Poniecu.

Na osiągnięcia uczniów składają się czynniki, takie jak jakość nauczania oraz uczenia się. W znacznym stopniu zależą one od zdolności i aspiracji środowiska rodzinnego. Badanie postępów edukacyjnych i osiągnięć uczniów może być prowadzone poprzez różne formy. Jednak najczęściej są to sprawdziany wewnętrzne i zewnętrzne oraz konkursy przedmiotowe. Wyniki klas VII szkół podstawowych z egzaminu na zakończenie szkoły podstawowej w Gminie Poniec w latach 2022-2024 na tle powiatu gostyńskiego oraz województwa wielkopolskiego zostały przedstawione na rycinie poniżej. Na podstawie danych Centralnej Komisji Egzaminacyjnej (CKE), można zauważyć, że poziom nauczania w Gminie Poniec jest z reguły niższy od średniej dla województwa jednak wyższy od średniej dla powiatu.

Ryc. 33. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Poniec w latach 2022-2024 na tle powiatu i województwa
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CKE 2024.

W celu pogłębienia diagnozy dotyczącej poziomu edukacji w Gminie Poniec dokonano analizy wyników egzaminu ósmoklasisty w podziale na poszczególne szkoły publiczne w latach 2022-2024. W przypadku 2024 nie podano średniego wyniku dla szkoły w Żytowiecku, co spowodowane było ocenowaniem danych z powodu zbyt małej liczby osób podchodzących do egzaminu. W analizowanych latach wyniki szkół w Gminie są zróżnicowane, jednak zauważyć można, że wyższe wyniki charakteryzują SP w Żytowiecku, jednak wyjątek stanowi średnia wyników z egzaminu z części matematycznej w analizowanych latach.

Ryc. 34. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w szkołach podstawowych Gminy Poniec w latach 2022-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CKE.

Tabela poniżej przedstawia dane dotyczące wykonania wydatków w dziale 801 Oświata i wychowanie w latach 2018-2023. Na jej podstawie można zauważyć, że wydatki bieżące na oświatę corocznie wzrastały – od 2018 roku do 2023 roku o ok. 5,22 mln zł. Najwyższy udział stanowiły wydatki na wynagrodzenia i pochodne (średnio 74,62% wydatków bieżących). Pozostałe wydatki bieżące mieściły się w przedziale od 2,5 do 4,2 mln zł rocznie, odnotowując wzrost od 2019 roku. Gmina w badanym okresie najwyższe wydatki majątkowe w dziale oświaty i wychowania poniosła w 2018 roku. Przekroczyły one wtedy 155 tys. zł. Ponadto warto zauważyć coroczny wzrost kwoty subwencji oświatowej. Następowo to przy stopniu pokrycia wydatków subwencją oświatową oscylującym w granicach 55-70%, co skutkowało coroczną różnicą pomiędzy subwencją oświatową a wydatkami w tym dziale w przedziale od 3,13 mln zł w 2019 roku do 6,76 mln zł w 2023 roku. Świadczy to o tym, że wzrost kwoty subwencji oświatowej był niewspółmierny ze wzrostem całkowitych wydatków w tym dziale.

Tab. 28. Wydatki w dziale oświata i wychowanie w Gminie Poniec w latach 2018-2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
WYDATKI OGÓŁEM	10 214 021,32	10 376 678,22	11 115 730,88	12 469 108,46	13 701 115,80	15 280 047,26
Wydatki bieżące, w tym:	10 058 315,40	10 376 678,22	11 075 802,52	12 317 020,45	13 663 703,81	15 280 047,26
Wynagrodzenia i pochodne	7 381 007,06	7 872 324,49	8 339 227,20	9 458 741,85	10 165 185,30	11 087 349,04
Pozostałe wydatki bieżące	2 677 308,34	2 504 353,73	2 736 575,32	2 858 278,60	3 498 518,51	4 192 698,22
Wydatki majątkowe	155 705,92	0,00	39 928,36	152 088,01	37 411,99	0,00
SUBWENCJA OŚWIATOWA	6 965 202,00	7 239 987,00	7 081 646,00	7 382 936,00	7 483 130,00	8 513 546,00
Różnica między subwencją oświatową a wydatkami w dziale 801	3 248 819,32	3 136 691,22	4 034 084,88	5 086 172,46	6 217 985,80	6 766 501,26
Stopień pokrycia	68%	70%	64%	59%	55%	56%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Poniecu.

Kultura i sport

Wysoka jakość życia i zadowolenie mieszkańców wiąże się w znacznej mierze z możliwościami zaspokojenia ich potrzeb w zakresie kultury, sportu oraz rekreacji. W związku z tym na terenie Gminy funkcjonują instytucje kulturalne, a także organizowane są imprezy i różne wydarzenia o charakterze kulturalno-sportowym.

Do podmiotów realizujących zadania w zakresie kultury oraz sportu i rekreacji, należą:

- Gminne Centrum Kultury w Poniecu,
- Ośrodek Sportu i Rekreacji w Poniecu.

Gminne Centrum Kultury w Poniecu to samorządowa instytucja kultury realizująca zadania w dziedzinie wychowania, edukacji kulturalnej oraz promowania kultury wśród mieszkańców Gminy. Mieszkańcy mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań w sekcjach organizowanych przez Centrum Kultury. Wśród nich należy wymienić m.in. sekcje plastyczną dla dorosłych i dzieci, sekcje wokalną „Humoreska”, sekcje taneczną dla przedszkolaków, sekcję nordic-walkingu, sekcję robótek ręcznych oraz Dziecięco-młodzieżową Orkiestrę Dętą. GCK jest organizatorem wydarzeń cyklicznych takich jak Dni Ziemi Ponieckiej, Operacja Poniec, Koncerty Noworoczne, festyny z okazji Dnia Dziecka, Gminnych Mikołajek, Mikołajkowy Marsz Nordic-Walking oraz Rodzinną Majówkę Rowerową. Warto również podkreślić, iż instytucja jest corocznie organizatorem eliminacji powiatowych Wojewódzkiego Festiwalu Piosenki Przedszkolaków oraz „Spotkań z kulturą” dla najmłodszych mieszkańców, które prowadzone są co miesiąc w przedszkolach z terenu naszej gminy.

W Centrum Kultury funkcjonuje również biblioteka, która wśród swoich zbiorów posiada pozycje z kategorii m.in literatury pięknej dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych, literatury niebeletrystyczna również dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Biblioteka oferuje: wypożyczanie książek, czasopism i regionalistów oraz korzystanie z czytelni książek i czasopism, materiałów informacyjnych, bezpłatny dostęp do Internetu na pięciu stanowiskach komputerowych oraz udostępnianie zebranych w księgozbiorze podręcznym encyklopedii, słowników i informatorów. Czytelnia, co roku wzbogaca się o nowe zbiory, które przede wszystkim służą rozwijaniu zainteresowań oraz zaspokajaniu potrzeb czytelniczych. Do zadań biblioteki oprócz gromadzenia i udostępniania zbiorów bibliotecznych należy również upowszechnianie czytelnictwa, służenie kulturalnej rozrywce użytkowników biblioteki, kształtowanie kultury społeczeństwa poprzez przekazy artystyczne, organizacje imprez, warsztatów i spotkań np. autorskich.

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Poniecu (OSiR) jest spółką, w której Gmina Poniec posiada 100% udziałów. Głównymi celami OSiR-u jest tworzenie warunków do rozwoju w gminie amatorskiego ruchu sportowego oraz organizowanie imprez o charakterze sportowym, sportowo-rekreacyjnym, skierowanych do mieszkańców Gminy oraz zarządzanie gminną infrastrukturą sportową. W skład bazy infrastrukturalnej zarządzanej przez Spółkę wchodzi hala widowiskowo-sportowa, kompleks boisk sportowo-rekreacyjnych „Orlik” oraz plac fitness. Ośrodek Sportu i Rekreacji organizuje również m.in. wakacyjne półkolonie dla dzieci, rozgrywki Zakładowej Ligi Bowlingowej, spływy kajakowe czy też biegi dla dzieci podczas Dni Ziemi Ponieckiej. Warto wspomnieć o współpracy pomiędzy jednostkami oświatowymi a spółką. Przedszkole samorządowe oraz szkoły podstawowe w terenie Gminy korzystają z bazy sportowej OSiR-u. Biegi przedszkolaków „Fair play”, biegi niepodległościowe, organizacja festynów i pikników rekreacyjnych to tylko niektóre z przykładów współpracy. Efektem wspólnej działalności na linii OSiR – Szkoła Podstawowa w Poniecu jest m.in. cykl pogadanek nt. przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym połączonym z przeprowadzeniem zajęć sportowo -rekreacyjnych.

Najważniejszym wydarzeniem kulturalnym odbywającym się na terenie Gminy Poniec są **Dni Ziemi Ponieckiej**, biorą w nich udział nie tylko mieszkańcy Gminy ale również mieszkańcy sąsiednich

gmin. To wydarzenie stanowi istotny czynnik promocji Poniec oraz tworzy wysoką rangę Gminy w regionie.

Istotnym wydarzeniem są również obchody „Operacji Poniec”. Jest to akcja skierowana do społeczności lokalnej oraz próba animacji wokół bogatej historii regionu, która odbywa się na terenie parku miejskiego w Poniecu. Wydarzenie to przyciąga grupy rekonstrukcyjne z całego kraju, które przeprowadzają w ramach imprezy inscenizacje historyczne. Uczestnicy imprezy mogli zobaczyć sprzęt wojskowy, w tym pojazdy wojskowe, dioramy, a dla najmłodszych uczestników przygotowywane są różnorodne konkursy.

Bezpieczeństwo publiczne

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 Ustawy o samorządzie gminnym, utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa należy do zadań własnych gminy.

Na terenie Gminy Poniec zlokalizowany jest Posterunek Policji, w którym zatrudnionych jest czterech funkcjonariuszy.

Zgodnie z Planami priorytetowymi realizowanymi przez dzielnicowych na terenie Gminy Poniec, wśród najczęstszych zagrożeń na jej terenie wymienić można: spożywanie alkoholu w miejscu ustawowo zabronionym, nie zachowywanie zwykłych lub nakazanych środków ostrożności przy trzymaniu zwierzęcia - zwłaszcza swobodnie biegających psów oraz poruszanie się pojazdami niedopuszczonymi do ruchu typu "cross" lub "quad", a także łamanie zakazu wjazdu pojazdami do lasu.

Co istotne, każda z placówek oświatowych działających na terenie Gminy Poniec organizowała spotkania edukacyjne dla uczniów z policją oraz przedstawicielami MONAR, które miały na celu przedstawienie problemu przestępczości, narkomanii oraz innych uzależnień.

Na terenie Gminy zlokalizowanych jest także 14 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Ich szczegółowy wykaz umieszczony został w tabeli poniżej. Warto zwrócić uwagę, iż spośród wszystkich jednostek, OSP w Poniecu oraz OSP w Szczurkowej ujęte zostały w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym. Jednostki OSP odpowiadają za m.in. zabezpieczenie obchodów Dni Ziemi Ponieckiej, pokazy sprzętu i działań ratowniczych z okazji Dnia Dziecka, organizację festynów charytatywnych, udział w uroczystych obchodach świąt państwowych i kościelnych. Warto dodać, iż w Gminie organizowane są również gminne zawody sportowo-pożarnicze dla jednostek OSP z terenu Gminy Poniec.

Tab. 29. Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej na terenie Gminy Poniec

Nazwa jednostki	Lokalizacja	Ujęcie w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym
OSP Poniec	Poniec	TAK
OSP Czarkowo	Czarkowo	NIE
OSP Drzewce	Drzewce	NIE
OSP Dzieczyna	Dzieczyna	NIE
OSP Grodzisko	Grodzisko	NIE
OSP Janiszewo	Janiszewo	NIE
OSP Łęka Mała	Łęka Mała	NIE
OSP Łęka Wielka	Łęka Wielka	NIE
OSP Rokosowo	Rokosowo	NIE
OSP Sarbinowo	Sarbinowo	NIE
OSP Szurkowo	Szurkowo	TAK
OSP Śmiłowo	Śmiłowo	NIE
OSP Waszkowo	Waszkowo	NIE
OSP Żytowiecko	Żytowiecko	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Poniecu.

Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne Gminy

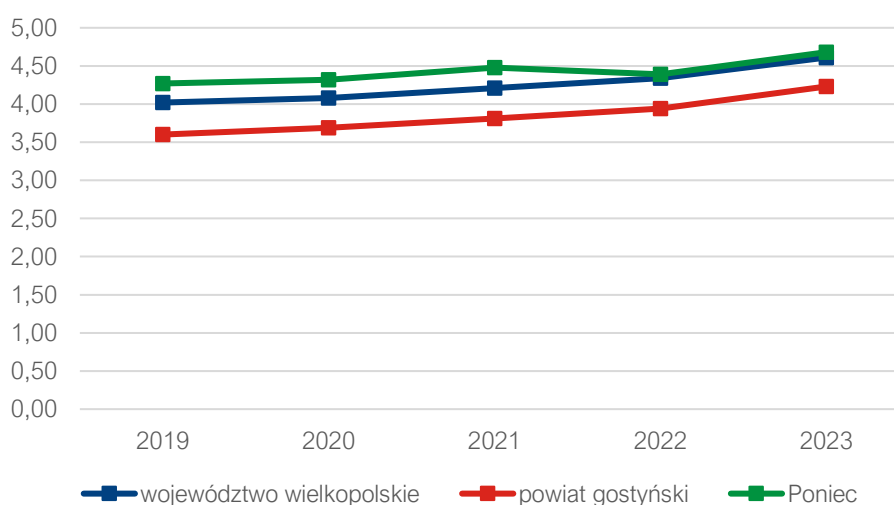
Wśród organizacji pozarządowych na terenie Gminy Poniec można wyróżnić m.in.:

- Klub Abstynenta,
- Kółko Rolnicze w Szurkowie,
- Poniecki Klub Sportowy „Piaś” Poniec,
- Ponieckie Stowarzyszenie Wędkarskie PERKOZ,
- Ponieckie Towarzystwo Kulturalne,
- Stowarzyszenie „TEODOZJA”,
- Stowarzyszenie „Weterynaria Hodowcom. Stowarzyszenie ds. Promocji Zdrowia Bydła”,
- Stowarzyszenie Grupa Taneczna Venus,
- Stowarzyszenie na Rzecz Promocji Sportów Konnych Mustang-Rokosowo,
- Bractwo Kurkowe w Poniecu,
- Ochotnicze Straże Pożarne,
- Towarzystwo Miłośników Ziemi Ponieckiej.

Ponadto Gmina Poniec jest członkiem Wielkopolskiej Lokalnej Grupy Działania Kraina Lasów i Jezior (WLDG), w skład której wchodzi łącznie 12 gmin z południowo-zachodniej Wielkopolski i obejmuje 1 726 km². WLDG powstało w celu wdrażania unijnego Programu LEADER, który miał przyczynić się do aktywizacji społeczności wiejskich poprzez włączenie partnerów społecznych i gospodarczych do planowania i wdrażania lokalnych inicjatyw. Obecnie WLDG Kraina Lasów i Jezior kontynuuje swoją politykę poprzez realizację Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2023-2027, w ramach której określono następujące cele:

- Cel 1. Poprawa stanu infrastruktury Krainy Lasów i Jezior,
- Cel 2. Zachowanie dziedzictwa lokalnego Krainy Lasów i Jezior,
- Cel 3. Wzmacnianie kapitału społecznego Krainy Lasów i Jezior.

Uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym przejawia się również w różnego rodzaju inicjatywach oddolnych, a także poprzez zorganizowane grupy społeczne, w tym m.in. organizacje pozarządowe. Na poniższej rycinie przedstawiono liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w gminie w porównaniu do poziomu powiatu oraz województwa w latach 2019-2023. W 2023 roku wartość analizowanego wskaźnika dla Gminy Poniec wyniosła 4,68 mieszkańców. Wynik ten był znacząco wyższy od wyniku dla powiatu gostyńskiego (4,23) oraz województwa wielkopolskiego (4,61). Warto jednak zaznaczyć, że we wszystkich jednostkach dostrzega się pozytywny trend wzrostowy w zakresie funkcjonujących organizacji – przy czym należy pamiętać, że liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych nie zawsze odzwierciedla aktywność mieszkańców (część stowarzyszeń może być nieaktywna, tym samym nie wnosząc wiele w życie lokalnej społeczności).

Ryc. 35. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 tys. mieszkańców w Gminie Poniec na tle porównywanych jednostek

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2024 roku Gmina Poniec współpracowała organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego oraz wolontariatem na podstawie Programu współpracy Gminy Poniec z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3. Ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie na rok 2024, który został podjęty uchwałą nr LI/421/2023 przez Radę Miejską w Poniecu. Na realizację Programu w 2024 roku zaplanowano kwotę 439 tys. zł

3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

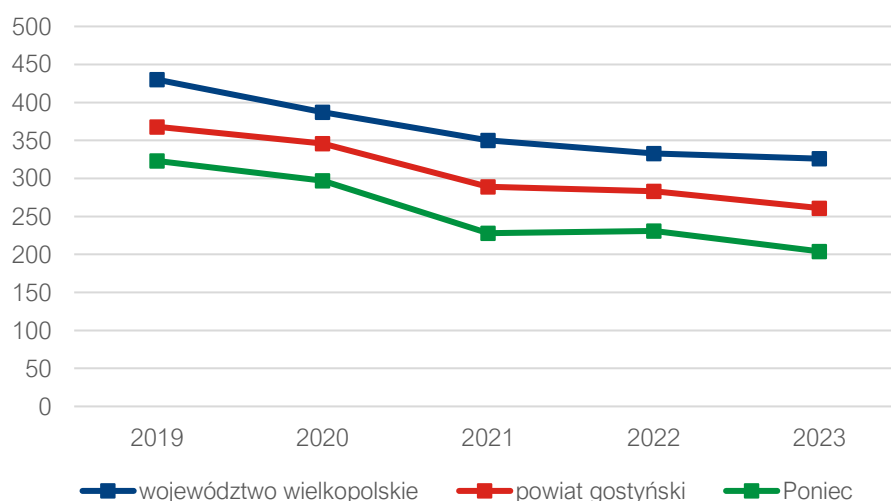
Mieszkańcy Gminy Poniec w zakresie ochrony zdrowia mogą skorzystać z Niepublicznego Zakładu Podstawowej i Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej „Poradnie Lekarskie” znajdującego się w Łęce Wielkiej 80/7 oraz Zespołu Przychodni Lekarza Rodzinnego „MEDICA” znajdującego się przy ul. Dworcowej 2B w Poniecu. Poza podstawową opieką zdrowotną, w przychodni w Poniecu mieszkańcy mogli skorzystać z pomocy położnej, ginekologa i okulisty oraz badań profilaktycznych. Warto zwrócić uwagę, iż w Poniecu funkcjonowała przychodnia specjalizująca się w fizjoterapii – NZOZ Centrum Fizjoterapeutyczne i Edukacyjne Maria Radojewska. Od maja 2025 r., funkcjonuje również Kutzmann & Milecki Clinic – Nowoczesna stomatologia. Warto zauważyć, iż na terenie Gminy zlokalizowane są trzy apteki.

Warto zaznaczyć, iż ze względu na bliskość miasta powiatowego Gostynia, mieszkańcy Gminy mają ułatwiony dostęp do wielu poradni zdrowia, zarówno publicznych jak i niepublicznych. Opiekę szpitalną mieszkańcom Gminy Poniec zapewnia zlokalizowany na terenie miasta Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Gostyniu.

Podmiotem świadczącym usługi społeczne na terenie Gminy jest Ośrodek Pomocy Społecznej, zlokalizowany przy ulicy Krobskiej 45a w Poniecu. Zadaniem GOPS-u jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin znajdujących się w trudniej sytuacji życiowej.

W ramach swojej działalności Ośrodek Pomocy Społecznej wspiera Klub Seniora w Poniecu, który rozpoczął swoją działalność 1 marca 2019 r. Do końca listopada 2020 roku działał w ramach projektu „Nie jesteśmy sami – kompleksowy program wsparcia osób niesamodzielnych i niepełnosprawnych z gminy Poniec”. Od grudnia 2020 roku Klub Seniora działa w ramach struktury organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Poniecu. Klub świadczy swoje usługi dla osób starszych z gminy Poniec, które ukończyły 55 lat. Jest czynny jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 9:00 do 13:00. Uczestnictwo w Klubie Seniora jest bezpłatne. W grudniu 2022 roku nastąpiło oficjalne otwarcie nowej siedziby Klubu Seniora przy ulicy Spokojnej 8 w Poniecu. Seniorzy mają do dyspozycji trzy sale, w pełni wyposażoną kuchnię, a na zewnątrz tor do gry w Bulle.

Poziom ubóstwa określić można m.in. za pomocą wskaźnika przedstawiającego liczbę beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej. Na rycinie poniżej został przedstawiony poziom tego wskaźnika w Gminie Poniec w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w latach 2019- 2023 na tle powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego. Na podstawie analizy zauważyć można wyraźną tendencję malejącą wskaźnika zarówno w Gminie, jak i jednostkach porównawczych. Co zadawalające na przestrzeni lat 2019-2023, wartość wskaźnika w Gminie Poniec zmalała o 119 beneficjentów na 10 tys. ludności.

Ryc. 36. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Poniec na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę osób objętych wsparciem w ramach poszczególnych usług w Gminie Poniec w latach 2019-2023. Według danych Urzędu Gminy Poniec, w 2023 roku najwięcej osób objętych było opieką asystenta osobistego (33 os.) oraz opiekunczą (31 os.) Natomiast 11 osób objętych było opieką wytchnieniową.

Tab. 30. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania w Gminie Poniec w latach 2019-2023

Rodzaj usługi	2019	2020	2021	2022	2023
	Liczba osób objętych wsparciem (os.)				
opiekuńcze	22	39	37	30	31
specjalistyczne	0	0	0	0	0
sądziedzkie	0	0	0	0	0
Opieka wytchnieniowa	0	0	0	12	11
Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	0	0	0	17	33
Usługi opiekuńcze realizowane w ramach projekt unijnego	43	35	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Poniecu.

Co istotne Gmina posiada następujące dokumenty wykonawcze odnoszące się do sfery społecznej:

- o Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii,
- o Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy na lata 2024-2028,
- o Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Poniec na lata 2023-2025,
- o Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Poniec na lata 2021-2027
- o Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej dla Gminy Poniec na lata 2023-2027.

Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty samorządowej jest zadaniem własnym gminy, nałożonym przez ustawę z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.

Polityka mieszkaniowa na terenie Gminy Poniec oparta została o zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Poniec, przyjęte uchwałą nr XX/164/2012 Rady Miejskiej w Poniecu z dnia 30 sierpnia 2012 r.

Zgodnie z zapisami uchwały, wynajęcia lokalu socjalnego przysługuje osobom, które zamieszkują teren Gminy, a nie mają zaspokojonych potrzeb mieszkaniowych. Pierwszeństwo do zawarcia umowy najmu przysługuje osobom, które nabyły prawo do takiego lokalu na podstawie orzeczenia sądowego. W zasobie Gminy Poniec na przestrzeni lat 2019-2023 znajdowały się 73 mieszkania komunalne. Jednak według Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Poniec na lata 2024-2028, Gmina Poniec dysponuje starym zasobem mieszkaniowym. Ogólny stan techniczny budynków stanowiących własność gminy ocenić należy jako dostateczny, z tendencją do jego pogarszania. Budynki te w większości pochodzą z okresu międzywojennego i wcześniejszego.

Tab. 31. Liczba mieszkańców komunalnych, socjalnych, wspomaganych oraz chronionych w zasobach Gminy Poniec w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba mieszkań komunalnych	82 szt.	70 szt.	70 szt.	69 szt.	73 szt.
Liczba mieszkań socjalnych	0 szt.	0 szt.	0 szt.	0 szt.	0 szt.
Liczba mieszkań wspomaganych	0 szt.	5 szt.	5 szt.	5 szt.	0 szt.
Liczba mieszkań chronionych	0 szt.	0 szt.	0 szt.	0 szt.	0 szt.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Poniecu.

Załącznik 2: Wzór ankiety

ANKIETA

Strategia Rozwoju Gminy Poniec na lata 2026-2036

Szanowni Państwo,

W związku z podjęciem prac nad przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy Poniec na lata 2026-2036, zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety. Ankieta jest anonimowa.

Dziękujemy Państwu za udział w zbieraniu danych, Państwa opinia i uwagi pomogą zaplanować działania, niezbędne do rozwoju naszej Gminy!

Część I

Proszę o wpisanie znaku X w odpowiednie pola poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę, *nie dotyczy/nie mam zdania* nie jest zaliczane do średniej.

OBSZAR: SPOŁECZEŃSTWO						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy/ nie mam zdania	1	2	3	4	5
aktywność mieszkańców na rzecz Gminy (np. wolontariat, partycypacja, inicjatywy oddolne)?						
skuteczność działania pomocy społecznej?						
dostęp do podstawowej opieki medycznej?						
dostęp do specjalistycznej opieki medycznej?						
możliwość zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Gminy/Miasta?						
dostęp do żłobków/klubów malucha?						
jakość opieki żłobkowej?						
wsparcie osób starszych (np. DPS, Klub Seniora)?						
wsparcie osób niesamodzielnych (m.in. opieka wytchnieniowa, usługi opiekuńcze, asystent rodziny)?						
zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy?						
bezpieczeństwo publiczne?						
dostępność budynków administracji publicznej?						
OBSZAR: GOSPODARKA						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy/	1	2	3	4	5

	nie mam zdania					
atrakcyjność inwestycyjną?						
możliwość uzyskania zatrudnienia?						
możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem?						
warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej?						
połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami?						
dostępność usług (np. poczta, bank, fryzjer, sklepy spożywcze)?						
perspektywy rozwojowe działalności rolniczej?						
konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym?						
OBSZAR: ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
estetykę (czystość na obszarach publicznych)?						
jakość powietrza?						
ofercję w działaniach wspierających ochronę środowiska np. dofinansowania do wymiany źródeł ciepła?						
czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających?						
infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty, itp.)?						
dostępność terenów zieleni (parków skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)?						
czystość terenów zieleni (parków skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)?						
świadomość ekologiczną mieszkańców?						
system odbioru odpadów?						
efektywność zagospodarowania przestrzeni (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)?						
walory środowiska przyrodniczego?						
rozwój odnawialnych źródeł energii?						

OBSZAR: INFRASTRUKTURA TECHNICZNA						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
stan dróg?						
małą infrastrukturę drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)?						
bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych?						
jakość sieci wodociągowej?						
jakość sieci kanalizacyjnej?						
jakość sieci gazowej?						
dostęp do szerokopasmowego Internetu?						
OBSZAR: TURYSTYKA I REKREACJA						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
atrakcyjność turystyczną?						
poziom bazy sportowo-rekreacyjnej?						
poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (m.in. szlaki turystyczne, miejsca noclegowe)?						
poziom bazy gastronomicznej?						
wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych?						
system ścieżek rowerowych (połączenia, ciągłość, możliwości traktowania ich jako alternatywę dla transportu samochodowego)?						
jakość istniejących dróg rowerowych?						
jakość istniejących chodników?						
ofertę spędzania wolnego czasu dla dzieci?						
ofertę spędzania wolnego czasu dla młodzieży?						
ofertę spędzania wolnego czasu dla dorosłych?						
ofertę spędzania wolnego czasu dla seniorów?						
działania promocyjne władz, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów?						

OBSZAR: EDUKACJA I KULTURY						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
dostęp do edukacji przedszkolnej?						
jakość edukacji przedszkolnej?						
jakość infrastruktury przedszkolnej?						
dostęp do edukacji w szkołach podstawowych?						
jakość edukacji w szkołach podstawowych?						
jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)?						
dojazd do szkół ponadpodstawowych?						
wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach?						
wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach?						
dodatkową ofertę (kółka zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach?						
organizację dowozu dzieci do szkół?						
jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych?						
dostęp do obiektów kulturalnych? (godziny i dni otwarcia, itp.)?						
działalność domu kultury i biblioteki?						
działalność świetlic wiejskich?						

Część II:

Proszę o zaznaczenie 5 aspektów, które są najistotniejsze do poprawy w Gminie w ciągu najbliższych lat:

- ☐ poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg)
- ☐ rozbudowa dróg rowerowych
- ☐ rozbudowa ciągów pieszych
- ☐ rozbudowa oświetlenia ulicznego
- ☐ rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej
- ☐ rozwój infrastruktury kulturalnej

- ☐ rozwój terenów zieleni (parki, skwery, zieleńce, zadrzewienia uliczne)
- ☐ renowacja zabytków
- ☐ poprawa jakości obsługi mieszkańców i komunikacji z mieszkańcami
- ☐ budowa i modernizacja sieci wodociągowej
- ☐ budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków
- ☐ rozwój sieci gazowej
- ☐ budowa i modernizacja świetlic wiejskich
- ☐ rozwój przedsiębiorczości - ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej (w tym: ulgi)
- ☐ rozwój rolnictwa, w tym nowoczesnych gospodarstw rolnych i przemysłu przetwórczego
- ☐ poprawa poziomu czystości wód powierzchniowych i podziemnych
- ☐ poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami
- ☐ zwiększenie dostępu do Internetu
- ☐ wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy
- ☐ zwiększenie/stworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3
- ☐ stworzenie miejsc opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
- ☐ poprawa dostępu do usług medycznych
- ☐ zmniejszenie bezrobocia
- ☐ zwiększenie działań promocyjnych Gminy
- ☐ inwestycje w rozwój turystyki
- ☐ podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych
- ☐ zwiększenie dostępności przedszkoli
- ☐ zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży
- ☐ poprawa bezpieczeństwa publicznego
- ☐ rozwój oferty kulturalnej i sportowej (impres, wydarzeń sportowych)
- ☐ aktywizacja osób starszych
- ☐ inne (jakie?)

Część III:

1. Proszę wymienić kluczowe elementy, z których Gmina może być dumna (maksymalnie 3):

2. Proszę podać, co mogłoby stać się wizytówką Gminy?

3. Proszę uporządkować (według ważności) poszczególne profile rozwoju, na których Gmina według Państwa powinna się skupić do 2030 roku. 1 – najważniejsza, 5 – najmniej ważna.

Gmina turystyczna	
Gmina produkcyjno-przemysłowa	
Gmina rolnicza	
Gmina prospołeczna	
Gmina mieszkaniowa	

Metryczka

Płeć:

- ☐ kobieta
- ☐ mężczyzna

Wiek:

- ☐ poniżej 18 lat
- ☐ 18-25 lat
- ☐ 26-35 lat
- ☐ 36-45 lat
- ☐ 46-55 lat
- ☐ 56-65 lat
- ☐ powyżej 65 lat

Zatrudnienie:

- ☐ uczeń/student
- ☐ rolnik
- ☐ przedsiębiorca
- ☐ osoba pracująca
- ☐ osoba bezrobotna
- ☐ emeryt / rencista
- ☐ inne (jakie?)

Zamieszkanie:

- ☐ jestem mieszkańcem Gminy
- ☐ nie jestem mieszkańcem Gminy

Zamieszkanie:

- ☐ jestem mieszkańcem miasta
- ☐ jestem mieszkańcem wsi
- ☐ nie jestem mieszkańcem Gminy

Załącznik 3: Tabela ewaluacyjna

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
1.1. Funkcjonalna przestrzeń	opracowanie Planu Ogólnego, które zawierał będzie wytyczne do prowadzenia doprowadzenia zrównoważonej polityki przestrzennej, odpowiadającej na wyzwania Gminy				
	dążenie do pokrycia jak największej części Gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego				
	wyznaczenie terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową				
	rozwój terenów rekreacyjnych, m.in. na terenach Stawów Dzieczyńskich				
	rozwój terenów zielonych na terenie Gminy m.in. poprzez utworzenie nowych nasadzeń				
	wyznaczenie terenów przeznaczonych na rozwój odnawialnych źródeł energii				
	przywrócenie lub nadanie nowych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych lub rekreacyjnych, obiektom lub przestrzeniom publicznym, w szczególności znajdujących się na obszarze rewitalizacji				
	zapewnienie wysokiego poziomu dostępności do budynków użyteczności publicznej dla osób z niepełnosprawnościami				
	wsparcie działań konserwatorskich i restauratorskich na zabytkach wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków oraz Rejestru Zabytków				

1.2. Rozwój infrastruktury technicznej	budowa, rozbudowa, modernizacja sieci kanalizacyjnej w tym, m.in. modernizacja i usprawnienie oczyszczalni ścieków, wsparcie mieszkańców w tworzeniu przydomowych oczyszczalni ścieków				
	budowa, rozbudowa, modernizacja sieci wodociągowej, w tym m.in. budowę stacji uzdatniania wody				
	rozbudowa, przebudowa i modernizacja infrastruktury drogowej, w celu jak najlepszego skomunikowania Gminy				
	zwiększenie dostępu do Internetu szerokopasmowego na terenie Gminy				
	rozbudowa, budowa oraz remonty oświetlenia ulicznego, przejść dla pieszych, sygnalizacji świetlnej i poprawa stanu oznakowania drogowego				
	budowa ścieżek oraz ciągów pieszo-rowerowych tworzących spójny system umożliwiający wybór alternatywnego, niskoemisyjnego środka transportu				
	zapewnienie połączeń komunikacji zbiorowej i dostosowanie jej do potrzeb mieszkańców, m.in. poprzez zwiększenie częstotliwości przejazdów oraz wyznaczenie nowych tras przejazdu				
	budowa stacji ładowania dla pojazdów elektrycznych i hybrydowych				
1.3. Ochrona i adaptacja do zmian klimatycznych	utworzenie biogazowni w celu przetworzenia odpadów organicznych				
	rozwój odnawialnych źródeł energii i wykorzystanie OZE w budynkach użyteczności publicznej wraz z utworzeniem magazynów energii				
	podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków				

użyteczności publicznej m.in. szkół podstawowych				
wsparcie mieszkańców (m.in. organizacyjne i finansowe) w termomodernizacji obiektów mieszkalnych oraz wymianie źródeł ciepła na mniej emisyjne				
rozwój działań adaptacyjnych do zmian klimatu, m.in. poprzez rozwój błękitnej i zielonej infrastruktury				
podjęcie działań mających na celu zatrzymanie wód opadowych na terenie Gminy, m.in. poprzez budowę zbiornika retencyjnego m.in. w Rokosowie				
poprawa gospodarki wodnej prowadzonej na terenie Gminy poprzez działania melioracyjne				
poprawa efektywności działania i potencjału służb ratowniczych poprzez modernizację i doposażenie strażnic OSP, w celu zwiększenia bezpieczeństwa m.in. w zakresie reagowania na skutki anomalii pogodowych, klęsk żywiołowych i wypadków				
kształtowanie świadomości i postaw ekologicznych społeczeństwa, m.in. poprzez działania edukacyjne zróżnicowanej tematyce (np. dalsza organizacja Dnia Wody) oraz trwałe działania edukacyjne w przestrzeni publicznej (np. utworzenie ścieżek edukacyjnych)				

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
2.1. Aktywizacja gospodarcza	wyznaczenie nowych stref inwestycyjnych wraz z ich uzbrojeniem				
	stworzenie systemu lokalnych preferencji podatkowych dla inwestorów tworzących nowe miejsca pracy				
	organizacja kampanii, szkoleń, warsztatów w celu podniesienia kwalifikacji lub nabycie nowych umiejętności dla mieszkańców				
	promowanie przedsiębiorczości wśród dzieci i młodzieży poprzez organizację spotkań w gminnych placówkach oświatowych				
2.2. Innowacyjne i zrównoważone rolnictwo	wsparcie organizacyjne dla mieszkańców chcących założyć gospodarstwo ekologiczne				
	realizacja programów w zakresie odbioru odpadów powstałych w rolnictwie, w tym folii, opakowań po nawozach czy środkach ochronnych roślin				
	realizacja szkoleń w zakresie zmian klimatycznych dla rolników, w szczególności związanych z przeciwdziałaniem skutkom suszy				
	wsparcie rozwoju pszczelarstwa m.in. poprzez zwiększenie obszaru roślin miododajnych				
	wsparcie rolników indywidualnych w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych				
2.3. Pozytywny wizerunek Gminy	promocja Gminy w środkach masowego przekazu				
	utworzenie i oznakowanie szlaków tematycznych przebiegających wzdłuż najważniejszych zabytków kulturalnych Gminy, ukazujących element dziedzictwa kulturowego i edukacyjnego Gminy wraz z ich funkcją edukacyjną				
	rozwój oferty rekreacyjno-turystycznej poprzez nawiązanie współpracy z właścicielami obiektów zabytkowych				
	umacnianie i rozwijanie inicjatyw lokalnych promujących Gminę tj. wydarzeń sportowo-kulturalnych, m.in. Dni Ponieca, Operacja Poniec i Koncert Noworoczny				

	rozszerzenie gminnego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi – szerszy zakres zadań gminy przekazywanych lub realizowanych wspólnie z jednostkami tzw. „trzeciego sektora” zwłaszcza w obszarze kultury i turystyki				
--	--	--	--	--	--

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
3.1. Kompleksowe wsparcie dla mieszkańców	wspieranie działań mających na celu utworzenie nowego ośrodka podstawowej opieki zdrowotnej				
	współpraca z podmiotami zewnętrznymi w zakresie realizacji programów profilaktycznych dla mieszkańców				
	poszerzenie i rozwój oferty Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym m.in. zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych dla osób ze szczególnymi potrzebami, opieki dziennej nad osobami starszymi czy opieki wytchnieniowej oraz podnoszenie i rozwój kompetencji kadry opiekunów i asystentów rodzin				
	uruchomienie tzw. „taksówki dla seniora”, która zapewni osobom starszym transport do placówek medycznych				
	wsparcie seniorów poprzez utworzenie wolontariatu senioralnego m.in. przeprowadzenie inicjatywy „złota rączka dla seniora”				
	renowacja zasobu mieszkaniowego Gminy				
3.2. Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	zapewnienie wysokiej jakości i łatwo dostępnej opieki nad dziećmi do lat 3 na terenie Gminy				
	wzmacnianie potencjału demograficznego Gminy i funkcji rodzinnych poprzez rozszerzenie i udoskonalenie oferty opieki przedszkolnej				
	zapewnienie nowoczesnej bazy infrastrukturalnej i lokalowej w obszarze edukacji poprzez rozbudowę, modernizację i doposażenie obiektów edukacyjnych				
	wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez działania w zakresie wzmocnienia kompetencji językowych uczniów				
	wsparcie rozwoju kompetencji nauczycieli m.in. poprzez organizację kursów, szkoleń itp.				

	wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, uwzględniające indywidualne podejście do ucznia oraz prowadzenie systemu stypendialnego dla uczniów szczególnie uzdolnionych				
	tworzenie warunków do tego, aby uczniowie i uczennice z terenu Gminy mogli urzeczywistniać swoje aspiracje edukacyjne i osiągnąć istotne dla siebie cele życiowe, m.in. poprzez utworzenie kół zainteresowań				
3.3. Aktywne i zaangażowane społeczeństwo	adaptacja na cele kulturalne i społeczne budynku „Starego Kina”				
	przebudowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, m.in. Stadionu Sportowego w Poniecu				
	budowa boiska lekkoatletycznego				
	rozwój zróżnicowanej oferty kulturalnej dostosowanej do potrzeb i oczekiwań mieszkańców				
	rozbudowa i modernizacja gminnych placów zabaw				
	wsparcie działalności świetlic wiejskich i wspieranie ich postrzegania jako centrów działalności społecznej, poprzez m.in. zagospodarowanie terenów infrastrukturą błękitno-zieloną				
	tworzenie przestrzeni publicznych dostosowanych do potrzeb młodzieży m.in. poprzez utworzenie skateparku/pumptracku				